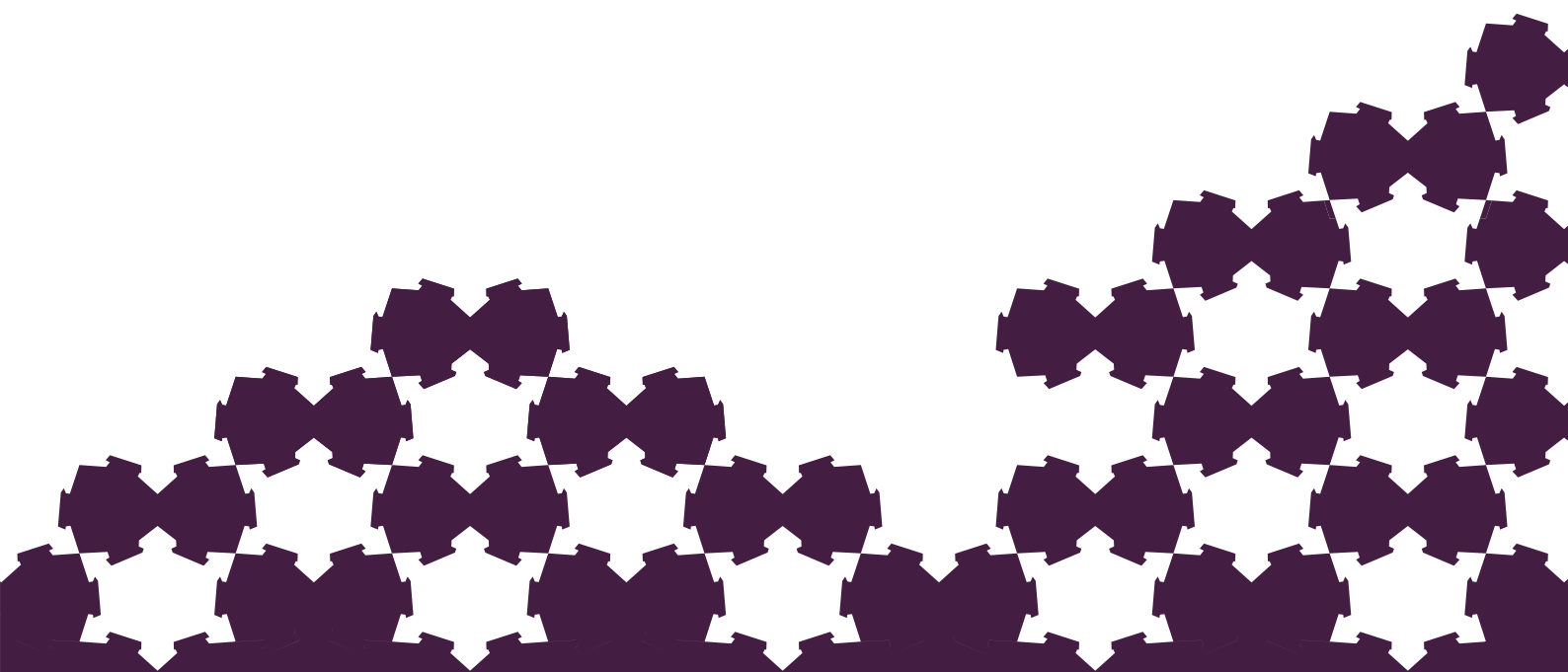

Programmabegroting Gooise Meren 2018-2021

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
Hoofdpijnen	5
Programma's	7
Programma 1 Inwoners en Bestuur	9
Programma 2 Veiligheid	17
Programma 3 Openbare ruimte en verkeer	24
Programma 4 Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen, Economie en Toerisme	31
Programma 5 Duurzaamheid en Water	40
Programma 6 Werk en Inkomen	49
Programma 7 Zorg en Welzijn, Onderwijs en Jeugd	56
Programma 8 Sport, Cultuur en Recreatie	66
Programma 9 Algemene baten en lasten	73
Financiële recapitulatie en overzicht incidentele baten en lasten	79
Paragrafen	83
Paragraaf Lokale heffingen	84
Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing	90
Paragraaf Onderhoud kapitaal-goederen	95
Paragraaf Financiering	98
Paragraaf Bedrijfsvoering	102
Paragraaf Grondbeleid	107
Bijlage 1 Overzicht Investerings	109
Bijlage 2 Balansontwikkeling, incl. Staat Reserves & Voorzieningen	115
Bijlage 3 Verbonden partijen	118
Bijlage 4 Taakvelden	125

Voorwoord

Van Perspectiefnota 2018 – naar Programmabegroting 2018-2021

“Ambitie is het pad naar succes. Vasthoudendheid is het voertuig dat u brengt.”

Bill Bradley, prof. basketballer en US Senator

Een college heeft in de regel vier jaar de tijd om een collegeprogramma tot uitvoering te brengen. Het eerste college van Gooise Meren kreeg de opdracht dat in de helft van de tijd te doen. Voorwaar geen sinecure, zeker als je bedenkt dat behalve reguliere ambities, veel tijd en energie is besteed aan het smeden van een nieuwe ambtelijke organisatie en het harmoniseren van allerlei beleidsplannen en regelingen.

Het heeft het college er niet van weerhouden een groot aantal ambities te formuleren. De begroting 2018 staat in het teken van het afronden van het coalitieprogramma en het verzilveren van de voornemens. Alles overziende constateert het college dat het op koers ligt om de ambities en doelen uit het coalitieprogramma waar te maken. Het eerste anderhalf jaar van de raadsperiode zijn grote stappen gezet om het nieuwe beleid en nieuwe plannen voor Gooise Meren te formuleren. Steeds meer resultaten van die inspanningen worden nu zichtbaar. De nadruk mag in deze fase liggen op realisatie van plannen, tegelijkertijd gaat het college door met het ontwikkelen van nieuwe ideeën en plannen. We bouwen verder aan Gooise Meren, dat is een voortdurend proces. Aan het eind van deze raadsperiode is het zaak om door te pakken en de ideeën die in gang zijn gestalte te geven. Het jaar 2018 staat daarom in het teken van 'werk in uitvoering' en standvastig de koers behouden. Hierbij past ook een aantal voorgenomen beleidsintensivering.

Het college is trots om amper anderhalf jaar na de start van Gooise Meren een financieel beleid te kunnen presenteren dat goed in elkaar steekt. Belangrijk signaal in deze is het feit dat de provincie reeds dit voorjaar heeft besloten om het extra toezicht op te heffen. De nieuwe raad kan op basis van dit financiële beeld een goede start maken.

Hoofdpijnen

Financieel beeld

Bij de behandeling van de Perspectiefnota 2018 zijn de financiële en inhoudelijke kaders voor de Programmabegroting 2018-2021 bepaald.

Perspectiefnota 2018 (bedragen x € 1.000)	2018	2019	2020	2021
Financiële beeld 2018-2021	-457	559	828	518
Onttrekking aan de Algemene reserve	457	0	0	0
Saldo 2018-2021	0	559	828	518

Bovenstaande tabel laat de ontwikkeling zien van het begrotingssaldo zoals gepresenteerd is bij de Perspectiefnota 2018, inclusief de effecten uit de meicirculaire. In 2018 ontstaat incidenteel een tekort dat afgedekt wordt door een onttrekking aan de Algemene Reserve. Vanaf 2019 ontstaan positieve saldi die in beginsel gestort kunnen worden in de Algemene Reserve. Op basis van dit kader is deze programmabegroting opgesteld.

Mutaties na Perspectiefnota 2018

Bij de uitwerking van de perspectiefnota naar de begroting zijn we geconfronteerd met een paar mee- en tegenvallers, die effect hebben op het begrotingssaldo. Hieronder worden deze effecten kort toegelicht:

- Een hogere bijdrage aan de Veiligheidsregio in verband met de vastgestelde begroting door het bestuur;
- Hogere personeelslasten als gevolg van de cao afspraken en uitbetalingen Individueel Keuzebudget (IKB);
- Toename van de exploitatielasten door minder doorbelasting van interne uren aan (civiele) projecten;
- Een stelpost lagere kapitaallasten in verband met de verwachte vertraging in uitvoering van voorgenomen investeringen;
- Diverse administratief technische effecten bij de uitwerking van de begroting (positief en negatief).

Bovengenoemde effecten leiden tot het onderstaande financiële beeld.

Begrotingssaldo 2018 - 2021 (bedragen x € 1.000)	2018	2019	2020	2021
Financiële beeld bij perspectiefnota	-457	559	828	518
Mutaties na perspectiefnota 2018	527	162	31	226
Begrotingssaldo 2018-2021	70	721	859	744

Een financieel beeld van een meerjarige sluitende begroting met positieve saldi, waarbij geen onttrekkingen uit de algemene reserve meer nodig zijn.

Leeswijzer

De indeling en inhoud van deze begroting is constant gehouden ten opzichte van de vorige begroting en conform de wensen van de raads werkgroep, die de inhoud van de P&C documenten heeft beschreven. In de programma's vindt u antwoord op de zogenaamde drie W-vragen. Wat willen we bereiken? Wat gaan we daar voor doen? En wat mag het kosten? Met behulp van speerpunten en doelenbomen (verbinding tussen doelen en acties) is een en ander inzichtelijk gemaakt.

De nieuwe BBV regeling verplicht gemeenten een lijst met 39 beleidsindicatoren in hun begroting en jaarrekening op te nemen. Deze indicatoren zijn bij het betreffende programma opgenomen, met peildatum juli 2017. De meest actuele gegevens zijn beschikbaar via www.waarstaatjegemeente.nl.

Financiële toelichting per programma

Aan het einde van elk programma vindt u een tabel met de toelichting op de financiële verschillen tussen de Programmabegroting 2017 en 2018, zoals wettelijk vastgelegd in het BBV¹. Deze verschillen zijn voornamelijk technisch van aard. Dit betreft in beginsel afwijkingen groter dan € 50.000. De financiële verschillen zijn onder te verdelen in een aantal clusters:

- Perspectiefnota 2018: hier staan de mutaties in de Programmabegroting 2018-2021 opgenomen, die het gevolg zijn van besluitvorming bij de perspectiefnota;
- Indexering: hier staan de mutaties die het gevolg zijn van prijsstijgingen;
- Personeel/overhead: Hierin zijn de cao afspraken en de verwachte uitbetalingen IKB opgenomen. Daarnaast wordt het aantal interne uren dat minder aan investeringsprojecten wordt doorbelast hierop verantwoord;
- Kapitaallasten: deze lasten hebben te maken met de rente en afschrijvingen van investeringen. Deze uitgaven zijn gedaald, met name als gevolg van temporisering in de uitvoering van deze investeringen;
- Andere verschillen: dit betreft grotendeels incidentele baten/lasten die Gooise Meren in 2017 heeft gehad. Dit brengt automatisch een voordeel met zich mee voor 2018; immers, de last/bate die Gooise Meren in 2017 had, komt niet terug in 2018;
- Overige verschillen: onder deze kopjes vindt u het totaal van restposten < € 50.000.

De paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de begroting, gezien vanuit een specifieke invalshoek. U vindt hier de informatie over lokale heffingen, weerstandsvermogen en risicobeheersing, onderhoud kapitaalgoederen, financiering, bedrijfsvoering, verbonden partijen en grondbeleid.

In bijlage 4 is de Programmabegroting 2018-2021 ingedeeld naar de verplichte taakvelden die de nieuwe BBV regeling voorschrijft, om vergelijkbaarheid tussen de gemeenten onderling te versterken.

Technische uitgangspunten bij Programmabegroting 2018-2021

- De raming van de uitkering uit het gemeentefonds is gebaseerd op de Meicirculaire 2017. Deze uitkering is verwerkt conform de perspectiefnota.
- Voor het jaar 2018 is conform de landelijke richtlijnen uitgegaan van onderstaande indexatie:
 - de loonstijging van 3,25% conform cao afspraken;
 - voor goederen en diensten een prijsstijging van 1,4%;
 - tarieven en belastingen een inflatiepercentage 1,4%;
 - een rekenrente van 3%.Voor de jaren na 2018 zijn alle kosten (loon en prijzen) gebaseerd op het basisjaar 2018 en is geen indexatie verwerkt.
- In de begroting is een raming voor onvoorzien van € 50.000 opgenomen, bedoeld voor onvoorzienbare, onvermijdbare en on-uitstelbare uitgaven.
- In bijlage 1 is in het overzicht investeringen het meerjaren investeringsplan opgenomen. Bij de begrotingsvoorbereiding zijn diverse, in de perspectiefnota genoemde, investeringen aangepast, met name als gevolg van wijziging in het tempo van uitvoering. In de toelichtingen bij de programma's zijn alleen de investeringen benoemd die starten in 2018.

¹ Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten

Programma's

Inwoners en Bestuur

Programma 1

- 1.1 Het democratisch functioneren van de gemeente ten behoeve van de inwoners vergroten
- 1.2 Klantgerichte dienstverlening aan de inwoner
- 1.3 Verbindingen met de externe en interne omgeving

Programma 1 | Inwoners en Bestuur

Speerpunten

- Het verder ontwikkelen van het programma Doe democratie (1.1)
- Doorontwikkelen van de digitale dienstverlening (1.2)
- Het versterken van Gooise Meren door samenwerking met (regio-) partners

Lasten op programmaniveau

Baten op programmaniveau

Aandeel Inwoners en Bestuur (van totale begroting)

Lasten 4,33%

Baten 1,17%

Wat willen we bereiken?

1.1 Het democratisch functioneren van de gemeente ten behoeve van de inwoners vergroten

Wij willen als bestuur/organisatie 'dichtbij' de inwoners, ondernemers en (maatschappelijke) organisaties staan en daarmee het democratisch functioneren van de gemeente vergroten. Dat betekent onder meer dat bij beleid en projecten vroegtijdige participatie het uitgangspunt is.

1.2 Klantgerichte dienstverlening aan de inwoner

De gemeente Gooise Meren staat voor het verlenen van een klantgerichte dienstverlening aan inwoners, waarbij – waar mogelijk – aan de wens van de inwoner tegemoet gekomen kan worden.

We willen bereiken dat inwoners de gemeente Gooise Meren ervaren als een betrouwbare, efficiënte, kostenbewuste en vraaggerichte gemeente.

1.3 Verbindingen met de externe en interne omgeving

Eén van de belangrijkste opgaven in de visie en de missie van gemeente Gooise Meren is het versterken van het contact met de omgeving en invulling geven aan het begrip 'vertrouwen'. We willen bereiken dat de gemeente Gooise Meren een communicatieve organisatie is; een organisatie die met beleid, dienstverlening en communicatie aansluit bij wat er leeft in de samenleving.

Doelenboom

1.1 Het democratisch functioneren van de gemeente ten behoeve van de inwoners vergroten

a. Het verder ontwikkelen van het programma Doe-democratie

1.2 Klantgerichte dienstverlening aan de inwoner

b. Doorontwikkelen van de digitale dienstverlening

1.3 Verbindingen met de externe en interne omgeving

c. Het versterken van Gooise Meren door samenwerking met (regio-) partners

Wat gaan we daarvoor doen? (speerpunten uitgewerkt)

1.1 Het democratisch functioneren van de gemeente ten behoeve van de inwoners vergroten

a. Het verder ontwikkelen van het programma Doe-democratie

1. Meerdere vormen van participatie op wijk- en buurniveau aanbieden die passen bij het onderwerp en bij de mensen die we willen bereiken.

De gemeente wil op de hoogte zijn van wat er speelt in de wijk of buurt. Daarom gaan we ook in 2018 het gesprek aan met inwoners op een manier die inwoners prettig vinden. Hiervoor worden werkvormen gebruikt en gecombineerd die het onderling gesprek stimuleren en het contact versterken, zoals digitale consultatie, een buurtbus en gesprekken op straat. Het streven is om een gemêleerde groep inwoners te bereiken, ook de inwoners die minder goed bereikbaar en/of zichtbaar zijn of die niet makkelijk participeren. Die worden opgezocht op plekken waar ze al komen en op een laagdrempelige manier uitgenodigd hun mening te geven of mee te doen. Ook worden in 2018 'buurtpeilingen' georganiseerd. Zie ook 1.3. Aan onze samenwerkingspartners in de wijk of buurt wordt steeds gevraagd mee te denken in dit proces.

2. Wij bepalen samen met de inwoners de opgave in de buurt of wijk, naast de reguliere opgave die de gemeente heeft (zoals onderhoud en beheer)

Plannen voor de wijk of buurt worden samen met bewoners en ondernemers gemaakt. Het zo vroeg mogelijk betrekken van inwoners en samen met hen de opgave en het speelveld te bepalen is vertrekpunt. Dit leidt tot een gezamenlijke wijkagenda. In 2018 wordt dit gecontinueerd.

3. Continuering van het inwonerspanel

Het inwonerspanel wordt ook in 2018 gecontinueerd. Het panel heeft inmiddels een groot aantal deelnemers (circa 2200) en is goed in te zetten voor belangrijke onderwerpen, zoals ook in de afgelopen periode is gebeurd (onder meer besteding publieke middelen, economische visie, dienstverlening, raadscommunicatie en samenwerking Weesp). Per jaar zullen minimaal twee onderzoeken worden uitgezet onder de leden van het inwonerspanel.

4. Stemhulp verkiezingen

In maximaal 30 stellingen komen de belangrijkste zaken die bij de verkiezingen in de gemeente Gooise Meren een rol spelen aan de orde. De inwoners geven hun mening en zien vervolgens met welke politieke partijen zij de meeste overeenkomsten hebben. Inwoners kunnen daarnaast achtergrondinformatie vinden over de standpunten van de partijen en ze kunnen in de Stemwijzer makkelijk partijen met elkaar vergelijken. Zo kunnen zij zich een goed oordeel vormen over de politieke partijen waarop ze kunnen stemmen. Op deze manier vormt de kiezer een mening over deze thema's en stimuleert dit het debat over deze thema's. Dit is ook een extra moment om te communiceren over de verkiezingen en hiermee de opkomst te vergroten.

1.2 Klantgerichte dienstverlening aan inwoners en ondernemers

b. Doorontwikkelen van de digitale dienstverlening

In 2018 zal het aanbod van online producten en diensten verder worden uitgebreid en verbeterd. We gebruiken klantreizen om de (digitale) dienstverlening te verbeteren en betrekken de gebruiker - zowel inwoner als ondernemer - hier actief bij. Hierdoor wordt de kwaliteit en toegankelijkheid van de dienstverlening verhoogd en zal het gebruik toenemen. Sociale media wordt steeds vaker ingezet om de dienstverlening te ondersteunen en 'op maat' informatie te verstrekken.

De uitkomsten van het onderzoek gemeentelijke dienstverlening (gehouden onder het inwonerspanel) laten onder andere zien dat we de response op digitaal gestelde vragen moeten verhogen en ook de doorlooptijd op gestelde vragen moeten verbeteren. In het programma dienstverlening zullen hiervoor de knelpunten in kaart worden gebracht en de nodige verbeteracties worden geïmplementeerd.

De inwoner of ondernemer kiest zelf het kanaal waarlangs hij in contact wil komen met de gemeente. Voor iedereen die geen toegang tot internet heeft of de vaardigheden mist om zaken via de digitale weg met de gemeente te regelen, blijven de andere dienstverleningskanalen (telefoon en balies voor persoonlijk contact) beschikbaar.

De Berichtenbox is het veilige elektronische alternatief voor papieren post van de overheid. In 2018 digitaliseren we de uitgaande poststroom door breder gebruik te maken van de Berichtenbox op MijnOverheid, de persoonlijke website voor overheidszaken.

Gemeentearchief

Ook bij het gemeentearchief is de uitbouw van de digitale dienstverlening noodzakelijk en gewenst. Voor 2018 staat een vervanging van de sterk verouderde website gepland, die hierin een sleutelrol zal spelen. Bij de rechtsvoorgangers van Gooise Meren zijn er bovendien achterstanden ontstaan in de (digitale) beschrijving van papieren archief, die voor de inwoner toegankelijk moeten worden gemaakt. In 2018 moeten er diverse kleinere projecten worden opgezet om veelgebruikte papieren documenten te digitaliseren en via de website beschikbaar te stellen. Ook loopt er een onderzoek naar de mogelijkheid van een fusie van het gemeentearchief met de archiefdienst van Hilversum. In het eerste voortgangsverslag 2018 willen wij u nader informeren over al deze ontwikkelingen.

1.3 Verbindingen met de externe en interne omgeving

c. Het versterken van Gooise Meren door samenwerking met (regio-) partners

Wij versterken (kleine) initiatieven in de buurt

Wat bewoners – met hun burens en andere netwerken- investeren in hun buurt vinden wij van onschatbare waarde. Deze krachten willen wij ook in 2018 versterken en ondersteunen. Dit door de juiste verbindingen te leggen tussen en met initiatiefnemers, kennis te delen maar ook als dat nodig is bij bijvoorbeeld (kleine) initiatieven die bijdragen aan de sociale, duurzame, culturele en economische ontwikkeling van de buurt ook in financiële zin te ondersteunen. Dit loopt via de initiatieven tafel.

Buurtplatforms Naarden, Dorpsraad Muiderberg en Stadsraad Muiden en Buurtpreventieverenigingen als partners.

De buurtplatforms in Naarden, de dorpsraad Muiderberg en de Stadsraad Muiden en de Buurtpreventieverenigingen worden gewaardeerd om hun lokale kennis over wat er leeft en speelt. Dankzij deze lokale kennis behoudt Gooise Meren de identiteit en eigenheid van de diverse kernen en wijken. Deze samenwerkingspartners zijn gekoppeld aan en worden ondersteund door adviseurs vanuit het beleidsveld wijk- en kerngericht werken en/of het beleidsveld Openbare Orde en Veiligheid. Om de samenwerking te bevorderen en opvolging te waarborgen van ingebrachte adviezen zijn er “wijktafels” ingericht. Aan deze wijktafels vindt overleg plaats tussen bestuursleden van de platforms, inwoners en ambtenaren. Het doel van de wijktafel is het opstellen van een gezamenlijk wijkactieplan, kennisdeling en het versterken van de samenwerking. Op deze manier wordt ook vorm en inhoud gegeven aan een gebiedsgerichte netwerkorganisatie. In 2018 wordt hiermee doorgegaan.

Met een aantal Buurtpreventieverenigingen zijn verkennende gesprekken gevoerd om zich door te ontwikkelen naar een buurtplatform. Die doorontwikkeling zullen wij ook in 2018 ondersteunen.

Wij werken samen met (regio)partners en zorgen ervoor dat netwerken elkaar makkelijk kunnen vinden

De gemeente Gooise Meren heeft samenwerken hoog in het vaandel staan en werkt samen met gemeenten in de Regio Goois en Vechtstreek op het fysiek en sociaal domein aan speerpunten van de raden, zoals uitgewerkt in de Regionale Samenwerkingsagenda (RSA) 2016 - 2018. Gooise Meren is ook partner in het samenwerkingsverband Metropoolregio Amsterdam (MRA), dat met name een economische insteek heeft, maar economie direct koppelt aan welzijn. De MRA-Agenda 2016 – 2020 is hier leidend.

Gooise Meren verkent met Hilversum samenwerking op diverse bedrijfsvoeringsdossiers. Doel is het delen van expertise en door samen te werken het realiseren van een hogere kwaliteit en meer efficiency. In 2018 staan er projecten en verkenningen op stapel op het terrein van ICT, P&O, Belastingen en de streekarchieven Gooise Meren en Hilversum.

Mogelijke fusie gemeente Weesp

Gooise Meren heeft positief gereageerd op het verzoek van Weesp om een eventuele fusie aan te gaan. Weesp heeft dit verzoek gedaan omdat zij niet bestuurskrachtig genoeg is om zelfstandig door te gaan. Dit verzoek is ook bij Amsterdam neergelegd. Wanneer Gooise Meren en Weesp fusiepartners worden, zal 2018 voor een belangrijk deel in het teken staan van het werken aan een ambtelijk fusie, in voorbereiding op een – later te effectueren – bestuurlijke fusie.

Digitaal platform

Op wijk- en buurtniveau stimuleren wij de ontmoeting tussen en met inwoners en faciliteren wij podia waarop mensen elkaar kunnen ontmoeten, zodat ideeën en oplossingen ontwikkeld worden. In 2018 wordt het ontwikkelen van een digitaal platform voor ontmoeten samen met initiatiefnemers voortgezet. Daarnaast wordt in 2018 een initiatievenmarkt georganiseerd en gaan we verder met de wijktafels en themabijeenkomsten.

Wijkwethouders

De wijkwethouder is het bestuurlijke 'oog en oor' in de wijk. De wijkwethouder stimuleert het ontplooiën van initiatieven in de wijk. De wijkwethouder trekt actief de wijk in en is aanwezig bij evenementen in de wijk. Er vindt een evaluatie plaats van het wijkwethouderschap, de evaluatie wordt samen met de platforms opgepakt. En met de inzet van het inwonerspanel. De vraagstelling wordt met de platforms nader vormgegeven.

Buurtpreventie

Binnen de kern Bussum zijn meerdere buurtpreventieverenigingen actief. Buurtpreventieverenigingen beperken zich qua doelstelling voor een groot deel tot de veiligheid in de wijk. Buurtbewoners voelen zich verantwoordelijk voor de veiligheid in hun wijk. Samen met de gemeente, politie en buurtbewoners worden initiatieven zoals de buurttent en buurtschouw georganiseerd om de veiligheid en leefbaarheid in de wijk te vergroten. Deze initiatieven bevorderen de goede samenwerking tussen de gemeente, politie en inwoners van de wijk (ook onderling).

Het streven van de buurtpreventieverenigingen en de gemeente is, om door alertheid en goede communicatie naar de buurtbewoners, de criminaliteit terug te dringen en daarmee een veilige woonomgeving te creëren. Samen kunnen we hiervoor zorgen. Met een aantal Buurtpreventievereniging zijn verkennende gesprekken gevoerd om zich door te ontwikkelen naar een buurtplatform. Die doorontwikkeling zullen wij ook in 2018 ondersteunen.

Wijkgericht werken voor veiligheid, leefbaarheid en sociale participatie

Om de veiligheid en leefbaarheid in de Gooise Meren te vergroten is de wijk Keverdijk als pilot gekozen om een compleet wijkgerichte aanpak vorm te geven. Verschillende signalen uit de wijk zijn hier aanleiding voor geweest.

Wijkgericht werken staat voor de aanpak van de wijk waarin de behoeften en kwaliteiten van de bewoners centraal staan. Het heeft als doel het organiseren van samenhang en samenwerking in verschillende domeinen. Hiermee wordt beoogd de kloof tussen overheid en inwoners te verkleinen, sociale participatie, de verantwoordelijkheid van de inwoner, samenwerking in de wijk en interactie te versterken..

De volgende stap – in 2018 - zal een pilot in de wijk Westereng zijn, waar we naast de veiligheid & leefbaarheid in ieder geval aandacht zullen besteden aan de positie van ouderen in de wijk. (Programma preventie – Programma 2)

Beleidsindicatoren

Taakveld o. Bestuur en ondersteuning

Nr.	Naam Indicator	Eenheid	Bron	Jaar	Gooise Meren	Gemeente n 50.000 - 100.000 inwoners	Beschrijving
1.	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	2017	6,42	6,43 (1)	De toegestane formatie in fte van het ambtelijk apparaat voor het begrotingsjaar op peildatum 1 januari.
2.	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	2016	5,84		Het werkelijke aantal fte dat werkzaam is, incl. boventallige medewerkers op 1 januari van het vorige jaar.
3.	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen begroting	2017	€ 868		Alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, excl. griffie en bestuur.
4.	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen begroting	2017	3,5% K€ 928		Het uitvoeren van werkzaamheden in opdracht van een bij de organisatie in dienst zijnde opdrachtgever.
5.	Overhead	% van totale lasten	Eigen begroting	2017	10,72 %		Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

1) Rapport Berenschot Benchmark ambtelijke organisatie gemeenten

Wat mag het kosten?

B/L	Productomschrijving	Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Lasten	Bestuur	2.077.116	1.840.199	1.999.661	1.964.849	1.965.807	1.966.062
	Bestuursondersteuning	4.873.718	1.398.345	948.259	362.165	362.522	399.293
	Burgerzaken	2.245.531	1.942.535	2.186.021	2.263.320	2.023.820	2.129.420
	Raadsondersteuning	817.075	557.727	565.151	544.213	544.213	544.213
	Totaal Lasten	10.013.440	5.738.807	5.700.091	5.134.547	4.896.362	5.038.988
Baten	Bestuur	-44	4.000	-	-	-	-
	Bestuursondersteuning	-1.263.748	-99.675	-168.776	-98.394	-98.794	-135.565
	Burgerzaken	-1.173.118	-1.333.255	-1.338.410	-1.343.642	-1.343.642	-1.343.642
	Totaal Baten	-2.436.909	-1.428.930	-1.507.186	-1.442.036	-1.442.436	-1.479.207
	Resultaat voor bestemming	7.576.531	4.309.877	4.191.905	3.692.511	3.453.926	3.559.781
	Programma 1 toevoegingen Reserves						
	Programma 1 onttrekkingen Reserves						
	Programma 1 reserves saldo	-	-	-	-	-	-
	Resultaat na bestemming	7.576.531	4.309.877	4.191.905	3.692.511	3.453.926	3.559.781

<i>Toelichting op de verschillen tussen de cijfers van begroting 2018 ten opzichte van 2017</i>	<i>(V/N)¹</i>	<i>Verschil</i>
Programma 1	V	118.000
Perspectiefnota 2018		
Doe-democratie: verbonden in verscheidenheid	N	45.000
Er wordt een verkiezingstool (stemhulp) t.b.v. gemeenteraadsverkiezingen aangeschaft	N	20.000
Andere verschillen		
Wijkgericht werken is vanaf budget groen (Programma 5) naar budget doe-democratie (Programma 1) overgeheveld. Per saldo budgetneutraal.	N	47.000
Er was vanaf de fusie een aflopend budget gereserveerd voor bovenformatieven, anticiperend op plaatsingen. Dit is inmiddels geëffectueerd.	V	551.000
Vanaf 2018 worden betalingen aan derden inzake bestuurlijke samenwerking (o.a. VNG en KING) direct door de gemeenten gedaan (voorheen liep dit rechtstreeks via het Rijk). Hiertoe is bij de meicirculaire 2017 het budget naar de gemeenten overgeheveld (bijdrage op Programma 9). (per saldo budgetneutraal)	N	66.000
Personeel/Overhead	N	303.000
Overige verschillen	V	48.000

¹ V/N = voordeel/nadeel

Veiligheid

Programma 2

- 2.1 Een woon- en leefomgeving waarin de inwoners niet alleen veilig zijn, maar zich ook veilig voelen
- 2.2 Bescherming van inwoners tegen risico's en het bieden van nazorg

Programma 2 | Veiligheid

Speerpunten

- Vaststellen en uitvoeren van het programma Preventie in samenwerking met in- en externe partners (2.1)
- Het lokaal implementeren van een crisis- en rampenplan (2.2)

Reguliere taken

- Tegengaan van polarisatie en voorkomen van radicalisering, alsmede aanpakken van georganiseerde criminaliteit (2.1)
- Tegengaan van overlast jeugd (2.1)
- Informatie verstrekken, vergunningverlening, toezicht en handhaving op bouwactiviteiten (2.1)

Lasten op programmaniveau

Baten op programmaniveau

Aandeel Veiligheid (van totale begroting)

Lasten 4,21%

Baten 0,10%

Wat willen we bereiken?

2.1 Een woon- en leefomgeving waarin de inwoners niet alleen veilig zijn, maar zich ook veilig voelen

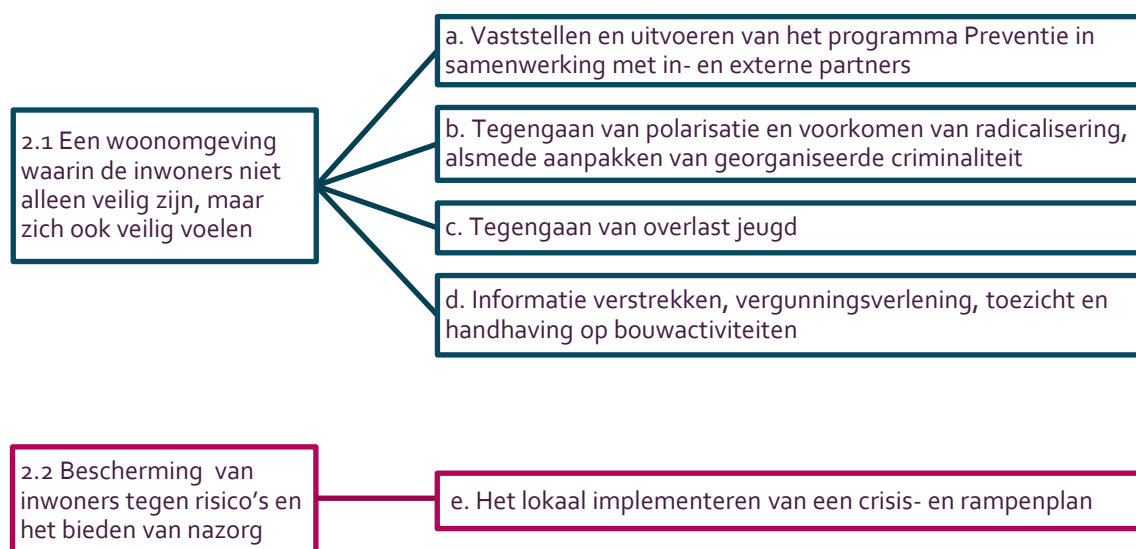
De gemeente Gooise Meren wil haar inwoners en ondernemers een veilige omgeving bieden om te wonen, werken en recreëren; een woon- en leefomgeving waarin de inwoners niet alleen veilig zijn, maar zich ook veilig voelen.

2.2 Bescherming van inwoners tegen risico's en het bieden van nazorg

De gemeente Gooise Meren werkt samen met haar partners binnen het verband van de Veiligheidsregio met als doel inwoners beter te beschermen tegen risico's en betere hulpverlening en nazorg te bieden bij rampen en crises.

Doelenboom

Wat gaan we daarvoor doen (speerpunten uitgewerkt)

2.1 Een woon- en leefomgeving waarin de inwoners niet alleen veilig zijn, maar zich ook veilig voelen

Vaststellen en uitvoeren van het programma Preventie in samenwerking met in- en externe partners

Programma preventie

Gooise Meren is op veel vlakken actief op het gebied van preventie, zoals op het vlak van gezondheid, veiligheid, zelfredzaamheid en sociale samenhang (zie met name speerpunten 6.3, 7.1 en 8.3 in de desbetreffende programma's). In 2018 gaan we samen met onze partners aan de slag om de diverse preventieve opgaven te verbinden en te koppelen aan vragen en behoeften in de wijk. Hiertoe starten we een pilot in de Wijk Eng. Daarbij zullen we in ieder geval aandacht besteden aan de positie van ouderen in de wijk. Bij het vormgeven van een integrale benadering van preventieve kiezene we voor een zogeheten positieve benadering. Dat is een benadering waarbij we de positieve doelen centraal stellen (gezondheid, veiligheid e.d.) en uitgaan van eigen kracht en samenkracht.

In het integraal Veiligheidsplan 2017/2018 van het team openbare orde en veiligheid zijn de aanpak georganiseerde criminaliteit, radicalisering / polarisatie en overlast jeugd als speerpunt opgenomen. Bij deze taken willen wij zoveel mogelijk aan de voorkant van de veiligheidsproblematiek acteren. Bij de uitvoering zijn wij gericht op zowel het sociale domein als het fysieke domein. Wij treden hierbij resultaat- en gebiedsgericht op. We continueren en verbeteren waar nodig de verbindingen met andere beleidsvelden waaronder zorg- en welzijnsbeleid, ruimtelijk beleid en economisch beleid; we bewaken dat 'veiligheid' goed aangesloten blijft bij de decentralisaties in het sociaal domein, die belangrijke raakvlakken hebben met het veiligheidsdomein.

Tegengaan van polarisatie en voorkomen van radicalisering, alsmede aanpakken van georganiseerde criminaliteit

Aanpak georganiseerde criminaliteit;

Voor een succesvolle aanpak van georganiseerde criminaliteit is een volledig, integraal beeld nodig van criminele netwerken in de gemeente. De gemeente is in 2017 gestart met de voorbereiding hiervan. In januari 2018 wordt samen met het RIEC (Regionale Informatie en Expertise Centra) gestart met het maken van een ondermijningsbeeld in Gooise Meren. Oplevering van het ondermijningsbeeld voor Gooise Meren heeft het RIEC voor het 2e kwartaal van 2018 gepland. Het doel is het vergroten van de bewustwording en het detecteren van signalen van criminele investeringen en activiteiten, waaronder verwevenheid met de bovenwereld en het vergroten van de bestuurlijke weerbaarheid.

Radicalisering / polarisatie

(Dreigende) radicalisering en polarisatie (spanningen tussen groepen in de samenleving) vraagt om bijzondere aandacht en alertheid. Wij zijn met name alert op signalen van Jihadisme, extremisme binnen de Islam en rechts radicale dreigingen.

Er zal ingezet worden op het opzetten van een regulier en strategisch bondgenotenoverleg. Verbindingen met maatschappelijke organisaties worden gelegd, aangehaald en onderhouden. Een verbinding die gebruikt kan worden in vragen en zorgen om radicalisering, maar ook informatie over andere onderwerpen moeten gedeeld kunnen worden. Deze verbindingen willen wij gebruiken om signalen van radicalisering te herkennen en te duiden, zodat deze vroegtijdig kunnen worden onderkend en opgepakt.

Tevens nemen wij deel aan regionale overleggen met onze (externe) partners zoals andere gemeenten en OM. In deze overleggen wordt informatie gedeeld en afgestemd om signalen van radicalisering en polarisatie in een vroeg stadium met alle zakelijke partners te delen en voortijdig op te kunnen handelen.

Tegengaan van overlast jeugd

Overlast jeugd

Bij de aanpak jeugdoverlast kiezen wij nadrukkelijk voor preventie. Activiteiten worden gericht op het versterken van buurnetwerken door bewoners met elkaar en jongeren in contact te brengen en overlast bespreekbaar te maken. Hierin spelen de jongerenwerkers een belangrijke rol. De ervaring van overlast is ook afhankelijk van de mate waarin buurtbewoners en jongeren met elkaar communiceren en tolerantie tonen.

De signalen en ontwikkelingen rond jeugdoverlast bewaken wij in het overleg jeugdoverlast. Aan dit overleg nemen de jongerenwerkers van Versa, STAD Gooi, de politie en de gemeente (BOA en OOV) deel.

De jongeren zijn een onderdeel van de samenleving. Zij zoeken een plek waar zij vrienden kunnen ontmoeten om samen wat te kletsen en te lachen.

In 2017 is, op verzoek van de jongeren, een start gemaakt om in het Echobos in Muiderberg een eigen plek voor de jongeren te creëren. In overleg met de Dorpsraad Muiderberg en in samenwerking met de jeugd, de jongerenwerkers van Versa, STAD Gooi en de gemeente wordt hier in 2018 vorm aan gegeven.

Veiligheidshuis

Het Veiligheidshuis Gooi en Vechtstreek is een netwerksamenwerkingsverband die de 7 gemeenten en ruim 20 partners uit de strafrechtketen en de zorgketen verbindt in de aanpak van complexe problematiek. Het doel van de samenwerking is het terugdringen van overlast, huiselijk geweld en criminaliteit.

Sinds 2014 is het Veiligheidshuis volgens de Casus Op Maat (COM) methodiek gaan werken, deze nieuwe manier van werken is arbeidsintensiever dan de oude doelgroepen aanpak. De capaciteit van het veiligheidshuispersoneel is niet meegegroeid met de groei van het aantal casussen en arbeidsintensievere werkwijze.

Het Veiligheidshuis blijft ondanks de extra bijdrage die wordt verstrekt kwetsbaar. Sinds 2017 wordt door de Stuurgroep en de ambtelijke voorbereidingsgroep onderzoek verricht naar een duurzamere oplossing voor zowel personeel, financiën als governance. Er worden actief verkenningen uitgevoerd naar het onderbrengen van het beheer van het Veiligheidshuis bij de Regio, dan wel bij de centrumgemeente dan wel bij een ander Veiligheidshuis dan wel bij de Veiligheidsregio. Begin 2018 zal er een definitief besluit genomen worden voor een toekomstbestendig Veiligheidshuis en de bekostiging daarvan.

In februari 2018 zal een voorstel voor de duurzame toekomstvisie en oplossing van de kwetsbaarheid van het Veiligheidshuis Gooi en Vechtstreek aan de gemeenten worden voorgelegd.

2.2 Bescherming van inwoners tegen risico's en het bieden van nazorg

d. Het lokaal implementeren van een crisis- en rampenplan

1. Veiligheidsregio en regionale crisisorganisatie

De begroting van de Veiligheidsregio staat onder druk. Gooi en Vechtstreek is de kleinste veiligheidsregio en ook nog eens in een stedelijk gebied. Gooi en Vechtstreek blijkt in Nederland de duurste veiligheidsregio te zijn. Er zijn geen mogelijkheden meer om te besparen, behalve bij het fuseren met andere veiligheidsregio's. De besturen van veiligheidsregio Flevoland en veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek hebben besloten te verkennen of een fusie tussen beide veiligheidsregio's haalbaar is. De verwachting is dat een fusie het reeds lopende proces van samenwerking versterkt waardoor een toekomstbestendige veiligheidsregio zal ontstaan.

2. Lokale crisisorganisatie

Na de verbouwing van het gemeentehuis zal het Gemeentelijk Coördinatiecentrum (GCC) opnieuw moeten worden ingericht. Per proces worden er ruimtes aangewezen voor de verschillende participanten in de rampenbestrijding en crisisbeheersing. Ook de middelen moeten aanwezig zijn om een taak in de rampenbestrijding en crisisbeheersing te kunnen uitoefenen.

Binnen de gemeente Gooise Meren zijn er per proces kernfunctionarissen aangewezen, verschillende van hen zijn lokaal of in regionaal verband opgeleid en/of geoefend. In 2018 zal in de nieuwe situatie een oefening worden georganiseerd met het personeel die een functie hebben in de lokale crisisorganisatie.

3. Nieuwbouw brandweerkazerne Muiden

Omdat de huidige kazerne niet voldeed aan de ARBO-normen, zijn de meest acute vereisten aangebracht (oa. Portocabin) in het afgelopen jaar.

Op middellange termijn wordt gezocht naar mogelijkheden om de kazerne in Muiden toekomstbestendig te maken. Hiertoe worden onderzoeken uitgevoerd.

Beleidsindicatoren

Taakveld 1. Veiligheid

Nr.	Naam Indicator	Eenheid	Bron	Jaar	Gooise Meren	Gemeenten 50.000 - 100.000 inwoners	Beschrijving
6.	Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	Bureau Halt	2016	65	138,8	Het aantal verwijzingen naar Halt, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-17 jaar.
7.	Harde kern jongeren	Aantal per 10.000 inwoners	KLPD	2014	0,3	1,4	Het aantal harde kern jongeren, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-24 jaar.
8.	Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2016	1,1	2,2	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.
9.	Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2016	3,3	5,4	Het aantal geweldsmisdrijven, per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).
10.	Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2016	5,2	3,4	Diefstallen uit woning
11.	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2016	6,0	6,1	Het aantal vernielingen en beschadigingen, per 1.000 inwoners.

Taakveld 6. Sociaal Domein

Nr.	Naam Indicator	Eenheid	Bron	Jaar	Gooise Meren	Gemeenten 50.000 - 100.000 inwoners	Beschrijving
22.	Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	Verwey Jonker Instituut Kinderen in Tel	2015	0,59	1,61	Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.

Wat mag het kosten?

B/L	Productomschrijving	Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Lasten	Brandweer en rampen	4.354.058	4.745.413	4.978.184	4.925.978	4.955.801	4.950.513
	Handhaving	1.097.373	508.029	559.585	545.046	545.046	545.046
Totaal Lasten		5.451.432	5.253.442	5.537.770	5.471.024	5.500.847	5.495.559
Baten	Brandweer en rampen	5.645	-	-	-	-	-
	Handhaving	-99.558	-129.213	-130.807	-131.308	-131.308	-131.308
Totaal Baten		-93.913	-129.213	-130.807	-131.308	-131.308	-131.308
Resultaat voor bestemming		5.357.519	5.124.229	5.406.963	5.339.716	5.369.539	5.364.251
Programma 2 toevoegingen Reserves							
Programma 2 onttrekkingen Reserves							
Programma 2 reserves saldo		-	-	-	-	-	-
Resultaat na bestemming		5.357.519	5.124.229	5.406.963	5.339.716	5.369.539	5.364.251

<i>Toelichting op de verschillen tussen de cijfers van begroting 2018 ten opzichte van 2017</i>	<i>(V/N)¹</i>	<i>Vershil</i>
Programma 2	N	283.000
Perspectiefnota 2018		
De bijdrage Veiligheidsregio is conform de door het AB vastgestelde begroting opgenomen, dit wijkt af van het bedrag in PN, omdat wij daarin € 110.000 hadden opgenomen op basis van onze zienswijze.	N	251.000
Personeel/Overhead	N	52.000
Overige verschillen	V	20.000

¹ V/N = voordeel/nadeel

Investeringsen

Het totaal aan voorgenomen investeringen voor dit programma in 2018 bedraagt € 650.000 (Brandweergarage Muiden en vervanging auto BOA's). Voor de vervanging van de auto BOA's wordt bij de vaststelling van de begroting 2018 meteen instemming gevraagd. Voor de voorgenomen investering in de brandweergarage wordt in 2018 een separaat voorstel aan u voorgelegd. De bijbehorende kapitaallasten van beide voorgenomen investeringen zijn al in deze begroting verwerkt.

Openbare ruimte en verkeer

Programma 3

3.1 Voldoende bereikbaarheid en leefbaarheid

3.2 Voldoende en betaalbare parkeervoorzieningen

Programma 3 | Openbare ruimte en verkeer

Speerpunten

- Opstellen integraal beleidsplan openbare ruimte (3.1)
- Uitvoeren van projecten in de openbare ruimte (3.1)
- Gemeentelijk verkeer en vervoerplan (3.1)
- Verkeersregelininstallaties (3.1)
- Doorontwikkeling parkeerorganisatie (3.2)
- Evaluatie parkeerbeleid en parkeerdrukmetingen (3.2)
- Pilot gratis parkeren aanloopstraten (3.2)

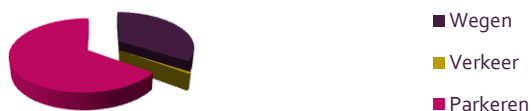
Reguliere taken

- Adviseren bij en toetsen van inrichtings- en beheerplannen aan gemeentelijke beleidskaders openbare ruimte en beeldkwaliteitsplan (3.1)
- Overleggen en afstemmen over verkeer en vervoer op zowel (boven)provinciaal, regionaal als lokaal niveau en met bedrijvenverenigingen en wijk/buurtplatforms (3.1)
- Gladheidsbestrijding (3.1)
- Afhandelen van verzoeken aanpassing specifieke parkeersituaties (3.2)
- Verstrekken van parkeervergunningen/parkeerontheffingen (3.2)
- Beoordelen en doen uitvoeren gehandicaptenparkeerplaatsen (3.2)
- Uitvoeren van periodieke parkeeronderzoeken (3.2)
- Uitbreiden van fietsparkeervoorzieningen bij stations (3.2)

Lasten op programmaniveau

Baten op programmaniveau

Aandeel Openbare ruimte en verkeer (van totale begroting)

Lasten 7,03%

Baten 2,30%

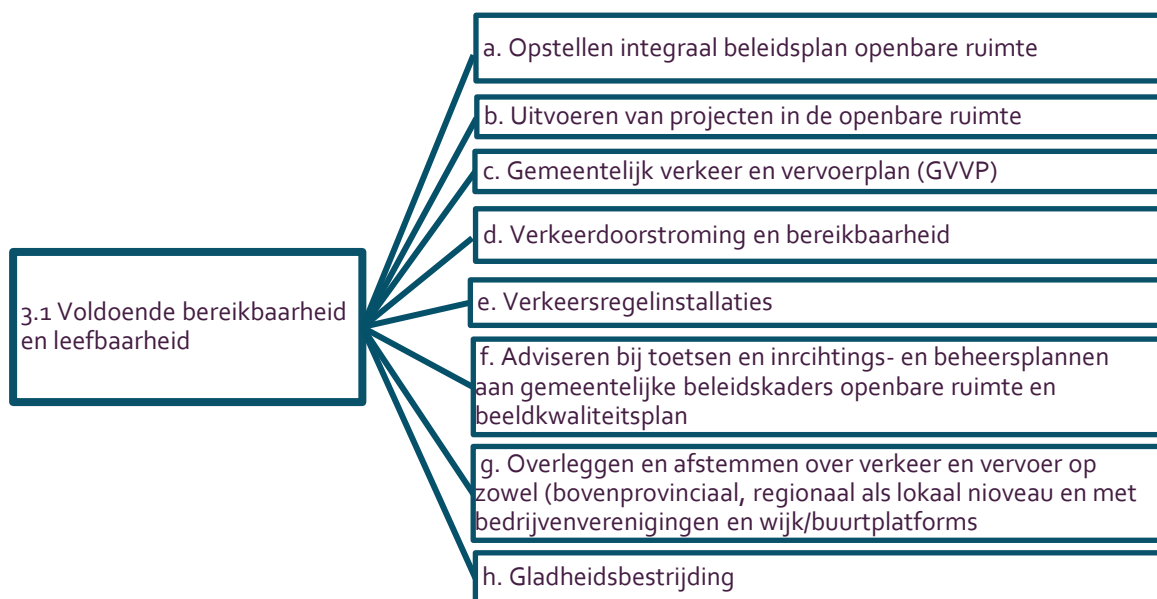
Wat willen we bereiken?

3.1 Voldoende bereikbaarheid en leefbaarheid

We zorgen voor een goede bereikbaarheid van onze kernen met aandacht voor de doorstroming van verkeer en de leefbaarheid in de kernen. Hierbij is veiligheid een belangrijk aandachtspunt. De gemeente zorgt er daarom voor dat het onderhoud van de weginfrastructuur op orde is en de inrichting voldoet aan de beleidskaders.

3.2 Voldoende en betaalbare parkeervoorzieningen

De gemeente wil de vraag naar parkeergelegenheid van inwoners, ondernemers en bezoekers faciliteren op zodanige wijze dat de kwaliteit van de openbare ruimte behouden blijft. In het nieuwe parkeerbeleid leggen wij het accent op optimale benutting van het bestaande parkeerareaal (voor auto en fiets), verbetering van de kwaliteit van de openbare ruimte en het behoud van de leefkwaliteit in de overige woongebieden.

Doelenboom

Wat gaan we daarvoor doen ? (speerpunten uitgewerkt)

3.1 Voldoende bereikbaarheid en leefbaarheid

a. Opstellen integraal beleidsplan openbare ruimte

In Gooise Meren is de openbare ruimte van en voor iedereen. Geheel in lijn met onze missie en visie is in 2017 daarom samen met de inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners gewerkt aan een nieuwe visie op de openbare ruimte. In de visie worden o.a. de aangekondigde nota's rondom water, groen, verlichting en wegen ondergebracht en krijgt duurzaamheid een plek. De visie wordt begin 2018 aan de gemeenteraad gepresenteerd. In de visie staat helder wat de gemeente voor haar rekening neemt, wat mensen en partijen zelf (kunnen) bijdragen en hoe dat onderlinge samenspel verloopt. De visie is na vaststelling door de gemeenteraad kaderstellend en richtinggevend voor het beheer en zal gebruikt worden om het incidenteel en cyclisch onderhoud te borgen in beheerplannen waaraan tevens de benodigde financiële middelen worden gekoppeld.

b. Uitvoeren van projecten in de openbare ruimte

In 2018 voeren wij diverse projecten uit in de openbare ruimte overeenkomstig het overzicht investeringen. Naast regulier onderhoud passen wij de openbare ruimte ook aan bij (her)ontwikkelingsprojecten. Wij streven daarbij zoveel mogelijk gezamenlijke uitvoering na met bijvoorbeeld rioleringswerkzaamheden en/of groot onderhoud wegen. Voorbeelden hiervan zijn de Beerensteinerlaan en Vlietlaan. Randvoorwaarden vanuit de visie Openbare Ruimte, het Kaderplan Verkeer voor het centrum van Bussum of het Gemeentelijk Verkeer en Vervoerplan worden in deze projecten geïntegreerd.

Stationsgebied

Het stationsgebied wordt heringericht met als kernwoorden toegankelijkheid en leefbaarheid. Omwonenden en ondernemers worden in het participatie traject (niveau advisering) door middel van ontwerpessies betrokken bij de ontwerpen. De voorbereiding vindt plaats in 2017-2018 en de uitvoering in 2019-2020. Aansluitend wordt onderzocht welke aanpassingen aan de Stationsweg kunnen worden doorgevoerd om met behoud van de ontsluitingsfunctie (bus) de verblijfs sfeer te verbeteren.

Emmaschool

Door de verplaatsing van de Emmaschool moet het Lomanplein aangepast worden om het halen en brengen van de schoolkinderen veilig te laten verlopen. Gelijktijdig met de herinrichting van het Lomanplein wordt het riool vervangen.

c. Gemeentelijk Verkeer en Vervoersplan (GVVP)

Voor verkeer en vervoer stellen wij beleid en heldere kaders op. Dat doen wij door in 2018 een Gemeentelijk Verkeer en Vervoerplan (GVVP) op te stellen waarin onder andere de hoofdwegenstructuur per kern wordt vastgelegd. Daarin wordt mede bepaald welke gebieden verkeersluw zijn of zullen worden. In het GVVP worden ook ambities voor 'duurzame mobiliteit' neergelegd, bijvoorbeeld op het gebied van laadpalen en snelfietspaden.

Begin 2018 hebben wij de beschikking over een verkeersmodel waarmee (een wijziging in) de verkeercirculatie kan worden doorgerekend. Zo kunnen verkeersmaatregelen, als wegafsluitingen, op hun effecten worden gezien. Verkeerstellingen en snelheidsmetingen zijn dan eenvoudig uitvoerbaar, essentieel voor het verkeersmodel en het opstellen van geluidbelasting kaarten (wettelijke verplichting).

De gemeente vindt het belangrijk dat de kernen door goed bereikbaar zijn met het openbaar vervoer. Met name de bereikbaarheid van Muiden wordt onderzocht in overleg met de Stadsraad. Er wordt daarbij gekeken naar de mogelijke rol van een buurtbus. Voor een buurtbus zijn veel vrijwilligers nodig. Als deze zich melden is het streven is om in 2018 via concrete voorstellen tot realisatie over te gaan.

Het gemeentelijk beleid zal worden afgestemd met plannen vanuit het OV toekomstbeeld 2040 van de provincie.

d. Verkeersdoorstroming en bereikbaarheid

Verkeersdoorstroming op onze hoofdwegenstructuur is belangrijk om de verschillende kernen, economische of toeristische hot spots bereikbaar te houden. We investeren in bereikbaarheid van de woon- en werkomgeving voor inwoners, ondernemers en toeristen in samenhang zodat het gebruik door de drie

doelgroepen elkaar versterkt en de balans tussen leefbaarheid en bedrijvigheid kan worden bewaakt. Wij investeren in het modelleren van verkeersstromen om proactief in te kunnen spelen op de behoefte. In voorbereiding op de gemeentelijke inbreng ten behoeve van de eventuele nieuwe concessie openbaar vervoer van de provincie worden inwoners en stakeholders gehoord. Voor de bereikbaarheid van de wijken en toeristische locaties in Muiden wordt gezocht naar een verbetering van het openbaar vervoer.

e. Verkeersregelininstallaties

In 2018 maken wij een start met het structureel bezien van de verkeersprestatie van verkeerregelininstallaties. Na verloop van jaren blijken verkeersregelininstallaties steeds inefficiënter te gaan werken. Dit leidt tot onnodig lange wachttijden en roodlichtnegatie.

Begonnen wordt met het controleren van de verkeerskundige werking van de verkeerslichten op de kruispunten Rijksweg / Kon. Wilhelminalaan te Naarden, "Hakkelaarsbrug" te Muiderberg en Amersfoortsestraatweg / Ceintuurbaan te Bussum. Per jaar worden 3 tot 4 installaties bezien.

In 2018 wordt een voorstel gedaan ter verbetering van het technisch beheer van onze verkeersregelininstallaties.

f. Gladheidsbestrijding(regulier)

De zoutstrooiers voor de gladheidsbestrijding zijn aan vervanging toe en de inkoop daartoe wordt voorbereid.

In het kader van de duurzaamheid stappen we geheel over op een duurzame methode van gladheidsbestrijding 'natstrooien'. Ten tijde van het opstellen van de perspectiefnota waren de meerkosten hiervan nog niet bekend. In totaal is met de verbetering van duurzaamheid van de gladheidsbestrijding een investeringsbedrag van € 145.000 gemoeid.

3.2 Voldoende en betaalbare parkeervoorzieningen

i. Doorontwikkeling parkeerorganisatie

In 2018 zetten wij in op de verdere ontwikkeling van de parkeerorganisatie. Deze doorontwikkeling is ingegeven vanuit onze wens om de dienstverlening richting onze inwoners, ondernemers en bezoekers verder te verbeteren. In dit ontwikkeltraject zal niet alleen gekeken worden naar de eigen organisatie maar ook naar mogelijkheden om parkeertaken en -processen (gedeeltelijk) uit te besteden.

j. Evaluatie parkeerbeleid en parkeerdrukmetingen

Om inzicht te krijgen in het effect van de in 2017 vastgestelde parkeerregels, zullen deze in 2018 gemonitord en geëvalueerd worden. Aspecten van het parkeerbeleid die in ieder geval mee worden genomen in de evaluatie zijn het effect van het beleid op de parkeerdruk en op de klanttevredenheid. Tevens wordt – in overleg met bewoners – beleid ontwikkeld om vast te stellen wanneer de parkeersituatie aanleiding vormt om de regels voor vergunningen aan te passen of het gebied met gereguleerd parkeren uit te breiden. De gegevens over de parkeerdruk vormen de basis voor te nemen besluiten over het invoeren of intrekken van parkeerregulerende maatregelen. Ook worden deze gegevens gebruikt om adviezen af te kunnen geven over het effect van ruimtelijke ontwikkelingen op de parkeerdruk in een gebied.

k. Pilot gratis parkeren (aanloop)straten

Om tot een goed onderbouwde en breed gedragen pilot te komen, worden verschillende opties op een rij gezet om hier invulling aan te geven. In de voorbereiding van de pilot zal het College met relevante partners en betrokkenen afstemmen, waaronder het Centrummanagement Dit betekent dat op dit moment de precieze invulling van de pilot - en dus ook de kosten daarvan - nog niet vaststaan. Daarom is voorlopig het eerder begrote bedrag van € 65.000 in de begroting opgenomen (bestaande uit eenmalig lagere inkomsten vanuit betaald parkeren en kosten voor evaluatie-onderzoek).

p. Uitbreiden van fietsparkeervoorzieningen bij stations (regulier)

In 2018 onderzoeken we de mogelijkheid van een afgesloten fietsenstalling voor winkelpersoneel/bewoners van het centrum. Ook bij de treinstations en bushaltes moet worden ingezet op het uitbreiden van fietsparkeerplaatsen. Samen met ProRail wordt onderzocht hoe het fietsparkeren bij de stations kan worden verbeterd.

Beleidsindicatoren

Taakveld 2. Verkeer en vervoer

Nr.	Naam Indicator	Eenheid	Bron	Jaar	Gooise Meren	Gemeenten 50.000 - 100.000 inwoners	Beschrijving
12.	Ziekenhuisopname na verkeersongeval met een motorvoertuig	%	VeiligheidNL	2014	5	7	Als aandeel van het totaal aantal ongevallen die leiden tot ziekenhuisopnamen.
13.	Overige vervoersongevallen met een gewonde fietser	%	VeiligheidNL	2014	5	9	Als aandeel van het totaal aantal ongevallen die leiden tot ziekenhuisopnamen.

Wat mag het kosten?

B/L	Product	Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Lasten	Wegen	6.580.431	6.922.513	6.313.809	5.646.839	5.804.577	5.967.079
	Verkeer	908.691	877.175	1.144.358	929.779	952.338	948.979
	Parkeren	2.560.693	1.798.275	1.789.426	1.674.853	1.685.174	1.678.325
Totaal Lasten		10.049.814	9.597.963	9.247.593	8.251.471	8.442.089	8.594.383
Baten	Wegen	-360.220	-366.609	-455.133	-455.157	-455.157	-366.657
	Verkeer	22.617	-36.718	-27.589	-36.861	-36.861	-27.661
	Parkeren	-3.228.042	-2.544.545	-2.484.545	-2.544.545	-2.544.545	-2.544.545
Totaal Baten		-3.565.644	-2.947.872	-2.967.267	-3.036.563	-3.036.563	-3.036.563
Resultaat voor bestemming		6.484.170	6.650.092	6.280.326	5.214.908	5.405.526	5.557.820
Programma 3 toevoegingen Reserves		380.000	380.000	380.000	380.000	380.000	380.000
Programma 3 onttrekkingen Reserves		-23.960	-1.169.000	-845.000	-	-	-
Programma 3 reserves saldo		356.040	-789.000	-465.000	380.000	380.000	380.000
Resultaat na bestemming		6.840.210	5.861.092	5.815.326	5.594.908	5.785.526	5.937.820

<i>Toelichting op de verschillen tussen de cijfers van begroting 2018 ten opzichte van 2017</i>	<i>(V/N)¹</i>	<i>Verschil</i>
Programma 3	V	46.000
Perspectiefnota 2018		
Er wordt structureel onderzoek en aanpassingen gedaan in verkeersregelininstallaties.	N	20.000
Er wordt een pilot gratis parkeren uitgevoerd.	N	65.000
Andere verschillen		
In 2017 is incidenteel budget voor verkeersonderzoek toegekend.	V	40.000
In 2017 is budget voor beleidsplan openbare verlichting toegekend.	V	40.000
In 2017 is budget voor het opstellen van een 'Handboek Inrichting Openbare Ruimte' toegekend.	V	25.000
Er wordt een gemeentelijk verkeers- en vervoersplan opgesteld.	N	200.000
In 2017 is een veegmachine ingehuurd.	V	100.000
In 2017 is in de doorbelasting van de kosten voor veegvuil naar het product Riolering geen rekening gehouden met Naarden en Muiden.	V	89.000
In 2017 is conform besluitvorming door de gemeenteraad van Naarden een eenmalige bijdrage voor de Voormeerpassage verstrekt.	V	162.000
Incidenteel budget 2017 vanuit de fusiebegroting voor onderhoud kunstwerken.	V	55.000
In Het eerste voortgangsverslag 2017 is budget toegekend voor moderniseren parkeerorganisatie.	V	45.000
Indexering	N	48.000
Personeel/Overhead	N	373.000
Kapitaallasten	V	178.000
Overige verschillen	V	18.000

¹ V/N = voordeel/nadeel

Investeringsen

Het totaal aan voorgenomen investeringen voor dit programma in 2018 bedraagt € 4,5 miljoen (Herinrichting (cultuurhistorische) wegen, Openbare Verlichting, Verkeersregelininstallaties en Parkeervoorzieningen).

Er worden voor deze voorgenomen investeringen in 2018 separate voorstellen aan u voorgelegd. De bijbehorende kapitaallasten zijn al in deze begroting verwerkt.

Voor de investeringen in de verduurzaming van de gladheidsbestrijding ad € 145.000 wordt bij de vaststelling van de begroting 2018 meteen toestemming gevraagd.

Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen, Economie en Toerisme

Programma 4

- 4.1. Een evenwichtig aanbod van voorzieningen voor de functies werken en recreëren in Gooise Meren
- 4.2 Een evenwichtige en duurzame woningvoorraad
- 4.3 Effectieve en doelmatige inzet van gemeentelijke gebouwen
- 4.4 Een omgeving met een hoge ruimtelijke kwaliteit die tegemoet komt aan de behoeften van onze inwoners

Programma 4 | Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen, Economie en Toerisme

Speerpunten

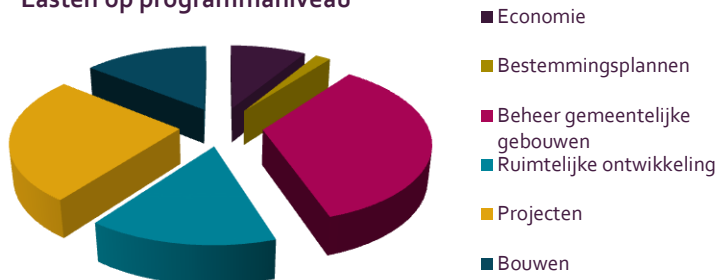
- Uitvoering economische visie (4.1)
- Bevorderen van de samenwerking binnen het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT) en de Metropoolregio Amsterdam (MRA) vanuit het lokale c.q. regionale belang (4.1)
- Bijdrage Regio Regionale Samenwerkingsagenda (RSA) (4.1)
- Ontwikkelen van woonlocaties conform de uitgangspunten van de lokale woonvisie (4.2)
- Optimaliseren gemeentelijk vastgoedbezit (4.3)
- Voorbereidingen voor de implementatie van de Omgevingswet (4.4)

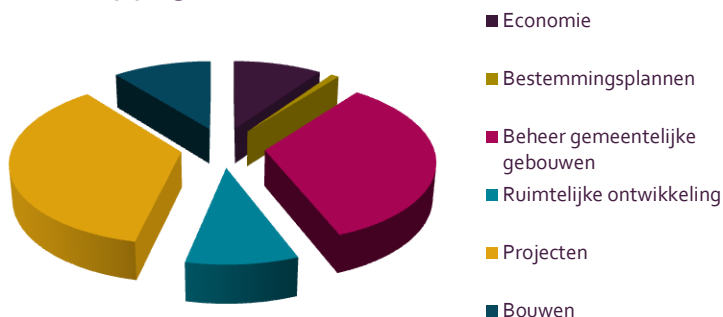
Reguliere taken

- Actualiseren van bestemmingsplannen en/of omgevingsplannen (4.4)
- Adviseren over en toetsen van bouwinitiatieven van derden of van de gemeente zelf (4.4)

Lasten op programmaniveau

Baten op programmaniveau

Aandeel Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen, Economie en Toerisme (van totale begroting)

Lasten 10,90%

Baten 5,93%

Wat willen we bereiken?

4.1 Een evenwichtig aanbod van voorzieningen voor de functies werken en recreëren in Gooise Meren

We willen dat Gooise Meren een aantrekkelijke gemeente is om te wonen, werken en te recreëren. We willen deze drie functies op een evenwichtige manier verder ontwikkelen zodanig dat de functies elkaar versterken.

4.2 Een evenwichtige en duurzame woningvoorraad

We stimuleren en faciliteren een evenwichtige en duurzame woningvoorraad voor alle doelgroepen. We streven naar meer keuzevrijheid en meer kansen voor doelgroepen die het lastig hebben op de woningmarkt.

4.3 Effectieve en doelmatige inzet van gemeentelijke gebouwen

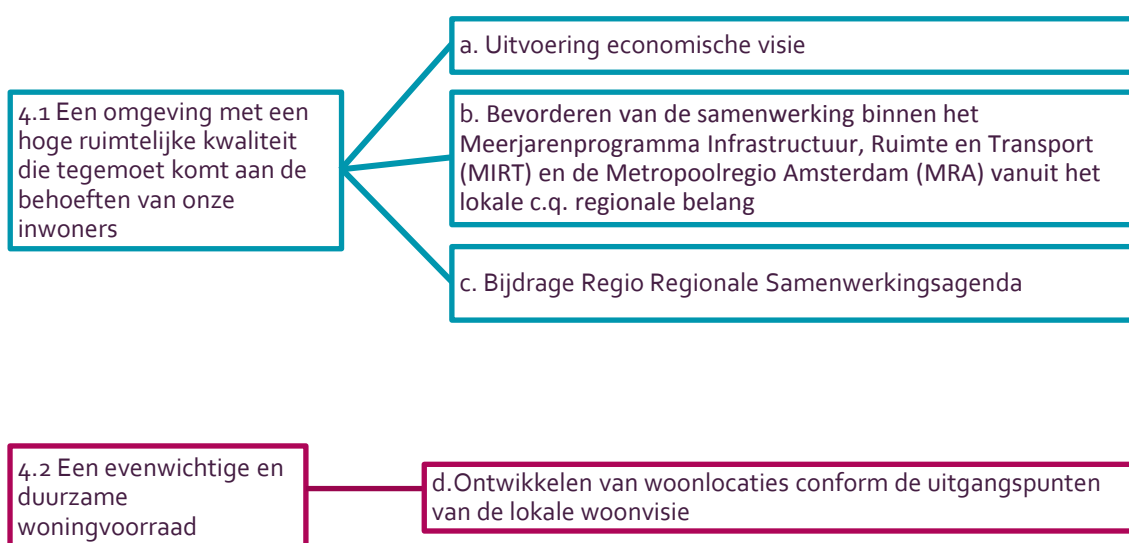
Accommodaties in gemeentelijk eigendom worden effectief en doelmatig ingezet voor maatschappelijke functies die voortkomen uit de gemeentelijke taken.

4.4 Een omgeving met een hoge ruimtelijke kwaliteit die tegemoet komt aan de behoeften van onze inwoners

We bevorderen het goed gebruik van de ruimte en komen in goed overleg met belanghebbenden en inwoners tegemoet aan de behoeften die leven in de samenleving.

Doelenboom

4.3 Effectieve en doelmatige inzet van gemeentelijke gebouwen

e. Optimaliseren gemeentelijk vastgoedbezit

4.4 Een omgeving met een hoge ruimtelijke kwaliteit die tegemoet komt aan de behoeften van onze inwoners

f. Voorbereidingen voor de implementatie van de Omgevingswet

g. Actualiseren van bestemmingsplannen en/of omgevingsplannen

h. Adviseren over en toetsen van bouwinitiatieven van derden of van de gemeente zelf

Wat gaan we daarvoor doen? (speerpunten uitgewerkt)

4.1 Een evenwichtig aanbod van voorzieningen voor de functies werken en recreëren in Gooise Meren

a. Uitvoering Economische visie

Op basis van de vastgestelde economische visie wordt in 2018 samen met ondernemers en inwoners een uitvoeringsprogramma economie opgesteld, waarin de speerpunten uit de visie gekoppeld worden aan concrete acties, doelen en planning. De uitvoering van het programma start eveneens in 2018.

b. Bevorderen van de samenwerking binnen het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT) en de Metropoolregio Amsterdam (MRA) vanuit het lokale c.q. regionale belang

Samen met de Regio werken we verder aan een stevige positionering binnen het MIRT en de MRA zodat onze lokale en regionale vraagstukken goed op deze bovenregionale samenwerkingsagenda's staan. Binnen de MRA benutten we kansen om de circulaire economie te versterken, en werken samen met onze partners om Gooise Meren als een aantrekkelijke bestemming voor (duurzame) recreatie en toerisme op de kaart te zetten, onder andere door meer samenhang in de activiteiten van de RBT en IAmsterdam. In het MIRT-onderzoek naar de bereikbaarheidsopgaven (in samenhang met onder andere economie en landschap) ijveren we samen met onze partners in de Regio voor met name een inzet op de verbetering van het Openbaar Vervoer in en naar onze Regio. Daarbij nemen we een voortrekkersrol op ons, door als regionaal bestuurlijk trekker op te treden in het MIRT-traject.

c. Bijdrage Regio Regionale SamenwerkingsAgenda (RSA)

Met de Regionale Samenwerkingsagenda werken de gemeenten in regio Goois en Vechtstreek aan de speerpunten van de Raden op het fysiek en sociaal domein. Het uitvoeringsprogramma RSA loopt tot eind 2018. De Regio vraagt voor 2018 € 1,50 per inwoner extra voor de uitvoering van de Regionale Samenwerkings Agenda (RSA) en voor 2019 en verder € 3,00 extra. De Raad van Gooise Meren heeft in haar zienswijze uitgesproken dat de verhoging 2018 bekostigd kan worden uit het resultaat 2016 van de Regio. De Raad heeft verder uitgesproken € 1,50 voor 2019 te willen bijdragen, maar zich niet voor de navolgende jaren te willen vastleggen op een verhoogde bijdrage zonder een zicht op de resultaten en de mogelijkheid om andere prioriteiten te leggen. Vooralsnog is in deze begroting van Gooise Meren alleen opgenomen dat Gooise Meren de RSA bijdrage 2019 verhoogd met de genoemde € 1,50. Het AB van de Regio besluit uiteindelijk over de begrotingswijziging van de Regio. Als een meerderheid van het AB de vraag van de Regio honoreert, betekent dit dat de verhoging doorgevoerd wordt en zal Gooise Meren haar eigen begroting hierop moeten bijstellen.

4.2 Een evenwichtige en duurzame woningvoorraad

e. Ontwikkelen van woonlocaties conform de uitgangspunten van de lokale woonvisie

Wij werken door aan alle actuele woningbouwontwikkelingen.

Kerkstraat / Brinklaan (locatie Scapino)

Na besluitvorming over de Economische Visie wordt in 2018 in een breder perspectief de ontwikkelingsrichting van het hele centrum van Bussum onderzocht, waarbij de mogelijkheden voor herontwikkeling van deze locatie ook worden meegenomen. Dit zal gebeuren in samenspraak met alle stakeholders, waaronder Ahold, die deels eigenaar van deze locatie (pand Scapino) is.

Crailo

Wanneer de raad in 2017 besluit tot de gezamenlijke aankoop van Crailo door Hilversum, Laren en Gooise Meren, kan in 2018 een gemeentelijke exploitatie maatschappij (gem) worden opgericht. Binnen deze gem wordt in 2018 gestart met het bestemmingsplan Crailo.

Naarden buiten de Vesting

In 2018 verwachten we de herinrichting van het kruispunt Rijksweg – Meerstraat/Overscheenseweg af te maken en de inrichting van het wandelpad tussen de vesting en het kruispunt met de rijksweg te kunnen realiseren. De tweede tranche overdracht schootsvelden aan GNR gaan we oppakken. Het fysieke programma van eisen voor de optimalisatie van de Naardertrekvaart leggen we ter besluitvorming voor. (aanpassingen oevers, kunstwerken, beheer). De planvorming voor de Passantenhaven wordt in 2018 afgerond.

Verder met de Vesting Muiden

In 2018 brengen we het herstel van de oostelijke vestingwal tot uitvoering. De planvorming voor het verleggen van de Mariahoeveweg wordt afgerond. We werken verder aan het herstel van de schootsvelden. De visie Muiden Zuid West leggen we aan de Raad ter vaststelling voor.

Mariënborg

Voor het Kloostercomplex Mariënborg is de monumentenstatus aangevraagd. De discussie met de eigenaar wordt in 2018 afgerond. Dan kan ook de herontwikkeling ter hand worden genomen. Op basis van de door de raad vastgestelde ambities kan in 2018 gestart worden met het maken van een voorlopig ontwerp en kan de procedure om te komen tot een postzegelbestemmingsplan worden opgestart.

De Krijgsman

Op de Krijgsman zullen naar verwachting de eerste 100 woningen van fase 1 in de 2^e helft van 2018 worden opgeleverd. De voorbereiding van fase 2 (planvoorbereiding en verkoop) is ook gestart. De planning is dat er in 2018 500 woningen in ontwikkeling, verkoop, realisatie c.q oplevering zitten.

De gemeente heeft een toetsende en controlerende rol die staat beschreven in de VOK. De voorbereidingskosten en opbrengsten (te weten. leges) voor de Krijgsman zijn opgenomen in de reserve grote projecten.

Bredius

Het proces is erop gericht dat de raad eind 2017 een besluit neemt over het wel of niet aankopen van het Bredius-terrein te Muiden. Nadat aankoop akkoord is en tot een programma is besloten zal een gemeentelijke exploitatie gevoerd worden. In 2018 wordt dan een stedenbouwkundig plan ontwikkeld en zullen praktisch voorbereidingen plaatsvinden (zandhandelingen, nuts). Daarna zal de groene zone tussen de bestaande wijk en de Bredius ontwikkeling worden ingericht.

Stork-locatie

In 2018 gaan de woningen in de verkoop. Verder staat 2018 in het teken van de bouw van de uni-locatie Godelindeschool en start bouw nieuw Wellant college. Wij begeleiden het proces en zien toe op de naleving van de gemaakte afspraken met externe partijen.

BOR-gronden

In 2018 wordt het stedenbouwkundig Programma van eisen aan het college voorgelegd ter vaststelling en wordt duidelijk hoeveel woningen in het sociale segment worden gerealiseerd (minimaal 40 woningen).

Gemeentehuis Muiden en stadskantoor Naarden

Het bestemmingsplan voor de locatie gemeentehuis Muiden (sociale woningbouw) en de bestemmingsplan wijziging voor het stadskantoor Naarden (mix middel dure en dure segment) zullen in 2018 worden opgesteld, ervan uitgaande dat begin 2018 een overeenkomst is bereikt met externe partijen om tot ontwikkeling over te gaan. Wij begeleiden het proces en zien toe op de naleving van de gemaakte afspraken met externe partijen.

Centrum Keverdijk

In 2018 bevindt Centrum Keverdijk zich in de ontwerp- en voorbereidingsfase er vanuit gaande dat in 2017 een overeenkomst is bereikt met externe partijen om tot ontwikkeling over te gaan. Wij begeleiden het proces en zien toe op de naleving van de gemaakte afspraken met externe partijen.

Bensdorp

In 2018 bevindt de Bensdorp locatie zich in de realisatiefase. Wij begeleiden het proces en zien toe op de naleving van de gemaakte afspraken met externe partijen.

Naardereiland

In 2018 wordt de ontwikkellocatie Naardereiland definitief aan ons opgeleverd en door ons in beheer genomen.

A1/A6

In het vierde kwartaal 2017 zijn RWS en de aannemer gereed met de fysieke werkzaamheden in voormalig Naarden en Muiden. Afhandeling van de overeenkomst met betrekking tot grondoverdracht, grondruil, beheergrenzen, etc. moet nog plaatsvinden.

Spin-off projecten van de A1/A6, zoals bijvoorbeeld de verlegging van de Mariahoeveweg, de aanleg van een (snel)fietspad, het verleggen/verlagen van P2, de landschappelijke inpassing van P1, etc. zijn nauw verbonden met het programma.

Toerit A1 Muiden

Begin 2018 wordt een uitvoeringskrediet aan de raad gevraagd voor de aanpassing van toerit A1 Muiden inclusief 3 bruggen over de Muidertrekvaart (1 autobrug en 2 langzaam verkeersbruggen). Het opstellen van contractdocumenten en de aanbesteding worden vervolgens ter hand genomen, waarna de uitvoering naar verwachting eind 2018 kan starten. Hierbij wordt er van uitgegaan dat de in gang gezette bestemmingsplanprocedure is afgerond.

Woonvisie

In de lokale woonvisie zijn vijf prioriteiten voor het woonbeleid van Gooise Meren tot en met 2025 benoemd. Onze prioriteiten voor de komende jaren zijn: 1) een voldoende en gedifferentieerd woningaanbod, 2) stimuleren van de doorstroming, 3) vergroten van kansen voor starters op de woningmarkt, 4) een toekomstbestendige woningvoorraad en 5) verduurzaming van de woningvoorraad. De regionale woonvisie Gooi en Vechtstreek en de lokale woonvisie vormen samen het volkshuisvestelijk kader van de gemeente Gooise Meren voor de komende jaren. In de regionale woonvisie zijn 21 afspraken en actiepunten opgenomen verdeeld over vijf thema's en loopt tot 2030. Samen met kopers, huurders, woningcorporaties en marktpartijen zetten wij ons naast de reguliere taken en regionale afspraken in voor de volgende activiteiten voor 2018:

- *Prestatieafspraken*
Conform de Woningwet 2015 monitoren wij samen met de in Gooise Meren werkzame woningcorporaties en hun huurdersbelangenverenigingen de prestatieafspraken en stellen deze bij indien nodig. Ervan uitgaande dat de prestatieafspraken in 2017 zijn afgerond;
- *Starterslening en de blijverslening*
We continueren de starterslening voor Gooise Meren, om zo starters te ondersteunen bij de aankoop van hun eerste woning. Wij introduceren de blijverslening voor woningbezitters die hun woning willen aanpassen met het oog op langer zelfstandig wonen;

- *Huisvestingsverordening*
Voor 1 juli 2019 vindt de regionale herziening van de Huisvestingsverordening Gooi en Vechtstreek plaats. In 2018 treffen wij hiervoor de eerste voorbereidingen;
- *Preventie*
In het kader van preventie zetten we in op het veilig wonen voor (kwetsbare) bewoners. Dit doen we onder andere door bewoners (vroegtijdig) te informeren over de mogelijkheden voor het aanpassen van hun woning, inventariseren van het aanbod en de behoefte aan plekken voor begeleid zelfstandig wonen, te experimenteren met (tijdelijke) huisvesting en het maken van samenwerkingsafspraken met politie, brandweer en andere partners voor het brand-, braak- en valveilig maken van de woningen (onder andere over signalering en opvolging).
- *Duurzaamheid*
Duurzaamheid is het uitgangspunt bij investeren in zowel bestaande als nog te bouwen woningen. Bij nieuwbouwprojecten gaan we proactief aan de slag met het onderwerp energietransitie. We onderzoeken of toekomstige nieuwbouwwijken gasloos ontwikkeld kunnen worden.
- *Taskforce*
Samen met woningbouwcorporaties en marktpartijen richten we een taskforce op om opzoek te gaan naar nieuwe mogelijkheden voor (sociale en betaalbare) woningbouw. Hierbij kijken we niet alleen naar in- en uitbreidingsmogelijkheden, maar ook naar bestaand vastgoed dat (op termijn) vrij komt.

4.3 Effectieve en doelmatige inzet van gemeentelijke gebouwen

f. Optimaliseren gemeentelijk vastgoedbezit

In 2018 wordt voor een faseringsagenda gemaakt voor het afstoten van panden die op grond van het gemeentelijk accommodatiebeleid niet in eigendom van de gemeente hoeven te zijn. Hierbij wordt geprioriteerd op basis van kansrijkheid en een kosten-baten analyse per pand.

4.4 Een omgeving met een hoge ruimtelijke kwaliteit die tegemoet komt aan de behoeften van onze inwoners

g. Voorbereidingen voor de implementatie van de Omgevingswet

We treffen de voorbereidingen voor de implementatie van de Omgevingswet. Dit betekent dat we op basis van het vastgestelde Ambitiedocument, samen met de regiogemeenten en de samenwerkingspartners, een regionaal omgevingsbeeld opstellen. We starten met de voorbereiding van het proces voor het opstellen van een lokale omgevingsvisie. De voorbereiding met betrekking tot het omgevingsplan bestaat uit het opstellen van regels en omgevingswaarden.

Voor het versnellen van de besluitvorming over ruimtelijke projecten worden de benodigde processen versneld en transparanter gemaakt, waarbij ook de samenwerking tussen de verschillende afdelingen en samenwerkingspartners wordt verbeterd.

De nieuwe houding bij het beoordelen van bouwinitiatieven moet worden: hoe maken wij dit mooie plan mogelijk. Bij deze houding is een welwillende opstelling tegenover particuliere initiatieven een belangrijk uitgangspunt. Om dit te bereiken worden de processen rondom initiatieven, met de daarbij behorende advisering, zodanig ingericht dat ze deze uitgangspunten versterken.

h. Actualiseren van bestemmingsplannen en/of omgevingsplannen (regulier)

In afwachting van de invoering van de Omgevingswet gaan we er voor zorgen dat de ruimtelijke ontwikkelingen in Gooise Meren zo goed mogelijk geborgd zijn/blijven in bestemmingsplannen. Dit maakt op de volgende onderdelen aanpassingen noodzakelijk:

- Voor 1 juli 2018 moeten stedenbouwkundige bepalingen uit de bouwverordening opgenomen worden in bestemmingsplannen voor het hele grondgebied Gooise Meren. Daartoe maken we een parapluplan voor bovengenoemde bepalingen;
- Herziening van het bestemmingsplan Gooimeer Zuid maken we af in 2018;
- Indien de herziening van de milieuvergunning van Givaudan voortvarend door de provincie wordt afgehandeld starten we in 2018 met een parapluplan over de nieuwe geurcontour van Givaudan.

Beleidsindicatoren

Taakveld 3. Economie

Nr.	Naam Indicator	Eenheid	Bron	Jaar	Gooise Meren	Gemeenten 50.000 - 100.000 inwoners	Beschrijving
14.	Func tiemenging	%	LISA	2016	44,6	51,5	De func tiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
15.	Bruto Gemeentelijk Product	Verhouding tussen verwacht en gemeten product	Atlas voor Gemeenter	2013	105	102	Bruto gemeentelijk product (BGP) is het product van de toegevoegde waarde per baan en het aantal banen in een gemeente. De verhoudingswaarde tussen verwacht BGP en gemeten BGP geeft aan of er boven verwachting (<100) of beneden verwachting (>100) wordt geproduceerd.
16.	Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	LISA	2016	172,0	121,7	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.

Taakveld 8. Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing

Nr.	Naam Indicator	Eenheid	Bron	Jaar	Gooise Meren	Gemeenten 50.000 - 100.000 inwoners	Beschrijving
35.	Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	CBS	2016	336	197	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
36.	Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	ABF - Systeem Woning-voorraad	2014	4,8	6,5	Het aantal nieuwbouwwoningen, per 1.000 woningen.
37.	Demografische druk	%	CBS	2017	87,5	72,7	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.
38.	Gemeentelijke woonlasten eenpersoons-huishouden	In Euro's	COELO	2017	551	659	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.
39.	Gemeentelijke woonlasten meerpersoons-huishouden	In Euro's	COELO	2017	668	729	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.

Wat mag het kosten?

B/L	Productomschrijving	Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Lasten	Economie	867.469	1.056.731	1.295.143	1.335.905	1.250.905	1.250.905
	Bestemmingsplannen	468.009	240.899	267.895	250.647	250.647	250.647
	Beheer gemeentelijke gebouwen	5.717.876	6.894.601	4.924.964	4.773.061	4.695.604	4.612.485
	Ruimtelijke ontwikkeling	7.070.758	4.352.562	1.885.996	1.600.144	3.008.318	1.626.338
	Projecten	1.753.019	2.630.240	3.843.274	2.794.686	1.240.686	840.686
	Bouwen	1.366.325	1.300.548	2.124.862	1.776.347	1.379.347	1.332.347
Totaal Lasten		17.243.455	16.475.581	14.342.134	12.530.790	11.825.507	9.913.408
Baten	Economie	-839.905	-859.442	-963.642	-963.642	-963.642	-963.642
	Bestemmingsplannen	-16.852	-89.665	-90.065	-90.471	-90.471	-90.471
	Beheer gemeentelijke gebouwen	-4.124.288	-3.623.203	-3.294.703	-3.294.703	-3.294.703	-3.294.703
	Ruimtelijke ontwikkeling	-6.750.978	-2.578.911	-898.633	-287.461	-1.568.305	-250.805
	Projecten	-773.333	-1.595.000	-1.325.000	-1.798.000	-825.000	-825.000
	Bouwen	-2.025.919	-961.713	-1.076.813	-1.077.166	-1.077.166	-1.077.166
Totaal Baten		-14.531.274	-9.707.934	-7.648.857	-7.511.443	-7.819.287	-6.501.787
Resultaat voor bestemming		2.712.181	6.767.647	6.693.277	5.019.346	4.006.220	3.411.621
Programma 4 toevoegingen Reserves		2.061.596	1.136.216	649.693	256.216	256.216	301.216
Programma 4 onttrekkingen Reserves		-2.708.809	-3.840.612	-2.351.380	-991.240	-478.399	-32.899
Programma 4 reserves saldo		-647.212	-2.704.396	-1.701.686	-735.024	-222.183	268.317
Resultaat na bestemming		2.064.969	4.063.251	4.991.591	4.284.322	3.784.036	3.679.938

<i>Toelichting op de verschillen tussen de cijfers van begroting 2018 ten opzichte van 2017</i>	<i>(V/N)¹</i>	<i>Vershil</i>
Programma 4	N	928.000
Perspectiefnota 2018		
Er wordt uitvoering gegeven aan het Uitvoeringsprogramma Economie, Actieplan Economie en Regelluwe zone ten behoeve van innovatie.	N	160.000
In 2018 wordt verder gewerkt aan de invoering van de Omgevingswet	N	956.000
Andere verschillen		
Er worden meer retributies geheven op gemakkelijkheden met een regionale aantrekkingskracht	V	100.000
In 2017 is € 330.000 onttrokken uit de Voorziening groot onderhoud Zwembad (Zandzee) ten gunste van de Algemene Reserve.	N	330.000
De onttrekking aan de Reserve Gewestkantoor ter dekking van het exploitatietekort wordt verlaagd.	N	163.000
In 2017 is budget toegekend voor het maken van prestatieafspraken met de in de gemeente Gooise Meren actieve corporaties.	V	50.000
Er is voor beleidsharmonisatie budget overgeboekt van 2016 naar 2017.	V	114.000
In 2017 is de boekwaarde van de eerste tranche schootsvelden na overdracht afgeboekt.	V	480.000
De rentecomponent uit de VOK de Krijgsman is in 2017 op programma 9 begroot.	N	460.000
In 2017 is een voorziening voor groenbeheer LNC ingesteld.	V	254.000
De kapitaallasten van investeringen in het kader van het Centrummanagement zijn in mindering gebracht op het budget voor Centrummanagement.	V	30.000
In 2017 is onderzoek gedaan tot gemeenschappelijke aankoop Crailo.	V	210.000
In 2017 is conform VOK de Krijgsman gedoteerd aan de reserve Bovenwijkse voorzieningen	V	110.000
In 2017 is personeel ingehuurd voor de uitvoering van de Wabo-vergunningen.	V	275.000
In 2017 was het kostendekkend maken van de Wabo-leges niet haalbaar.	V	100.000
Indexering	N	36.000
Personeel/Overhead	N	461.000
Kapitaallasten	N	94.000
Overige verschillen	V	9.000

¹ V/N = voordeel/nadeel

Investeringen

Het totaal aan voorgenomen investeringen voor dit programma in 2018 bedraagt € 2,4 miljoen (Bredius en SAAone). Er worden voor deze voorgenomen investeringen in 2018 separate voorstellen aan u voorgelegd. De bijbehorende kapitaallasten zijn al in deze begroting verwerkt.

Duurzaamheid en Water

Programma 5

- 5.1 Behoud en verbetering van het woon- en leefmilieu, water en natuurwaarden tegen zo laag mogelijke kosten
- 5.2 Behouden en creëren van een natuurlijke groene omgeving waar veel diversiteit is in flora en fauna
- 5.3 Behouden en optimaliseren van gemeentelijke begraafplaatsen
- 5.4 Een kwalitatief hoogwaardige woon-, leef- en werkmilieu in evenwicht met de economische en ecologische ontwikkelingen

Programma 5 | Duurzaamheid en Water

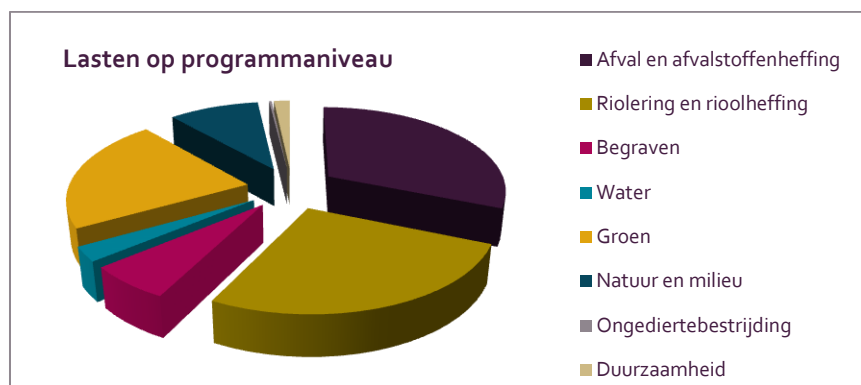
Speerpunten

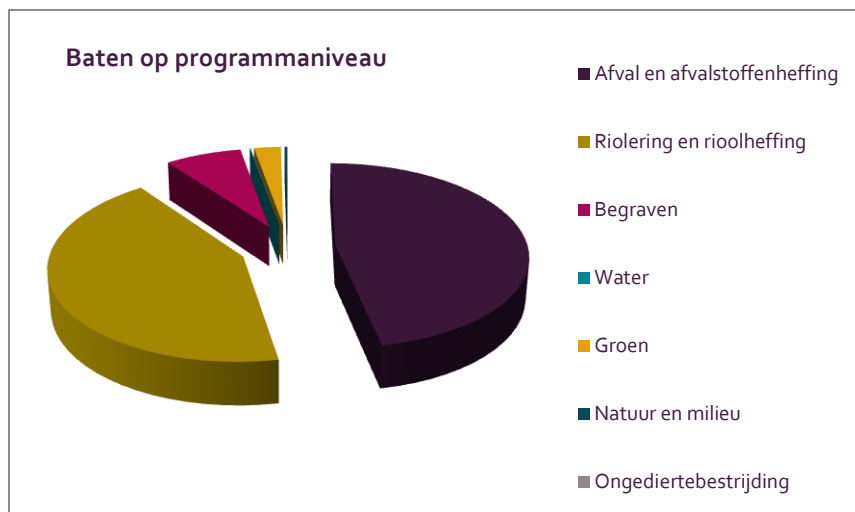
- Uitvoeringsprogramma vGRP (5.1)
- Waterrecreatie (5.1)
- Versterken van de biodiversiteit (5.2)
- Herinrichten landschap naast de A1 (5.2)
- Uitwerken van de visie op begraafplaatsen (5.3)
- Opstellen van een plan voor verduurzaming van het wagenpark en het materieel (5.4)
- Vang-huishoudelijk afval (hha) (5.4)
- Energietransitie en grondstoffentransitie (5.4)
- Bijdragen aan en faciliteren van de versnellingsagenda Samen Sneller duurzaam (5.4)

Reguliere taken

- Uitvoering geven aan de gemeentelijke rioleringszorgplichten en het beheren en onderhouden van waterbouwkundige objecten, stranden, oevers en jachthavens. In het kader van de opgave uit het Bestuursakkoord Water wordt hierin de samenwerking gezocht met partners in de waterschap regio.(5.1)
- Beheren en verzorgen van groenvoorzieningen zoals bomen, gras, heesters et cetera. (5.2)
- Uitvoering geven volgens de Wet op de Lijkbezorging (5.3)
- Beheren, onderhouden en verzorgen van de gemeentelijke begraafplaatsen (5.3)

Aandeel Duurzaamheid en Water (van totale begroting)

Lasten 12,72%

Baten 10,36%

Wat willen we bereiken?

5.1 Behoud en verbetering van het woon- en leefmilieu, water en natuurwaarden tegen zo laag mogelijke kosten

De gemeente wil een betrouwbare en (kosten)efficiënte (afval)waterketen waarmee zowel de volksgezondheid, de bodem en het grond- en oppervlaktewater worden beschermd alsmede een bijdrage wordt geleverd aan een hoogwaardige klimaatbestendige woon- en leefomgeving met mogelijkheden tot recreatie op- en langs het water.

5.2 Behouden en creëren van een natuurlijke groene omgeving waar veel diversiteit is in flora en fauna

De gemeente wil de groene omgeving en de biodiversiteit van flora en fauna behouden en versterken omdat deze bijdraagt aan een gezonde en aantrekkelijke woonomgeving en een belangrijke drijfveer is voor vestiging in de gemeente Gooise Meren.

5.3 Behouden en optimaliseren van gemeentelijke begraafplaatsen

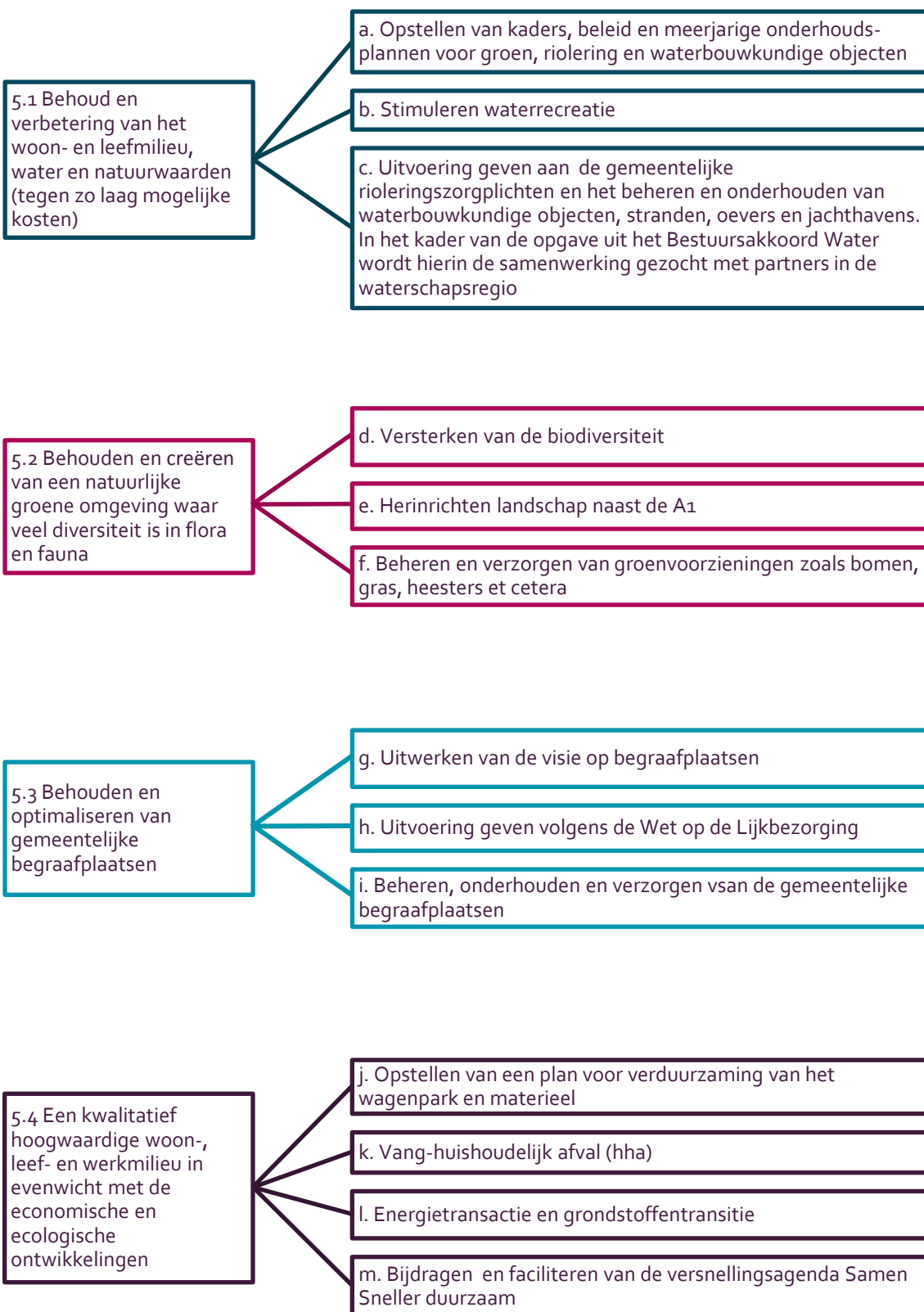
De gemeente draagt zorg voor een passende laatste rustplaats voor inwoners, met aandacht voor en behoud van de cultuurhistorische, groene en funeraire betekenis van de begraafplaatsen.

5.4 Een kwalitatief hoogwaardige woon-, leef- en werkmilieu in evenwicht met de economische en ecologische ontwikkelingen

Gooise Meren streeft naar een kwalitatief hoogwaardig woon-, leef- en werkmilieu waar inwoners, bedrijven en organisaties zich kunnen ontplooiën en zelf (mede) vormgeven aan hun eigen leefomgeving. Dit met behoud van een goed evenwicht met de economische en ecologische ontwikkelingen (people, planet, profit).

Doelenboom

Wat gaan we daarvoor doen? (speerpunten uitgewerkt)

5.1 Behoud en verbetering van het woon- en leefmilieu, water en natuurwaarden

a. Opstellen van kaders, beleid en meerjarige onderhoudsplannen voor groen, riolering en waterbouwkundige objecten.

Naast het opstellen van een visie openbare ruimte, waarin aandacht is voor o.a. water, groen, verlichting en wagen (zie speerpunt 3.1). geven wij uitvoering aan de gemeentelijke rioleringszorgplichten en het beheren en onderhouden van waterbouwkundige objecten, stranden, oevers en jachthavens. In het kader van de opgave uit het Bestuursakkoord Water wordt hierin de samenwerking gezocht met partners in de waterschap regio. Daarnaast doen we onderzoek naar en geven uitvoering aan klimaatadaptieve maatregelen in de openbare ruimte en stimuleren we inwoners en bedrijven voor het klimaatadaptief inrichten van hun leef- en werkomgeving.

b. Stimuleren waterrecreatie

Vanuit de Coöperatie Gastvrije Randmeren onderzoeken we de mogelijkheden om het waterrecreatief potentieel in onze gemeente te vergroten. Door samen te werken binnen het Randmerengebied versterken we de recreatiemogelijkheden. Het opstellen van een integrale uitvoeringsagenda randmerengebied draagt bij aan het verbinden van belangrijke water-recreatieve assets zoals het water, de vaargeul, havens, eilanden, kusten, fietspaden en overnachtingsmogelijkheden langs het water. Door in te zetten op realiseerbare fysieke maatregelen wordt getracht een impuls te geven aan de vrijetijdseconomie en versterking van recreatieve mogelijkheden.

Daarnaast wordt er vanuit de regio Gooi en Vecht ingezet op de marketing van de verschillende vaarroutes, de inrichting van het sloepennetwerk en het verbinden van vaarwegen. Vanuit het project 'Sloepennetwerk 2.0' wordt onder meer een social-media campagne opgezet om de bezoeker op de hoogte te stellen van de uitbreiding van het (elektrische) vaarnetwerk en de mogelijkheden dit te combineren met het elektrische fietsen en overige vaar-fiets combinaties. Ook worden er twee (audio) vaarroutes ontwikkeld en wordt het sloepennetwerk opgenomen in diverse apps en routesites.

Tenslotte zal Gooise Meren in 2018 het ligplaatsenbeleid harmoniseren. Voor de voormalige gemeenten Muiden, Naarden en Bussum is het ligplaatsenbeleid verschillend geregeld en in verschillende juridische documenten vastgelegd. De gemeente stelt een eenduidige heldere regeling op die voor alle bewoners, ondernemers en bezoekers een duidelijk kader vormt. Daarmee is Gooise Meren ook in staat goed te reageren op initiatieven van bewoners en ondernemers.

5.2 Behouden en creëren van een natuurlijke groene omgeving waar veel diversiteit is in flora en fauna

d. Versterken van de biodiversiteit

We benutten de kansen die er zijn voor biodiversiteit bij de uitvoering van de groenbeheersplannen en bij groenrenovaties of herinrichtingen. Waar dit vanuit ecologisch oogpunt wenselijk is, passen wij beplantingsoorten in het openbaar groen toe die van grote waarde zijn voor bijen, insecten en vogels. We bestrijden exoten die de diversiteit bedreigen (waaronder Japanse duizendknoop en reuzenberenklauw. Wij stimuleren inwoners van Gooise Meren om de tuinen te vergroenen door acties en communicatie in het kader van de landelijke campagne Operatie Steenbreek. Ook geven we ruimte voor initiatieven op het gebied van biodiversiteit vanuit het programma Samen Sneller Duurzaam.

e. Herinrichten landschap naast de A1:

Het landschap naast de A1 kan grofweg worden opgedeeld in de waterlandtak en het uitloopgebied. Voor de werkzaamheden aan/in de waterlandtak hebben wij als gemeente een toetsende rol.

De projecten met betrekking tot de werkzaamheden in het uitloopgebied, zoals natuurlijke westoevers Vecht, landschapsherstel en duurzaam beheer van de schootsvelden, realisatie van NNN-polder etc. zijn ook nauw verbonden met het programma Verder met de Vesting en worden opgestart in 2018.

5.3 Behouden en optimaliseren van gemeentelijke begraafplaatsen

g. Uitwerken van de visie op begraafplaatsen

Haalbaarheidsonderzoek crematorium

In de visie op de begraafplaatsen uit 2016 is benoemd dat de ontwikkeling van een crematorium binnen de gemeentegrenzen onderzocht moet worden. De aanwezigheid van een crematorium biedt de inwoners meer keuzemogelijkheden en kan bijdragen aan het verbeteren van de kostendekkendheid van de begraafplaatsen. Wij hebben eerst onderzocht of in regionaal verband belangstelling bestond om dit gezamenlijk aan te pakken. Dit blijkt niet het geval te zijn. In 2018 willen wij dan ook de mogelijkheid onderzoeken van het realiseren van een crematorium binnen de gemeentegrenzen van Gooise Meren.

5.4 Een kwalitatief hoogwaardige woon-, leef- en werkmilieu in evenwicht met de economische en ecologische ontwikkelingen

j. Opstellen van een plan voor verduurzaming van het wagenpark en materieel

Verduurzaming van het wagenpark en het materieel realiseren we bij aankoop. De aanpak verduurzaming is geïntegreerd in het inkoopproces van wagenpark en materieel.

In 2017 is de aanbesteding voor voertuigen en gereedschap voorbereid. Voor het mechanisch handgereedschap is circulair inkopen één van de gunningscriteria. Het gebruik gereedschappen voorzien van een accupakket is goed in het kader van duurzaamheid, maar ook goed voor gebruiksgemak en ergonomie. Vanaf 2018 wordt een deel van voertuigen en materieel conform de nieuwe aanbesteding aangeschaft.

k. Vang-hha

Wij participeren in het regionale uitvoeringsplan huishoudelijk afval in Gooise Meren. We starten met het uitreiken van de pmd-kliko's. De inzameling van huishoudelijk afval is een gemeentelijke taak die in onze regio is overgedragen aan de GAD, een uitvoeringsorganisatie van de Regio Gooi en Vechtstreek. De regiogemeenten en GAD hebben zich als doel gesteld om de gescheiden inzameling van afval te verbeteren en de hoeveelheid restafval terug te dringen (VANG-programma). Zo willen gemeenten en GAD bijdragen aan het hergebruik van grondstoffen en aan de ontwikkeling van circulaire economie. De verbetering van de afvalinzameling moet hand in hand gaan met gelijkblijvende service, klanttevredenheid en kosten.

l. Energietransitie en Grondstoffentransitie

Wij dragen bij aan de regionaal op te stellen visies met betrekking tot energietransitie en circulaire economie, twee belangrijke thema's uit de Regionale Samenwerkingsagenda. Daarbij werken wij nauw samen met de Metropoolregio Amsterdam (MRA), alle regiogemeenten en diverse andere stakeholders als netbeheerders, woningbouwcorporaties en inwoners.

Om de energietransitie te realiseren wordt met alle betrokkenen gewerkt aan een routekaart om binnen één generatie te komen tot een energie-neutrale regio. Een belangrijk speerpunt is de wijkaanpak om tot aardgasvrije wijken te komen en aardgasvrije nieuwbouw.

Rondom de grondstoffentransitie wordt gewerkt aan een regionale visie en strategie. Daarbinnen krijgt het regionaal Circulair Inkopen een versnelling. Er is deelgenomen aan de Circulaire Inkoop Academy en er zijn twee pilot projecten gestart (Handgereedschappen en Voertuigen). Wij gaan verder ontdekken hoe circulair inkopen bij de gemeentelijke aanschaffingen vorm kan krijgen. In ieder geval bij de aanbesteding van multi-functionals in 2018 en zo mogelijk ook bij het ontwerpen van het IKC Muiden.

m. Bijdragen aan en faciliteren van de versnellingsagenda Samen Sneller duurzaam

Het accent zal liggen op het ontwikkelen van een 'regionale strategie en routekaart'.

Kansen en kracht van netwerken en kennis van wat er al in gang is gezet en daarop aanhaken zijn daarbij belangrijke ingrediënten:

- Wij ontwikkelen samen met deelnemers aan de Versnellingsagenda een tool om voortgang en bijstelling van de Versnellingsagenda "Samen Sneller Duurzaam Gooise Meren: inclusief actieplan 2017-2022" te borgen
- Wij richten een Initiatievenfonds Duurzaam Gooise Meren in
- Wij stellen een plan van aanpak op om het gemeentelijk vastgoed in 2030 energieneutraal te krijgen
- Wij voeren een duurzaamheidlening voor particuliere huiseigenaren uit om verduurzaming van de woningvoorraad te stimuleren
- Wij delen opgedane kennis over circulair inkopen met gemeenten uit de regio en gemeenten uit de MRA.

Beleidsindicatoren

Taakveld 7. Volksgezondheid en Milieu

Nr.	Naam Indicator	Eenheid	Bron	Jaar	Gooise Meren	Gemeenten 50.000 - 100.000 inwoners	Beschrijving
33.	Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	CBS	2015	208	196	De hoeveelheid restafval per bewoner per jaar (kg)
34.	Hernieuwbare elektriciteit	%	RWS	2015	0,6	8,6	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.

Door aanscherping van de cijfers en het gebruik van extra bronnen zijn diverse waarden van de indicator 'hernieuwbare elektriciteit' gewijzigd.

Wat mag het kosten?

B/L	Productomschrijving	Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Lasten	Afval en afvalstoffenheffing	5.983.593	5.069.042	5.232.406	5.221.191	5.220.732	5.220.274
	Riolering en rioolheffing	4.377.701	4.133.613	4.423.375	4.426.933	4.485.794	4.490.834
	Begraven	1.228.739	983.557	1.044.103	1.031.550	1.034.630	1.030.593
	Water	1.145.871	515.765	464.749	457.094	459.350	457.438
	Groen	3.955.066	3.517.797	3.646.712	3.637.750	3.991.496	4.004.821
	Natuur en milieu	2.061.971	2.016.551	1.606.321	1.626.492	1.657.814	1.672.814
	Ongediertebestrijding	145.101	39.898	46.008	43.636	43.636	43.636
	Duurzaamheid	46.967	223.809	282.760	281.823	281.823	281.823
Totaal Lasten		18.945.010	16.500.032	16.746.434	16.726.469	17.175.275	17.202.233
Baten	Afval en afvalstoffenheffing	-7.122.663	-6.249.300	-6.291.672	-6.306.047	-6.306.047	-6.306.047
	Riolering en rioolheffing	-5.324.090	-5.697.398	-5.740.043	-5.660.762	-5.660.762	-5.660.762
	Begraven	-999.363	-968.910	-973.079	-975.808	-975.808	-975.808
	Water	-21.199	-10.500	-10.500	-10.500	-10.500	-10.500
	Groen	-419.993	-296.279	-342.279	-322.279	-309.279	-309.279
	Natuur en milieu	-105.349	-409.380	-11.200	-11.200	-11.200	-11.200
	Ongediertebestrijding	-	-800	-800	-800	-800	-800
	Duurzaamheid	-3.467	-	-	-	-	-
Totaal Baten		-13.996.124	-13.632.567	-13.369.573	-13.287.396	-13.274.396	-13.274.396
Resultaat voor bestemming		4.948.886	2.867.465	3.376.861	3.439.073	3.900.879	3.927.837
Programma 5 toevoegingen Reserves		-	25.021	41.711	51.822	51.822	51.822
Programma 5 onttrekkingen Reserves		-158.899	-51.975	-21.400	-21.400	-21.400	-21.400
Programma 5 reserves saldo		-158.899	-26.954	20.311	30.422	30.422	30.422
Resultaat na bestemming		4.789.987	2.840.511	3.397.172	3.469.495	3.931.301	3.958.259

<i>Toelichting op de verschillen tussen de cijfers van begroting 2018 ten opzichte van 2017</i>	<i>(V/N)²</i>	<i>Vershil</i>
Programma 5	N	557.000
Perspectiefnota 2018		
Het Initiatievenfonds Duurzaam Gooise Meren wordt in 2018 ingericht.	N	50.000
Andere verschillen		
In 2018 is er een hogere bijdrage aan de GAD. Hier tegenover staan hogere opbrengsten op basis van geactualiseerde aantallen een- en meerpersoonshuishoudens. Daarnaast is de onttrekking aan de voorziening in 2018 lager.	N	76.000
In 2018 wordt een hoger bedrag gestort in de voorziening Riolering.	N	200.000
In 2017 is budget toegekend voor het opstellen van een ligplaatsverordening en een beleidsplan Onderhoud waterbouwkundige objecten en civieltechnische kunstwerken.	V	75.000
In 2017 is budget toegekend voor het opstellen van een Groenvisie voor Gooise Meren en het uitvoeren van de uitvoering van het herstelplan Echobos.	V	100.000
Gooise Meren in Balans verhoging baten verkoop snippergroen.	V	38.000
Het budget voor wijkgericht werken is overgeheveld naar programma 1	V	47.000
Er is voor de implementatie van de richtlijn Energy Efficiency Directive budget overgeboekt van 2016 naar 2017.	V	25.000
Indexering	N	40.000
Personeel/Overhead	N	329.000
Kapitaallasten	N	129.000
Overige verschillen	N	18.000

² V/N = voordeel/nadeel

Investeringsen

Het totaal aan voorgenomen investeringen voor dit programma in 2018 bedraagt € 2,2 miljoen (Riolering, Begraafplaatsen en Groen). Voor het upgraden van de beplanting van de begraafplaatsen ad € 76.000 wordt bij de vaststelling van de begroting 2018 meteen instemming gevraagd. Er worden voor de overige voorgenomen investeringen in 2018 separate voorstellen aan u voorgelegd. De bijbehorende kapitaallasten zijn al in deze begroting verwerkt

Werk en Inkomen

Programma 6

- 6.1 We ondersteunen inwoners die niet op eigen kracht kunnen participeren op de arbeidsmarkt met een werkvoorziening
- 6.2 We ondersteunen inwoners met wettelijke inkomensvoorzieningen
- 6.3 Armoede en sociaal isolement tegengaan

Programma 6 | Werk en Inkomen

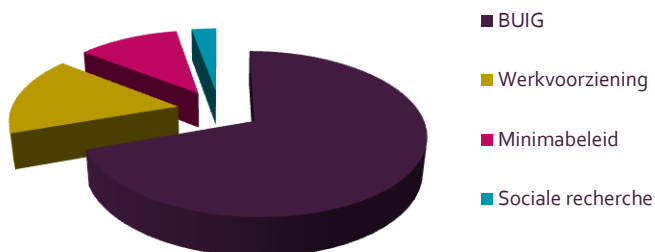
Speerpunten

- Meer inwoners aan het werk binnen een inclusieve arbeidsmarkt (6.1)
- Verlagen uitkeringslasten (6.2)
- Optimale inzet middelen armoedebestrijding (6.3)
- Evaluatie en actualiseren beleid schuldhulpverlening (6.3)

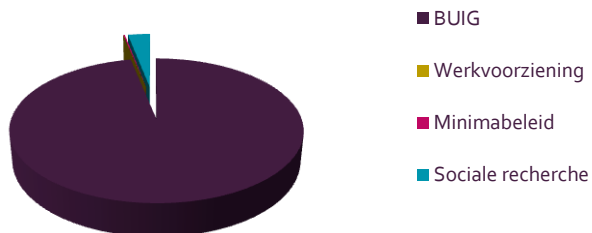
Reguliere taken

- Voorzien in participatie (arbeidstoeleiding, re-integratie, WSW en werkgevers-dienstverlening) (6.1)
- Verstrekken van inkomensvoorzieningen op het gebied van de Participatiewet (6.2)
- Uitvoeren van minimabeleid en armoedebestrijding (6.3)
- Uitvoeren van (preventieve) schuldhulpverlening (6.3)

Lasten op programmaniveau

Baten op programmaniveau

Aandeel Werk en Inkomen (van totale begroting)

Lasten 16,56%

Baten 10,71%

Wat willen we bereiken?

6.1 We ondersteunen inwoners die niet op eigen kracht kunnen participeren op de arbeidsmarkt met een werkvoorziening

Participatie staat centraal. De visie van de gemeente Gooise Meren op participatie, 'iedereen doet mee', is leidend. De doelen voor 2018 zijn:

- Inwoners die niet op eigen kracht kunnen participeren wordt werk naar vermogen of noodzakelijke ondersteuning aangeboden;
- Een verdere ontwikkeling van een inclusieve arbeidsmarkt.

6.2 We ondersteunen inwoners met wettelijke inkomensvoorzieningen

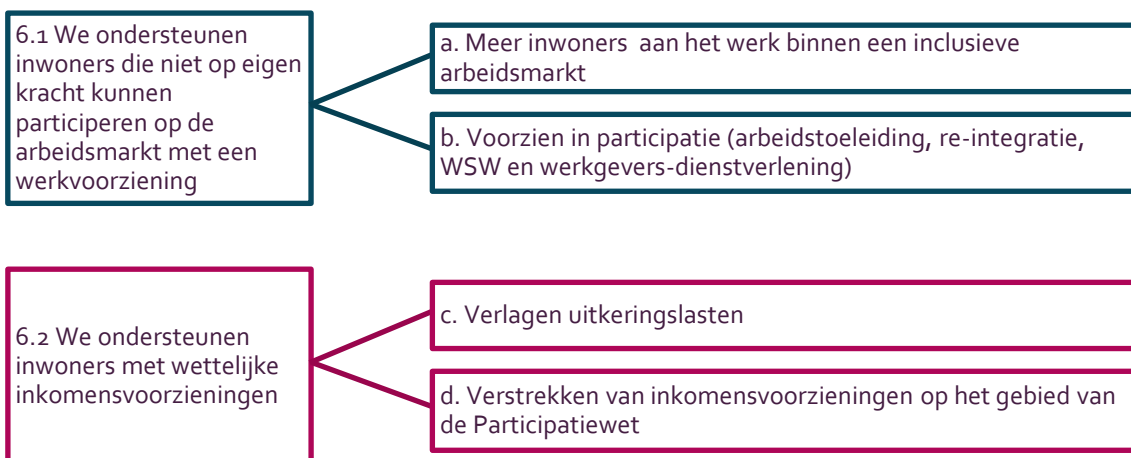
Inwoners die niet of onvoldoende zelfstandig in hun inkomen kunnen voorzien, ontvangen een inkomensvoorziening op maat. Op basis van de actuele raming blijft de rijksbijdrage voor de uitkeringen de komende jaren gelijk. Er is, ondanks de Vangnetuitkering, echter nog wel sprake van een tekort. Om in 2019 budgettaire neutraliteit te bereiken is in 2018 een tekortreductie van € 0,8 miljoen nodig.

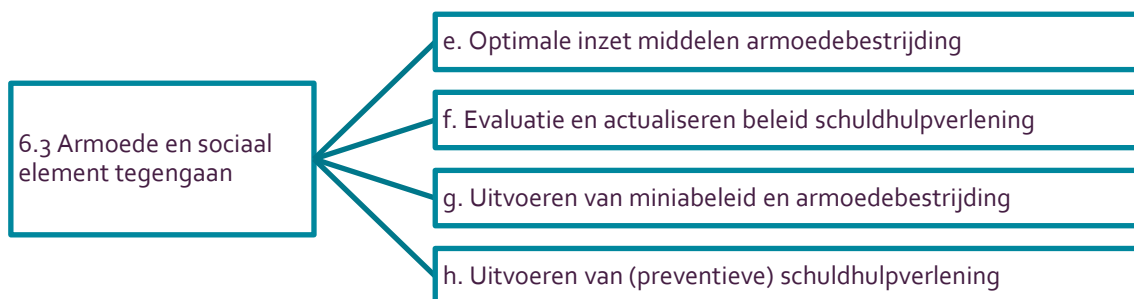
6.3 Armoede en sociaal isolement tegengaan

De gemeente ondersteunt inwoners met een laag inkomen met minimaregelingen waardoor armoede bestreden wordt en minimahuishoudens beter kunnen participeren. De landelijk beschikbaar gestelde extra middelen voor armoedebestrijding en preventieve (vrijwillige) schuldhulpverlening worden hiervoor optimaal benut. De gemeente biedt ondersteuning en stimuleert mensen mee te doen. De gemeente stuurt intensiever aan op de kwaliteit en effectiviteit van de keten van (preventieve) schuldhulpverlening.

Doelenboom

Wat gaan we daarvoor doen? (speerpunten uitgewerkt)

6.1 We ondersteunen inwoners die niet op eigen kracht kunnen participeren op de arbeidsmarkt

a. Meer inwoners aan het werk binnen een inclusieve arbeidsmarkt

In 2018 worden de volgende acties uitgevoerd om de gestelde doelen te realiseren:

- In een inclusieve arbeidsmarkt kunnen mensen met een arbeidsbeperking en/of kwetsbare positie hun talenten en capaciteiten bij reguliere werkgevers naar vermogen inzetten. De ontwikkeling van de inclusieve arbeidsmarkt wordt in samenwerking met ketenpartners verder geconcretiseerd. Ervaringen van de afgelopen jaren worden gebruikt om met ondernemers, onderwijs en UWV de mogelijkheden die een aantrekkelijke economie biedt meer te benutten. De eerste stappen hiertoe zijn gezet met bijvoorbeeld de ontwikkeling van het Sociaal Economisch Platform en de convenanten met lokale ondernemers. Tevens worden succesvolle ervaringen van andere gemeenten en arbeidsmarktregio's ingezet om hier lokaal en regionaal voordeel mee te doen;
- Met het Intensiveringsprogramma MVO Gooise Meren wordt volop ingezet op werk naar vermogen bij reguliere werkgevers en de Tomingroep door optimaal gebruik te maken van het lokale en regionale werkaanbod;
- De Wet banenafpraak is bedoeld voor mensen die niet zelfstandig het wettelijk minimumloon kunnen verdienen. Deze banen worden gecreëerd bij het lokale en bovenlokale bedrijfsleven en bij lokale overheden, zoals de gemeente Gooise Meren. In het 'doelgroepenregister' (UWV) worden alle potentiële kandidaten die in aanmerking komen voor een baanafpraak geregistreerd. Via het intensiveringsprogramma ('MVO Gooise Meren') draagt de gemeente bij als medeverantwoordelijke overheid.

6.2 We ondersteunen inwoners met wettelijke inkomensvoorzieningen

c. Verlagen uitkeringslasten

Wij bieden inwoners die niet in hun eigen onderhoud kunnen voorzien een passende inkomensvoorziening. Om het tekort te reduceren is het van belang dat minder inwoners afhankelijk zijn van een uitkering dan wel dat zij in mindere mate afhankelijk zijn. We zetten daarop in met arbeidstoeleiding en re-integratie (zie 6.1). Daarnaast moet de gemeente haar rechtmatigheid goed op orde hebben en zijn een goede poortwachtersfunctie, een goede uitvoering van het handhavingsbeleid en een adequaat terug- en invorderingsbeleid noodzakelijk.

In 2018 nemen wij de volgende extra maatregelen:

- De Vangnetuitkering is aangescherpt. Wij nemen in 2018 maatregelen opdat zo mogelijk opnieuw aanspraak gemaakt kan worden op de regeling;
- De uitvoering van het maatregelbeleid wordt procesmatig geoptimaliseerd en beter geborgd;
- Het terug- en invorderingsbeleid wordt geactualiseerd.

6.3 Armoede en sociaal isolement tegengaan

In 2018 worden de volgende acties uitgevoerd om de gestelde doelen te realiseren:

e. Optimale inzet middelen armoedebestrijding

De gemeente ontvangt van het Rijk structureel extra middelen bestemd voor armoedebestrijding onder kinderen. Wij zorgen ervoor dat deze middelen (in natura) bij deze kinderen terechtkomen waardoor zij kunnen meedoen in de samenleving. De resultaten van het onderzoek naar een kindpakket voor 'kinderen in armoede' dat in 2017 is gestart worden hiervoor benut.

f. Evaluatie en actualiseren beleid schuldhelpverlening

De gemeente zorgt in 2018 voor meer cijfermatig inzicht in cliënt-stromen en dienstverlening om het schuldhelpverleningsbeleid te kunnen evalueren en actualiseren, waarbij we in elk geval meer kunnen sturen op de kwaliteit en effectiviteit. Daarnaast willen wij inzicht krijgen op welke wijze wij de 'vroegsignalering' van problematische schulden kunnen verbeteren.

Beleidsindicatoren

Taakveld 6. Sociaal Domein

Nr.	Naam Indicator	Eenheid	Bron	Jaar	Gooise Meren	Gemeenten 50.000 - 100.000 inwoners	Beschrijving
21.	Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 64 jaar	LISA	2016	619,5	740,1	Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
23.	Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	Verwey Jonker Instituut Kinderen in Tel	2015	2,8	6,22	Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.
24.	Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	CBS	2016	66,8	65,6	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking.
26.	Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	Verwey Jonker Instituut Kinderen in Tel	2015	1,04	1,50	Het percentage werkloze jongeren (16-22 jaar).
27.	Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners 18 jaar en ouder	CBS	2016	260,0	394	Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 10.000 inwoners.
28.	Lopende reïntegratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 – 64 jaar	CBS	2016	47	272	Het aantal lopende reïntegratie-voorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.

Wat mag het kosten?

B/L	Productomschrijving	Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Lasten	BUIG	15.634.601	13.513.508	15.162.829	13.743.450	13.743.450	13.743.450
	Werkvoorziening	4.175.169	3.594.167	3.499.640	3.145.216	3.046.892	2.965.156
	Minimabeleid	2.325.719	2.407.978	2.520.267	2.491.968	2.491.968	2.491.968
	Sociale recherche	417.534	502.737	610.387	601.624	601.624	601.624
Totaal Lasten		22.553.024	20.018.391	21.793.122	19.982.258	19.883.934	19.802.198
Baten	BUIG	-10.820.818	-12.455.494	-13.372.654	-11.471.439	-11.471.439	-11.471.439
	Werkvoorziening	-726.026	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
	Minimabeleid	-54.070	-27.500	-27.500	-27.500	-27.500	-27.500
	Sociale recherche	-350.453	-413.467	-417.167	-401.767	-401.767	-401.767
Totaal Baten		-11.951.368	-12.897.461	-13.818.321	-11.901.706	-11.901.706	-11.901.706
Resultaat voor bestemming		10.601.656	7.120.930	7.974.801	8.080.552	7.982.228	7.900.492
Programma 6 toevoegingen Reserves							
Programma 6 onttrekkingen Reserves							
Programma 6 reserves saldo		-	-	-	-	-	-
Resultaat na bestemming		10.601.656	7.120.930	7.974.801	8.080.552	7.982.228	7.900.492

Toelichting op de verschillen tussen de cijfers van begroting 2018 ten opzichte van 2017	(V/N)¹	Vershil
Programma 6	N	854.000
Verschillen		
<i>BUIG</i> De in 2018 te ontvangen Vangnetuitkering over 2016 ad. € 1,4 miljoen (voordeel) wordt gestort in de reserve Sociaal domein (nadeel). (budgetneutraal)		0
<i>Minimabeleid</i> Vanaf 2018 wordt de rioolheffing een eigenarenheffing. Hiermee vervalt de kwijtscheldingsmogelijkheid op deze heffing.	V	77.000
<i>Werkvoorziening</i> De Rijksbijdrage voor de WSW (onderdeel Integratie-uitkering Sociaal Domein op Programma 9) wordt lager. Dit is conform de veronderstelde afname van het aantal WSW'ers. Gemeente Gooise Meren zet dit budget 1-op-1 door aan Tomin waardoor er op dit Programma een voordeel ontstaat. (per saldo budgetneutraal)	V	176.000
Indexering	N	14.000
Personeel/Overhead Dit verschil heeft enerzijds te maken met de in de inleiding genoemde generieke cao en IKB-effecten. Daarnaast is medio 2017 de structurele formatie van de USD uitgebreid met circa 10 fte (zie raadsmededeling 325699, d.d. 30 mei 2017). Dekking van deze uitbreiding (ten behoeve van zowel Programma 6 als 7) is gefinancierd vanuit de integratie-uitkering Sociaal Domein (onderdeel WMO en Jeugd (op Programma 7). (Deze uitbreiding is voor de gemeente per saldo budgetneutraal)	N	654.000
Mutatie reserves <i>Reserve Sociaal Domein</i> De incidentele formatie uitbreiding alsmede de projectkosten MVO (2017 en 2018) zijn gefinancierd door een onttrekking uit de reserve Sociaal Domein. In 2018 is sprake van minder incidentele kosten en dus een lagere onttrekking aan de reserve (per saldo budgetneutraal).	N	483.000
Overige verschillen	V	44.000

¹ V/N = voordeel/nadeel

Zorg en Welzijn, Onderwijs en Jeugd

Programma 7

- 7.1 Een samenleving waarin iedereen mee kan doen
- 7.2 Alle jeugdigen in Gooise Meren kunnen zich optimaal ontwikkelen in een veilige omgeving
- 7.3 Het realiseren en in stand houden van voldoende en adequate huisvestingsvoorzieningen voor het onderwijs
- 7.4 Het bieden van aanvullende en aansluitende voorzieningen op het onderwijsaanbod om de talenten van leerlingen zo optimaal mogelijk te ontplooiën

Programma 7 | Zorg en Welzijn, Onderwijs en Jeugd

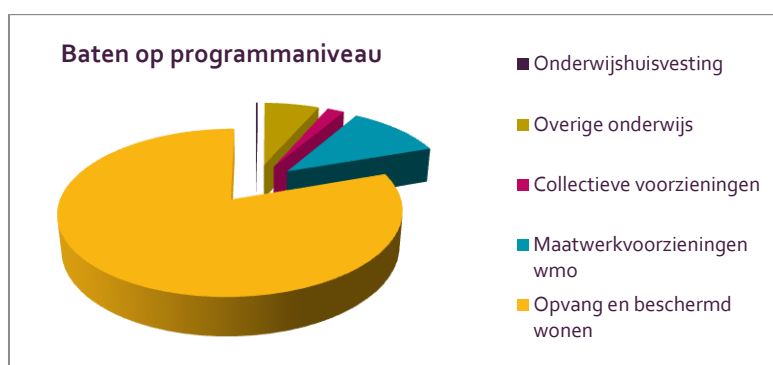
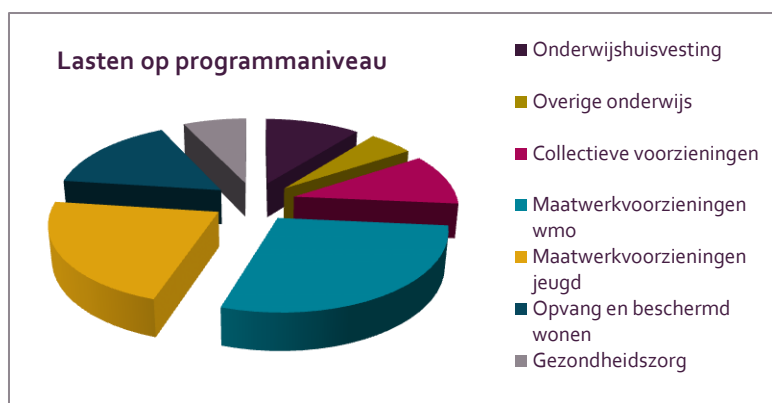

Speerpunten

- Doorontwikkelen van de collectieve voorzieningen gericht op vroegsignalering, preventie en het voorkomen van terugval (7.1)
- Vaststellen van een nieuw subsidiebeleid gericht op een meer participatieve invulling (7.1)
- Doorontwikkelen van een toegankelijke samenleving (7.1)
- Zorgdragen voor een goede integratie van statushouders op het gebied van onderwijs, werk en zorg (7.1)
- Actualiseren beleidsplan sociaal domein en het lokaal gezondheidsbeleid 2019-2022 (7.1)
- Realiseren van een digitale sociale kaart als wegwijzer in het sociaal domein (7.1)
- Implementeren van Positieve Gezondheid in het Sociaal domein (7.1)
- Doorontwikkeling van beschermd wonen gericht op differentiatie van het aanbod en meer passende woonvormen (7.1)
- Versterken van pleegzorg, zodat kinderen zoveel mogelijk in een veilige gezinssituatie kunnen opgroeien (7.2)
- Integrale werkwijze 16-27 jarigen (7.2)
- Realiseren van huisvesting voor onderwijs (7.3)
- Toegankelijk voorschools aanbod peuters (7.4)
- Opstellen onderwijsachterstandenbeleid met betrokken partners (7.4)

Reguliere activiteiten

- Ondersteunen van inwoners met individuele voorzieningen (7.1)
- Verlenen van subsidies gericht op het in stand houden en doorontwikkelen van collectieve voorzieningen (7.1)
- Uitvoeren bewustwordingscampagnes met betrekking tot gezonde leefstijl in afstemming met de GGD en netwerkpartners, zoals het onderwijs en eerstelijns zorg (7.1)
- Versterken van pleegzorg, zodat kinderen zoveel mogelijk in een veilige gezinssituatie kunnen opgroeien (7.2)
- Integrale werkwijze voor 16 – 27 jarigen (7.2)
- Beheren van accommodaties bewegingsonderwijs (7.4)

Wat willen we bereiken?

7.1 Een samenleving waarin iedereen mee kan doen ²

De gemeente heeft de ambitie om ervoor te zorgen dat inwoners zo zelfstandig mogelijk aan de samenleving deelnemen. Dit kunnen we niet alleen. Samen met inwoners en maatschappelijke partners werken we aan verbinding in de wijk en realiseren we een duurzame inrichting van een samenleving waarin iedereen mee kan doen. Wanneer inwoners niet op eigen kracht kunnen meedoen en de hulp vanuit het sociale netwerk niet toereikend is, zorgen we dat op tijd passende ondersteuning beschikbaar is. Daarbij zijn preventie en vroegsignalering belangrijke pijlers. We zoeken naar nieuwe vormen van ondersteuning die helpen in het beperken van problemen, het versterken van regie of het voorkomen van terugval in oude problemen.

Met een samenhangend en wijkgericht aanbod van collectieve voorzieningen voor onze inwoners van jong tot oud, creëren we een zo gunstig mogelijke uitgangspositie om veilig en gezond te leven. Om op te groeien, talenten te ontwikkelen en zo lang mogelijk zelfstandig te kunnen wonen. Om deel te nemen aan de samenleving en hier een passende bijdrage aan te leveren. Waar nodig bieden we individuele ondersteuning die aansluit bij de behoefte van het individu.

² Vanwege de integrale benadering en samenhang in het sociaal domein hebben we tekst over individuele en collectieve voorzieningen en gezondheid samengevoegd onder één algemeen doel.

Om mee te doen, oplossingen te realiseren, hulp te vragen of hulp te bieden hebben mensen informatie nodig over de mogelijkheden in Gooise Meren. Goed geïnformeerde inwoners zijn beter in staat om regie te voeren en elkaar hierin te versterken. Wij willen samenhangende, betrouwbare en begrijpelijke informatie beschikbaar stellen over de mogelijkheden om in Gooise Meren mee te doen en hulp te krijgen én hulp te bieden

We bevinden ons in een transitie naar een betrokken samenleving waar vanuit medeverantwoordelijkheid en partnerschap gehandeld wordt. We staan voor de opgave om hiervoor de noodzakelijke handelingsruimte te bieden. We zoeken naar een nieuwe balans tussen sturen en loslaten: sturen op resultaten/output versus ruimte voor innovatie, initiatief, partnerschap en ondernemerschap. In dit kader werken we aan een nieuwe subsidiesystematiek die is afgestemd op de (nieuwe) taakopvatting en rollen van de gemeente.

De gemeente wil bijdragen aan een optimale gezondheid van alle inwoners. Leidend daarbij is het nieuwe gezondheidsconcept "Positieve Gezondheid". Bij Positieve Gezondheid ligt de focus op de mogelijkheden en veerkracht die mensen hebben om met ziekten, beperkingen en tegenslagen om te gaan. Wij zien gezondheid en een gezonde leefstijl niet alleen als een doel op zich, maar ook als een middel om andere doelen te bereiken, zoals regie op het eigen leven, kwaliteit van leven, meedoen in de samenleving en participeren in sociale netwerken. Dit verbindt gezondheid met de doelstellingen in het sociaal domein: participatie, zelfregie en zelfredzaamheid.

7.2 Alle jeugdigen in Gooise Meren kunnen zich optimaal ontwikkelen in een veilige omgeving

We willen dat onze jeugdigen veilig kunnen opgroeien en zich kunnen ontwikkelen zodat zij ook in de toekomst aan de samenleving mee kunnen doen. Wanneer de veiligheid in het geding komt, willen we zo snel mogelijk kunnen handelen. De oplossing ligt zo dicht mogelijk bij huis, maar wanneer thuis wonen niet meer kan, moeten kinderen zoveel mogelijk kunnen opgroeien in een gezin(svorm).

We bevorderen een doorgaande ontwikkelingslijn voor het (jonge) kind waarbij school, opvang en andere activiteiten voor kinderen op elkaar aansluiten en elkaar versterken en bij voorkeur ook in samenhang met elkaar worden aangeboden met extra aandacht voor kinderen met een achterstand. Kwalitatief hoogwaardige kinderopvang en waar nodig ambulante jeugdhulp of behandeling dragen samen met het onderwijs bij aan de optimale ontwikkeling van kinderen. Indien (GGZ) behandeling nodig is, willen we dat een diagnose niet per se nodig is om toegang te krijgen tot ook deze zorg. De vraag dient leidend te zijn. Specifieke aandacht vraagt de overgang naar volwassenheid. Tussen 16 en 27 jaar kunnen problemen op meerdere leefgebieden ontstaan en elkaar versterken. Met name het bereiken van de 18 jarige leeftijd is een cruciaal moment waarop veel verandert. De uitvoeringsdienst Sociaal Domein werkt al met plan 18 om kwetsbare jongeren hierin te ondersteunen. We streven ook beleidsmatig naar een integrale aanpak voor deze leeftijdscategorie.

7.3 Het realiseren en in stand houden van voldoende en adequate huisvestingsvoorzieningen voor het onderwijs

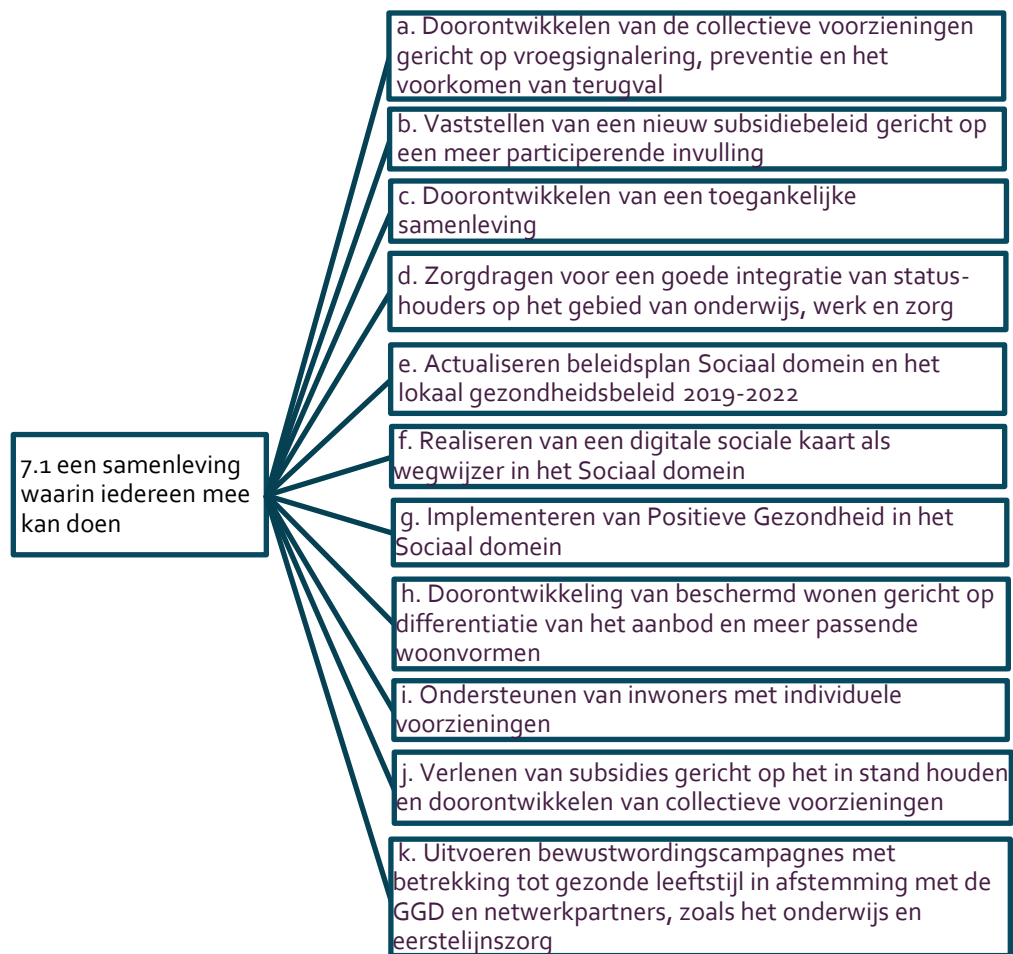
We willen een stelsel van huisvestingsvoorzieningen van goede kwaliteit dat zoveel mogelijk aansluit bij de eisen en wensen van de gebruikers in het onderwijs. Waar mogelijk faciliteren we het combineren van onderwijs met overige functies in brede scholen. De gemeente Gooise Meren en de schoolbesturen willen gezamenlijk grip krijgen op de ontwikkelingen in de onderwijshuisvesting voor de komende jaren. Een integraal huisvestingsplan (IHP) moet gemeente en schoolbesturen een meerjarenperspectief bieden waarop het eigen (investerings)beleid op transparante wijze kan worden afgestemd.

7.4 Het bieden van aanvullende en aansluitende voorzieningen op het onderwijsaanbod om de talenten van leerlingen zo optimaal mogelijk te ontplooiën

We bevorderen een doorgaande ontwikkelingslijn voor het (jonge) kind waarbij school, opvang en andere activiteiten voor kinderen op elkaar aansluiten en elkaar versterken en bij voorkeur ook in samenhang met elkaar worden aangeboden, met extra aandacht voor kinderen met een achterstand.

Doelenboom

Wat gaan we daarvoor doen? (speerpunten uitgewerkt)

7.1 Een samenleving waarin iedereen mee kan doen

a. Doorontwikkelen van de collectieve voorzieningen gericht op vroegsignalering, preventie en het voorkomen van terugval.

- Doorontwikkelen van een ondersteuningsstructuur voor inwoners met psychosociale en psychiatrische problematiek.
- Werken aan een samenhangende ondersteuningsstructuur voor mantelzorgers.

b. Vaststellen van een nieuw subsidiebeleid gericht op een meer participatieve invulling

- In 2018 stellen we een nieuwe subsidiebeleid vast voor 2019 en de jaren daarna. De uitgangspunten hiervoor worden door de raad vastgesteld in het najaar van 2017.

c. Doorontwikkelen van een toegankelijke samenleving

- Werken aan bewustwording rondom toegankelijkheid zowel binnen als buiten de gemeentelijke organisatie.

d. Zorgdragen voor een goede integratie van statushouders op het gebied van onderwijs, werk en zorg

- We faciliteren (burger)initiatieven die bijdragen aan het versneld integreren van statushouders.
- We zetten extra in op tijdelijke intensieve ondersteuning van jonge alleenstaande statushouders vanuit het jongerenwerk.

e. Actualiseren beleidsplan sociaal domein en het lokaal gezondheidsbeleid 2019-2022

We geven samen met inwoners en maatschappelijke partners vorm aan de actualisering en vernieuwing van beleid.

f. Realiseren van een digitale sociale kaart als wegwijzer in het Sociaal domein.

We maken afspraken over de totstandkoming van een digitale sociale kaart om inwoners in staat te stellen om hulp te organiseren en hulp te bieden.

g. Implementeren van het concept Positieve Gezondheid in het sociaal domein

Wij werken samen met de GGD en andere samenwerkingspartners aan handvatten voor het implementeren van het concept positieve gezondheid in de ondersteuning van inwoners. We inspireren professionals en inwoners om het perspectief van positieve gezondheid te integreren in de dagelijkse praktijk.

h. Doorontwikkeling van beschermd wonen gericht op differentiatie van het aanbod en passende woonvormen

We creëren een keten van opeenvolgende stappen van volledig beschermd wonen (24/7 toezicht) richting volledig zelfstandig wonen met ambulante begeleiding.

7.2 Alle jeugdigen uit Gooise Meren kunnen zich optimaal ontwikkelen in een veilige omgeving

j. Versterken van pleegzorg, zodat kinderen zoveel mogelijk in een veilige gezinssituatie kunnen opgroeien

Regionaal werken we samen met andere gemeenten om pleegzorg te versterken.

k. Integrale werkwijze 16-27 jarigen

Gooise Meren werkt sinds 2017 met 'plan 18' om jongeren te begeleiden in de stap naar volwassenheid. Deze werkwijze bouwen we beleidsmatig verder uit.

7.3 Het realiseren en in stand houden van voldoende en adequate huisvestingsvoorzieningen voor het onderwijs

l. Realiseren van huisvesting voor onderwijs

Binnen het IHP zijn er een viertal scenario's gedefinieerd die een oplossing moeten bieden voor de genoemde knelpunten ten aanzien van huisvesting, te weten:

- in stand houden;
- nieuwbouw;
- renovatie;
- afstoten.

Het door de raad vast te stellen IHP geeft aan de hand van de beschreven oplossingsrichtingen per kern, een totaaloverzicht van de huisvestingsscenario's voor de periode van 2018 tot en met 2030.

7.4 Het bieden van aanvullende en aansluitende voorzieningen op het onderwijsaanbod om de talenten van leerlingen zo optimaal mogelijk te ontplooien

n. Toegankelijk voorschools aanbod peuters

Per 1 januari 2018 geldt nieuwe wetgeving ten aanzien van kinderopvang en peuterspeelzalen. Die heeft te maken met kwaliteitseisen, maar zorgt er ook voor dat de gemeente een toegankelijk aanbod van voorschoolse voorzieningen dient te realiseren voor peuters van ouders zonder recht op kinderopvangtoeslag. Dit gemeentelijk aanbod wordt op een andere manier vormgegeven dan nu het geval is. Dit nieuwe aanbod wordt in samenspraak met de betrokken partijen opgesteld.

o. Opstellen onderwijsachterstandenbeleid met betrokken partners

Het nieuwe, landelijke beleid voor onderwijsachterstanden en bijbehorende financiering is met een jaar uitgesteld, tot 1 januari 2019. Een nieuw gemeentelijk plan voor het onderwijsachterstandenbeleid wordt in

2018, in overleg met de betrokken partijen, opgesteld. De betrokken partijen zijn de (huidige) peuterspeelzalen, aanbieders van kinderopvang, ouders, onderwijs en de GGD.

Taakveld 4. Onderwijs

Nr.	Naam Indicator	Eenheid	Bron	Jaar	Gooise Meren	Gemeenten 50.000 - 100.000 inwoners	Beschrijving
17.	Absoluut verzuim*	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 5-18 jaar	Ingrado	2016	0,29	1,87	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 inwoners lft. 5-18 jaar.
18.	Relatief verzuim*	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 5-18 jaar	Ingrado	2016	20,20	28,59	Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 inwoners lft. 5-18 jaar.
19.	Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	DUO	2014	1,2	2,0	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.

De definities van de indicatoren 'absoluut verzuim' en 'relatief verzuim' zijn aangepast. In overleg met het Ministerie van OCW en DUO zijn definities ontwikkeld die scherper aansluiten bij wat er nu op rijksniveau wordt gemeten. Het relatief en absoluut verzuim wordt afgezet tegen het aantal leerplichtige leerlingen in een gemeente.

De cijfers over het schooljaar 2014/2015 (volgens nieuwe definitie) zijn aangepast en via waarstaatjegemeente.nl beschikbaar gesteld. Deze inhoudelijke verbetering leidt ertoe dat voor veel gemeenten de waarden van deze indicatoren zullen wijzigen.

Taakveld 6. Sociaal domein

Nr.	Naam Indicator	Eenheid	Bron	Jaar	Gooise Meren	Gemeenten 50.000 - 100.000 inwoners	Beschrijving
29.	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	2016	8,1	10,8	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar.
30.	Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	2016	0,7	1,3	Het percentage jongeren tot 18 jaar met een Jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.
31.	Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS	2016	0,2	0,5	Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).
32.	Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	CBS	2016	380	640	Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 137 deelnemende gemeenten.

In de programmabegroting Gooise Meren 2017-2020 was de indicator 'percentage achterstandsleerlingen' (nr.25) opgenomen. Deze indicator die vanuit het Verwey-Jonker Instituut wordt geleverd, wordt in de volgende set Kinderen in Tel niet meer opgenomen. De reden hiervoor is dat op dit moment het aantal achterstandsleerlingen zeer sterk terugloopt, doordat ouders steeds vaker hoger zijn opgeleid.

Om die reden heeft deze indicator minder zeggingskracht gekregen.

Wat mag het kosten?

B/L	Productomschrijving	Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Lasten	Onderwijshuisvesting	4.074.436	3.842.618	3.913.459	4.301.432	4.224.157	4.089.630
	Overige onderwijs	2.370.680	1.985.041	1.865.685	1.889.673	1.921.073	1.952.073
	Collectieve voorzieningen	5.453.056	3.780.395	3.835.332	3.612.262	3.565.635	3.565.608
	Maatwerkvoorzieningen wmo	8.571.292	11.814.887	10.393.542	10.282.871	10.364.953	10.363.201
	Maatwerkvoorzieningen jeugd	7.881.809	7.934.835	8.013.895	8.042.944	8.091.822	8.092.847
	Opvang en beschermd wonen	5.458.980	5.660.624	5.752.873	5.747.424	5.747.424	5.747.424
	Gezondheidszorg	2.334.880	2.234.041	2.602.887	2.597.702	2.597.202	2.597.202
Totaal Lasten		36.145.133	37.252.442	36.377.673	36.474.308	36.512.265	36.407.984
Baten	Onderwijshuisvesting	-160	-13.000	-13.000	-13.000	-13.000	-13.000
	Overige onderwijs	-418.195	-473.039	-413.339	-413.339	-413.339	-413.339
	Collectieve voorzieningen	-23.374	-132.997	-132.997	-132.997	-132.997	-132.997
	Maatwerkvoorzieningen wmo	-1.072.403	-764.301	-738.085	-737.419	-732.427	-732.427
	Maatwerkvoorzieningen jeugd	50.513	-	-	-	-	-
	Opvang en beschermd wonen	-5.652.841	-5.300.000	-5.300.000	-5.300.000	-5.300.000	-5.300.000
	Gezondheidszorg	-74.017	-	-	-	-	-
Totaal Baten		-7.190.477	-6.683.337	-6.597.421	-6.596.755	-6.591.763	-6.591.763
Resultaat voor bestemming		28.954.656	30.569.105	29.780.252	29.877.553	29.920.502	29.816.221
Programma 7 toevoegingen Reserves		4.922.550	37.550	-	-	-	-
Programma 7 onttrekkingen Reserves		-4.062.478	-889.735	-2.902	-2.902	-2.902	-2.902
Programma 7 reserves saldo		860.072	-852.185	-2.902	-2.902	-2.902	-2.902
Resultaat na bestemming		29.814.728	29.716.920	29.777.350	29.874.651	29.917.600	29.813.319

Toelichting op de verschillen tussen de cijfers van begroting 2018 ten opzichte van 2017	(V/N)¹	Vershil
Programma 7	N	60.000
Perspectiefnota 2018		
Coalitie Uitvoerings Programma Preventie	N	34.000
Overige verschillen		
Het in de meicirculaire 2017 toegekende loon- en prijseffect voor de integratiebudgetten Jeugd en WMO is verwerkt in het uitgavenbudget op dit programma (nadeel). De hogere Rijksbijdrage is terug te vinden bij Programma 9 (voordeel). (per saldo budgetneutraal)	N	441.000
De kosten voor de Huishoudelijke Hulp Toelage 2017 (€ 860.000) werden gedekt door een onttrekking aan de reserve Sociaal Domein (budgetneutraal)		0
In 2017 is budget toegekend voor het ontwikkeling van een integraal huisvestingplan Gooise Meren	V	20.000
Binnen onderwijshuisvesting is sprake van hogere kapitaallasten (met name rente) a.g.v. voorgenomen investeringen Godelindeschool, Vituscollege en Integraal Kindcentrum Muiden	N	65.000
Indexering	N	97.000
Personeel/Overhead	N	524.000
Dit verschil heeft enerzijds te maken met de in de inleiding genoemde generieke cao en IKB-effecten. Daarnaast is medio 2017 de structurele formatie van de USD uitgebreid met ca. 10 fte (zie raadsmededeling 325699, d.d. 30 mei 2017). Dekking van deze uitbreiding (ten behoeve van zowel Programma 6 als 7) is gefinancierd vanuit de integratie-uitkering Sociaal Domein (onderdeel WMO en Jeugd (op Programma 7). (Deze uitbreiding is voor de gemeente per saldo budgetneutraal)		
Maatwerkvoorzieningen	V	1.035.000
Dekking van de formatie uitbreiding is gefinancierd vanuit de integratie-uitkering WMO en Jeugd (per saldo budgetneutraal).		
Overige verschillen	N	46.000

¹ V/N = voordeel/nadeel

Investeringsen

Het totaal aan voorgenomen investeringen voor dit programma in 2018 bedraagt €4,1 miljoen (vervangende bouw Godelindeschool, Integraal Kindcentrum Muiden en uitbreiding Vituscollege). Er worden voor deze voorgenomen investeringen in 2018 separate voorstellen aan u voorgelegd. De bijbehorende kapitaallasten zijn al in deze begroting verwerkt.

A photograph of two children sitting on the edge of a fountain. The child on the left is a girl with long brown hair, wearing a dark jacket and grey pants. The child on the right is a boy with blonde hair, wearing a blue shirt and grey pants, holding a small white object. A large grey dog is standing on the right side of the fountain. In the background, there is a large brick building with arched windows and a fountain with water spraying upwards. The text 'Sport, Cultuur en Recreatie' is overlaid in white.

Sport, Cultuur en Recreatie

Programma 8

- 8.1 Een breed aanbod van kunst- en culturele voorzieningen
- 8.2 het behoud van cultuurhistorische erfgoed
- 8.3 Vitaal sportklimaat
- 8.4 De openbare ruimte biedt gelegenheid aan inwoners en bezoekers om te recreëren in de openbare ruimte

Programma 8 | Sport, Cultuur en Recreatie

Speerpunten

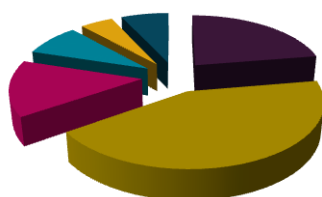
- Bijdragen aan het opstellen van een regionale cultuurvisie, het Kwaliteitsbeeld Cultureel Landschap Gooi en Vechtstreek (8.1)
- Vaststellen kerncollectie kunst/kunst in de openbare ruimte (8.1)
- Beleidsnota Cultuurhistorie Gooise Meren vaststellen (8.2)
- Onderzoek aanwijzing gemeentelijke monumenten Muiden/Muiderberg (8.2)
- Restauratie gemeentelijke eigendommen (8.2)
- Duurzame en toegankelijke beweeg- en sportinfrastructuur voor alle inwoners (8.3)
- Stimuleren van (sportief) bewegen van kwetsbare inwoners (8.3)
- Betrokken en vitale sportorganisaties (8.3)

Reguliere taken

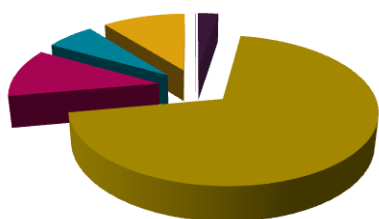
- Verstrekken van subsidies voor culturele voorzieningen en activiteiten (8.1)
- Het uitvoeren van de sport- en cultuurcarroussel (8.1)
- Stimuleren bewegen in de openbare ruimte (8.4)
- Beheer en onderhoud van speelplaatsen, speeltoestellen en recreatieterreinen (8.4)

Lasten op programmaniveau

- Culturele vorming
- Sport
- Kunst
- Monumenten en musea
- Recreatie
- Speelvoorzieningen

Baten op programmaniveau

- Culturele vorming
- Sport
- Kunst
- Monumenten en musea
- Recreatie
- Speelvoorzieningen

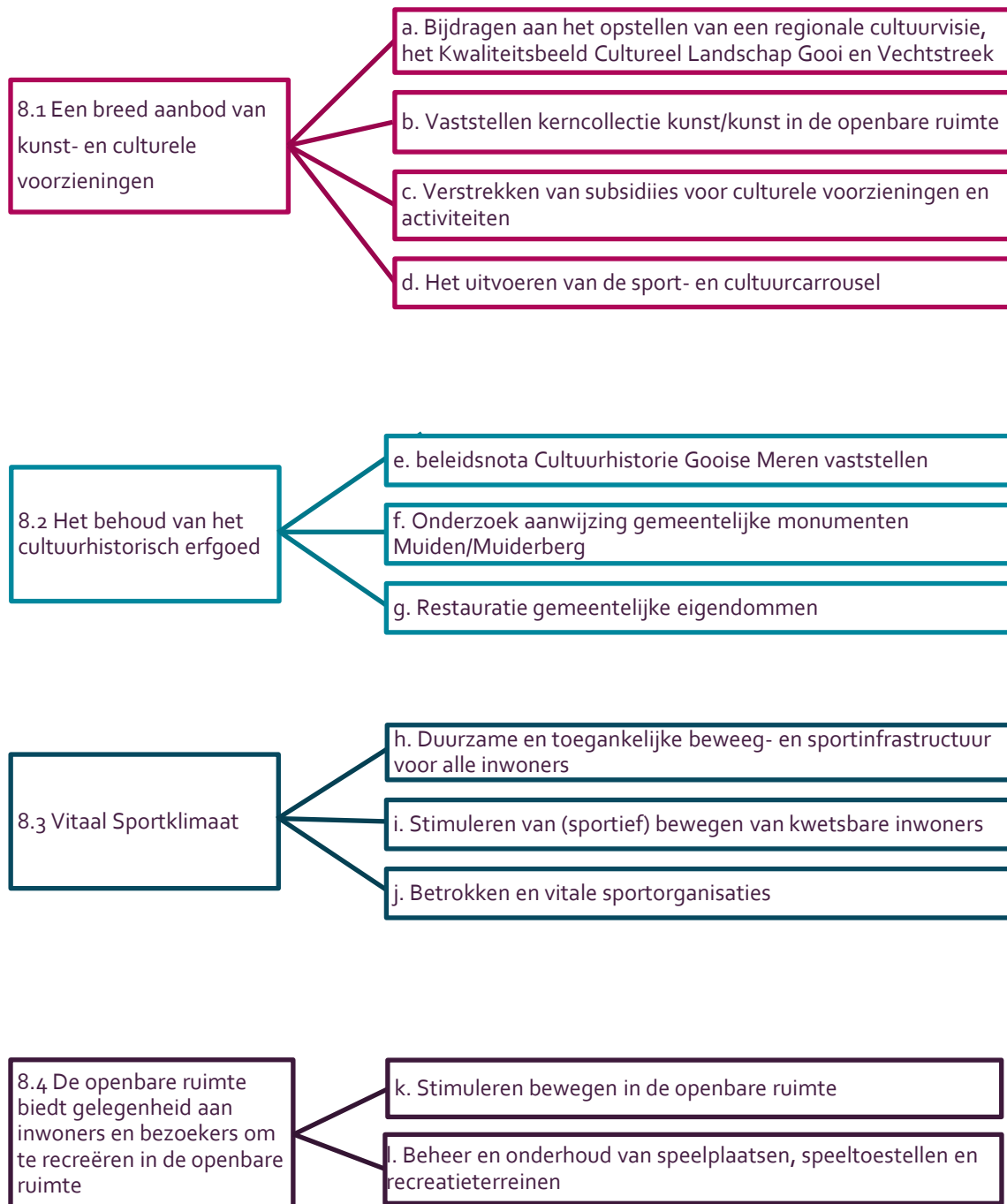
Aandeel Sport, Cultuur en Recreatie (van totale begroting)

Lasten 5,13%

Baten 0,69%

Doelenboom

Wat willen we bereiken?

8.1 Een breed aanbod van kunst- en culturele voorzieningen

We investeren in een gevarieerd en toegankelijk cultuuraanbod door partijen met elkaar te verbinden, evenementen te faciliteren en culturele voorzieningen en activiteiten te ondersteunen met subsidie of anderszins.

8.2 Het behoud van cultuurhistorisch erfgoed

De gemeente investeert in het in stand houden van het cultureel erfgoed met als doel het behoud van onze monumenten en vestingwerken voor de lange termijn. Daarbij willen we de belangstelling van inwoners en bezoekers wekken voor de cultuurhistorische waarde van het cultureel erfgoed om de waardering en het draagvlak voor het behoud van het erfgoed te vergroten.

8.3 Vitaal sportklimaat³

De gemeente draagt bij aan een duurzame en toegankelijke beweeg- en sportinfrastructuur voor haar inwoners, stimuleert (sportief) bewegen van kwetsbare inwoners en ondersteunt (sport)aanbieders tot betrokken en vitale organisaties.

8.4 De openbare ruimte biedt gelegenheid aan inwoners en bezoekers om te recreëren

We bieden inwoners en bezoekers van jong tot oud mogelijkheden om te recreëren in de openbare ruimte. Dit doen we door de instandhouding van parken en speelplaatsen en door het creëren van doorgaande wandel- en fietsroutes.

Wat gaan we daarvoor doen? (speerpunten en reguliere taken)

8.1 Een breed aanbod van kunst- en culturele voorzieningen

a. Bijdragen aan het opstellen van een regionale cultuurvisie, het Kwaliteitsbeeld Cultureel Landschap Gooi en Vechtstreek

Samen met zes andere gemeenten uit de Gooi en Vechtstreek en de Regio stellen wij een regionale cultuurvisie op. Een gedeeld beeld over de regionale topstukken op het gebied van erfgoed en cultuur is nodig voor de realisatie van het regionale programma Cultuur & Erfgoed, Recreatie & Toerisme. Dit programma zet zich in om te komen tot 1) een verbeterde samenwerking op het gebied van cultuur en erfgoed, 2) cultuureducatie en 3) versterking en herijking van toerisme in de regio en ontwikkeling van een kwalitatief recreatief routenetwerk.

b. Vaststellen kerncollectie kunst/kunst in de openbare ruimte

Op basis van de reeds ingezette inventarisatie van de gemeentelijke kunstcollectie bepalen wij de kerncollectie. Daarna gaan wij het traject in van afstoten van het resterende deel van de collectie. Over het beheer en medegebruik van de kerncollectie maken wij nadere afspraken. We zetten verder de inventarisatie van de kunst in de openbare ruimte voort.

8.2 Het behoud van cultuurhistorisch erfgoed

e. Beleidsnota Cultuurhistorie Gooise Meren vaststellen

Gooise Meren heeft een Nota Cultuurhistorie en Landschap Muiden en een Beleidsnota Cultuurhistorie Bussum. In 2018 dient hiervoor één nota te komen met beleid voor cultuurhistorie in Gooise Meren. Vanuit de regio GenV wordt gewerkt aan een regionaal beeld. Gooise Meren zal daarop haar visie aansluiten en aanvullen.

f. Onderzoek aanwijzing gemeentelijke monumenten Muiden/Muiderberg

In de Nota Cultuurhistorie en Landschap Muiden is een inventarisatielijst opgenomen van monumentale panden in Muiden en Muiderberg die nog geen beschermd monument zijn. De historische kringen hebben met

³ De beleidsdoelstelling ten aanzien van sport en bewegen is aangepast naar aanleiding van de nieuwe Beweeg- en Sportvisie, welke in Q3 2017 door de raad is vastgesteld.

het Cuypersgenootschap een selectie gemaakt met een top 20 van meest beschermingswaardige objecten. Deze dienen beschreven te worden door een deskundige en afhankelijk van beschrijving aangewezen te worden als gemeentelijk monument. Muiden en Muiderberg hebben in tegenstelling tot Naarden en Bussum amper gemeentelijke monumenten terwijl er genoeg objecten/panden voor in aanmerking komen.

g. Restauratie gemeentelijk eigendommen

Ten aanzien van gemeentelijke rijksmonumenten is voor een aantal een restauratiesubsidie verstrekt door het Rijk. De gemeente zorgt voor minimaal 50% cofinanciering. Het stadhuis, Comeniusmuseum, toren Grote Kerk, Streekarchief en de Turfloods, allen gelegen in Naarden worden nog gerestaureerd voor eind 2021 volgens plan.

8.3 Vitaal sportklimaat

h. Duurzame en toegankelijke beweeg- en sportinfrastructuur voor alle inwoners

Om alle inwoners de gelegenheid te geven om te sporten en/of bewegen dragen wij bij aan voldoende, kwalitatief goede, duurzame en toegankelijke sportaccommodaties en een sportieve buitenruimte.

Wij zetten ons de komende jaren in voor:

- Een veilige, toegankelijke en duurzaam ingerichte buitenruimte die uitnodigt om te gaan sporten/bewegen;
- Voldoende, veilige, kwalitatief goede sportaccommodaties, welke goed zijn verspreid binnen de gemeente, (bijvoorbeeld onderzoek naar de zwembaden en bouw nieuwe sporthal Muiden);
- Gemeentelijke sportaccommodaties waar het Sportbesluit op van toepassing is;
- Het jaarlijks opleveren en/of bijhouden van onderhoudsplannen;
- Volledig toegankelijke en duurzame sportaccommodaties;
- Transparant en eenduidig tarievenbeleid voor sportaccommodaties gebaseerd op kostprijs gerelateerde tarieven.

i. Stimuleren van (sportief) bewegen van kwetsbare inwoners

Inwoners die zelf (nog) niet in de gelegenheid zijn om te gaan sporten/bewegen of door barrières geen aansluiting vinden bij de sport, worden door ons ondersteund bij het maken van een keuze en/of toeleiding naar sportaanbod. Daarnaast willen wij inspirerende voorbeelden gebruiken om meer inwoners te enthousiasmeren en stimuleren om te gaan sporten/bewegen.

Wij zetten ons de komende jaren in voor:

- Ondersteunings- en stimuleringsmaatregelen die bijdragen aan een procentuele toename van sport-/beweegdeelname door kwetsbare inwoners (o.a. door de inzet van buurtsportcoaches);
- Communicatie/publiciteit omtrent een geleverde prestatie op een prestigieus internationaal evenement door sporters wonend of opgegroeid in de gemeente Gooise Meren.

j. Betrokken en vitale sportorganisaties

Sportverenigingen hebben een belangrijke rol binnen de gemeente. Wij waarderen de inzet van sportverenigingen zeer en ondersteunen hen daarom door middel van verenigingsondersteuning en bijeenkomsten gericht op kennisdeling, informatievoorziening en netwerken. Daarnaast stimuleren wij (sport)aanbieders, die zich bewust zijn van hun maatschappelijke rol, om meer sport-/beweegaanbod te gaan aanbieden aan inwoners die zelf (nog) niet in de gelegenheid zijn om te gaan sporten/bewegen of door barrières geen aansluiting vinden bij de sport.

Wij zetten ons de komende jaren in voor:

- Organisatorisch, financieel en bestuurlijk gezonde verenigingen (o.a. door de inzet van buurtsportcoaches);
- Structurele kennisdeling en kennisoverdracht tussen sportverenigingen en tussen sportorganisaties en sectoren als zorg, welzijn, onderwijs, kunst en cultuur en het plaatselijke MKB/bedrijfsleven.

8.4 De openbare ruimte biedt gelegenheid aan inwoners en bezoekers om te recreëren

k. Stimuleren bewegen in de openbare ruimte

Bij inrichting en renovatie van de openbare ruimte kijken we hoe we het bewegen in de openbare ruimte kunnen stimuleren.

Beleidsindicatoren

Taakveld 5. Sport, cultuur en recreatie. Onderwijs

Nr.	Naam Indicator	Eenheid	Bron	Jaar	Gooise Meren	Gemeenten 50.000 - 100.000 inwoners	Beschrijving
20.	Niet-wekelijkse sporters	%	CBS, RIVM	2012	43,0	48,4	Het percentage inwoners dat niet wekelijks sport ten opzichte van het totaal aantal inwoners.

De indicator 'percentage niet-sporters' blijft gehandhaafd, echter de bron wordt aangepast. VWS en het RIVM hebben hierover afspraken gemaakt. Voortaan is de bron voor deze indicator de Gezondheidsenquête (CBS, RIVM). Dit onderzoek wordt om de vier jaar uitgevoerd.

Wat mag het kosten?

B/L	Productomschrijving	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2020
Lasten	Culturele vorming	1.454.755	1.557.601	1.512.692	1.508.273	1.508.273	1.508.273
	Sport	2.893.637	2.852.741	2.902.601	2.992.882	2.983.648	2.918.598
	Kunst	984.655	992.752	975.770	946.333	924.986	903.938
	Monumenten en musea	610.005	407.573	563.936	415.358	439.427	508.930
	Recreatie	329.444	311.049	326.118	325.181	325.181	325.181
	Speelvoorzieningen	273.211	418.372	470.119	481.946	495.881	494.212
Totaal Lasten		6.545.706	6.540.089	6.751.237	6.669.973	6.677.397	6.659.132
Baten	Culturele vorming	-12.077	-27.466	-27.466	-27.466	-27.466	-27.466
	Sport	-343.099	-448.022	-570.323	-623.323	-623.323	-623.323
	Kunst	-	-116.511	-116.511	-116.511	-116.511	-116.511
	Monumenten en musea	-47.234	-65.925	-65.925	-65.925	-65.925	-65.925
	Recreatie	-84.408	-112.612	-112.612	-112.612	-112.612	-112.612
	Speelvoorzieningen	-	-551	-551	-551	-551	-551
Totaal Baten		-486.817	-771.087	-893.388	-946.388	-946.388	-946.388
Resultaat voor bestemming		6.058.889	5.769.001	5.857.848	5.723.584	5.731.008	5.712.743
Programma 8 toevoegingen Reserves		336.000	-	-	-	-	-
Programma 8 onttrekkingen Reserves		-193.725	-337.043	-168.291	-163.994	-163.994	-163.994
Programma 8 reserves saldo		142.275	-337.043	-168.291	-163.994	-163.994	-163.994
Resultaat na bestemming		6.201.164	5.431.958	5.689.557	5.559.590	5.567.014	5.548.749

<i>Toelichting op de verschillen tussen de cijfers van begroting 2018 ten opzichte van 2017</i>	<i>(V/N)²</i>	<i>Vershil</i>
Programma 8	V	258.000
Perspectiefnota 2018		
Cofinanciering buurtsportcoaches	N	180.000
Cofinanciering onderhoud monumenten	N	150.000
Andere verschillen		
Verwerking meicirculaire 2017 Gemeentefonds, conform raadsmededeling zaaknr.: 337007, (GMiB) Bibliotheek	V	-61.000
In 2017 is een incidentele bijdrage gegeven voor onderzoek bezuinigingsmogelijkheden bibliotheek (GMiB)	V	-10.000
In 2017 is er een incidentele bijdrage gegeven voor het opstellen van een lange termijn sportvisie	V	-40.000
In 2017 is er een incidentele bijdrage gegeven voor onderzoek gemeentelijk historisch vastgoed (CUP)	V	-15.000
In 2017 is er een incidentele bijdrage gegeven voor strategisch kader cultuur en aanstelling regioconservator cultuur (CUP)	V	-20.000
Afbouw subsidie Spant! (GMiB)	V	-18.000
Verwerking decembercirculaire 2016 buurtsportcoaches	V	-236.000
Personeel/overhead	N	123.000
Indexering	N	47.000
Kapitaallasten	N	176.000
Overige verschillen	V	16.000

² V/N = voordeel/nadeel

Investeringsen

Het totaal aan voorgenomen investeringen voor dit programma in 2018 bedraagt € 1,4 miljoen (Sport, Bewegingsonderwijs, Monumenten, Speelvoorzieningen en Echobos). Van dit totaalbedrag heeft € 100.000 betrekking op vervanging van de technische installaties van De Lunet. Voor deze investering wordt bij de vaststelling van de begroting 2018 meteen instemming gevraagd. Voor de andere voorgenomen investeringen worden in 2018 separate voorstellen aan u voorgelegd. De bijbehorende kapitaallasten zijn al in deze begroting verwerkt.

Algemene baten en lasten

Programma 9

- 9.1 Een financieel gezonde gemeente
- 9.2 Juiste en volledige belastinginkomsten
- 9.3 Niveau van informatiebeveiliging en digitalisering verhogen

Programma 9 | Algemene baten en lasten

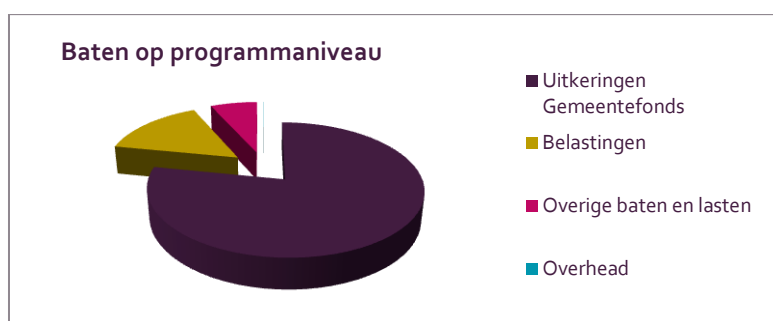
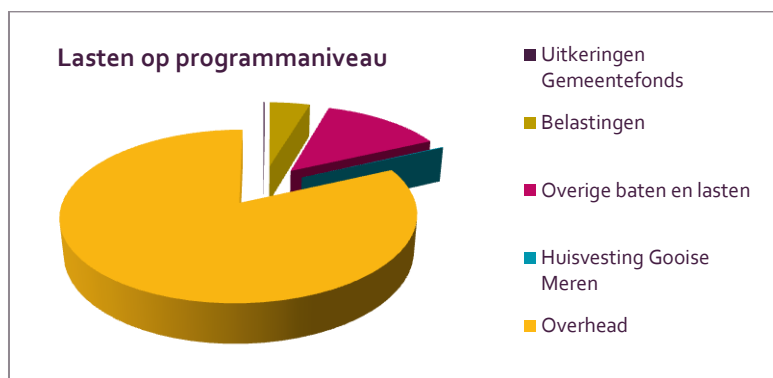
Speerpunten

- Monitoren uitvoering van Gooise Meren in Balans (9.1)
- Anticiperen op toekomstige ontwikkelingen (9.1)
- Verhogen van het financieel bewustzijn (9.1)
- Herijken van het P&C proces met de raad (9.1)
- Digitaliseren van belangrijke processen (9.3)

Reguliere taken

- Realiseren van de Planning en Control producten, tijdig en van betrouwbare kwaliteit (9.1)
- Treasury (9.1)
- Adviseren over financiële consequenties van beleidsvoorstellen (9.1)
- Actualiseren en aanvullen van de benodigde regelingen op het gebied van financieel beheer en beleid (9.2)
- Zorg voor een betrouwbare en efficiënte financiële administratie (9.2)

Aandeel Algemene baten en lasten (van totale begroting)

Lasten 11,48%

Baten 63,64%

Wat willen we bereiken?

9.1 Een financieel gezonde gemeente

Een gezonde gemeente heeft een structureel sluitende begroting, waarin de structurele uitgaven gedekt worden door structurele inkomsten. Bij een financieel gezonde gemeente hoort ook een gezond weerstandsvermogen dat de gemeente in staat stelt om tegenvallers op te vangen zonder direct ingrijpende beleidswijzigingen te hoeven ondernemen, zoals belastingverhoging of snijden in voorzieningen.

9.2 Juiste en volledige belastinginkomsten

De lokale heffingen zijn een belangrijke bron van inkomsten voor de gemeente. We hechten aan een goede balans tussen de hoogte van de woonlasten en het voorzieningenniveau. Het beleid van de lokale heffingen is vastgelegd in verschillende verordeningen. Alle belastingverordeningen zijn geharmoniseerd. We streven naar 100% kostendekkende leges en tarieven.

9.3 Niveau van Informatiebeveiliging en digitalisering verhogen

Veilige digitalisering is een belangrijke en noodzakelijke voorwaarde om de missie en visie van Gooise Meren te realiseren. Dit betekent dat de gemeente Gooise Meren de komende jaren staat voor een grote noodzakelijke digitaliseringsoperatie en onlosmakelijk hiermee verbonden investeringen en effecten op de structurele informatiseringkosten. Jaarlijks worden er vanuit de digitale agenda (VNG/KING) nieuwe noodzakelijke ontwikkelingen toegevoegd aan de lijst met eisen die aan een moderne gemeente worden gesteld.

Doelenboom

Wat gaan we daarvoor doen? (speerpunten uitgewerkt)

9.1 Een financieel gezonde gemeente

a. Monitoren en tot uitvoering brengen van de besparingen uit Gooise Meren in Balans (GMiB)

Door het periodiek monitoren van de vastgestelde taakstellingen wordt zicht gehouden op de daadwerkelijke realisatie van de opgelegde besparingen. Hierdoor is sturing mogelijk en kan tijdige informatievoorziening plaatsvinden. Van de oorspronkelijke taakstelling is in 2017 ongeveer 70% gehaald. Ook voor de jaren 2018 en verder is de verwachting dat 70-80% van de bezuinigingen wordt gerealiseerd. Rapportage over de monitor Gooise Meren in Balans vindt plaats in de reguliere planning en controlcyclus.

b. Anticiperen op toekomstige ontwikkelingen

Om een financieel gezonde gemeente te blijven anticiperen we op toekomstige financiële ontwikkelingen. Daarom wordt vanaf 2019 extra budget gereserveerd voor het toekomstig onderhoud van de kapitaalgoederen. Ook reserveren we vanaf 2019 middelen om de wegvallende inkomsten uit de precariobelasting in 2022 gefaseerd op te vangen.

c. Verhogen van het financieel bewustzijn

Het project Verbeteren planning en control cyclus is een continue proces. De activiteiten zijn gericht op de ambtelijke organisatie en beogen meerdere resultaten. Het verhogen van het kennisniveau op het gebied van Planning & Control en Financiën, het wegnemen van knelpunten voor een goed budgetbeheer en het vergroten van de kwaliteit van de Planning & Control producten zijn de belangrijkste doelen.

d. Herijken van het Planning & Control proces met de raad

Met het Planning & Control proces bedoelen we de documenten perspectiefnota, begroting, voortgangsrapportages en Jaarstukken en de opzet daarvan. Deze documenten ondersteunen de raad bij haar sturende en controlerende rol. De bestaande opzet en de inrichting daarvan, is indertijd bepaald door een fusiewerkgroep. Deze opzet is gedurende de eerste jaren van Gooise Meren constant gehouden. In 2018 ontwikkelen we met de nieuwe raad dit proces met als doel een voor Gooise Meren passende Planning & Control cyclus.

9.2 Juiste en volledige belastinginkomsten

f. Effecten van harmonisatie van belastingen verwerken

In 2017 zijn alle belastingverordeningen geharmoniseerd. Daarmee is 2018 voor een aantal verordeningen het eerste jaar waarin de geharmoniseerde verordeningen in werking treden. Met name de rioolheffing, de gemakkelikheden retributie, de parkeerverordening en de precario voor de terrassen zullen aandacht vragen door de gevolgen van deze nieuwe regelingen op inwoners en ondernemers. Goede informatieverstrekking zal niet geheel voorkomen dat het aantal vragen en bezwaren van inwoners zal toenemen.

g. Effecten onderzoek 100% kostendekkende leges

Eind 2017 is onderzoek gedaan naar de precieze onderbouwing van de leges. Een deel van de uitkomst zal al verwerkt worden in de belastingverordeningen die eind 2017 worden vastgesteld door de raad. De meer lastige/ingewikkelde leges zullen gedurende 2018 aandacht vragen. Hiervoor worden voorstellen uitgewerkt en aan u voorgelegd.

h. Wijziging in taxatie WOZ waarden

De Waarderingskamer, die toeziet op een juiste uitvoering van de Wet Onroerendzaakbelasting, heeft een wijziging in de waarderingsgrondslagen bepaald. Met ingang van het jaar 2022 moeten de WOZ waarden van alle objecten (woningen en niet-woningen) in Nederland gewaardeerd worden op het gebruiksoppervlakte in plaats van op de inhoud. Voor Gooisemeren betekent dit een aanpassing van 30.000 objecten en een investering in menskracht en ondersteunende systemen in de komende jaren .

9.3 Niveau van Informatiebeveiliging en digitalisering verhogen

k. Digitaliseren van belangrijke processen

In 2018 geven we verdere uitvoering aan het Masterplan Digitalisering. Dit programmaplan omvat alle projecten met een sterk digitaliseringscomponent. Speerpunten hierbij zijn het verder vereenvoudigen van het applicatielandschap, het optimaal ondersteunen van activiteitgericht werken, het optimaal ondersteunen van de dienstverlening aan inwoners en bedrijven en het blijvend voldoen aan wet- en regelgeving op het gebied van informatiebeveiliging en privacy.

Veilige digitalisering is een belangrijke en noodzakelijke voorwaarde om de door u gekozen missie en visie van Gooise Meren te realiseren. Dit betekent dat de gemeente Gooise Meren de komende jaren staat voor een grote noodzakelijke digitaliseringsoperatie en onlosmakelijk hiermee verbonden investeringen en effecten op de structurele informatiseringkosten. Jaarlijks worden er vanuit de digitale agenda 2020 e.v.(VNG/KING) nieuwe noodzakelijke ontwikkelingen toegevoegd aan de lijst met eisen die aan een moderne gemeente worden gesteld.

Om dit alles op een toekomstbestendige manier te doen is er met de gemeente Hilversum een samenwerkingsagenda opgesteld om te komen tot een gezamenlijke Automatiseringsoplossing in 2021. Geleidelijk wordt er op investeringsmomenten gezamenlijk naar oplossingen gezocht en is het uitgangspunt dat er voor één oplossing en één beheeromgeving wordt gekozen.

Wat mag het kosten?

B/L	Product	Rekening 2016	Begroting 2017	Raming 2018	Raming 2019	Raming 2020	Raming 2021
Lasten	Uitkeringen Gemeentefonds	41.140	18.755	22.806	21.869	21.869	21.869
	Belastingen	1.197.042	734.526	773.096	1.072.159	1.272.159	1.472.159
	Overige baten en lasten	1.178.066	89.780	132.251	321.084	34.030	-29.736
	Rekening van baten en lasten	5.478.751	-	-	-	-	-
	Huisvesting Gooise Meren	644.184	1.679.612	22.806	21.869	21.869	21.869
	Overhead	-	15.248.906	14.156.879	14.352.210	14.234.142	14.251.094
Totaal Lasten		8.539.183	17.771.580	15.107.838	15.789.190	15.584.068	15.737.254
Baten	Uitkeringen Gemeentefonds	-66.594.133	-62.462.009	-66.020.810	-66.707.185	-65.607.855	-65.755.797
	Belastingen	-11.582.804	-12.665.030	-12.822.097	-12.822.097	-12.822.097	-12.822.097
	Overige baten en lasten	-2.592.475	-2.195.718	-3.267.445	-3.202.771	-3.278.726	-3.140.673
	Rekening van baten en lasten	-	-	-	-	-	-
	Huisvesting Gooise Meren	-	-	-	-	-	-
	Overhead	-	-55.125	-39.325	-39.325	-39.325	-39.325
Totaal Baten		-80.769.412	-77.377.882	-82.149.677	-82.771.378	-81.748.003	-81.757.892
Resultaat voor bestemming		-72.230.229	-59.606.302	-67.041.839	-66.982.188	-66.163.935	-66.020.637
Programma 9 toevoegingen Reserves		3.066.000	5.561.523	2.202.000	2.316.370	852.693	737.957
Programma 9 onttrekkingen Reserves		-4.082.534	-10.423.987	-2.404.732	-1.229.835	-479.835	-479.835
Programma 9 reserves saldo		-1.016.534	-4.862.465	-202.732	1.086.535	372.858	258.122
Resultaat na bestemming		-73.246.763	-64.468.767	-67.244.571	-65.895.652	-65.791.077	-65.762.516

<i>Toelichting op de verschillen tussen de cijfers van begroting 2018 ten opzichte van 2017</i>	<i>(V/N)¹</i>	<i>Vershil</i>
Programma 9	V	2.776.000
Perspectiefnota 2018		
<i>Omgevingswet</i> Dekking van de incidentele kosten invoering Omgevingswet vanuit de Algemene Reserve (per saldo budgetneutraal)	V	700.000
Overige verschillen		
<i>Algemene Uitkering</i> Conform raadsmededeling meicirculaire (337007 d.d. 16 juni 2017) is de hogere rijksbijdrage grotendeels toegekend aan diverse programma's.	V	3.559.000
<i>Huisvesting</i> In 2017 zijn incidentele lasten geraamd voor asbest en uitloop werkzaamheden, waardoor in 2018 een voordeel ontstaat.	V	1.661.000
<i>Overige baten en lasten</i> Betreft stelpost te verwachten lagere kapitaallasten	V	1.029.000
Indexering Dit betreft prijsindexatie over zowel de lasten als de (belasting)tarieven	V	142.000
Personeel/Overhead Dit verschil heeft met name te maken met de hogere inhuur in begroting 2017 van de ondersteunende afdelingen (onderdeel overhead).	V	1.092.000
Reserves Betreft naast bovengenoemde de onttrekking ter dekking van de incidentele kosten Omgevingswet met name een lagere onttrekking als gevolg van het gunstiger begrotingssaldo 2018 ten opzichte van het eerste Voortgangsverslag 2017.	N	5.360.000
Overige verschillen	N	47.000

¹ V/N = voordeel/nadeel

Investeringsen

Het totaal aan voorgenomen investeringen voor dit programma in 2018 bedraagt € 0,5 miljoen (Tractie, i.c. div. voertuigen ten behoeve van beheer van de buitenruimte, en Automatisering; hard- en software). Er wordt voor deze voorgenomen investeringen in 2018, bij de vaststelling van de begroting 2018, meteen instemming gevraagd. De bijbehorende kapitaallasten zijn al in deze begroting verwerkt.

Financiële recapitulatie en overzicht incidentele baten en lasten

Totaal	Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Inwoners en Bestuur	10.013.440	5.738.807	5.698.998	5.134.454	4.896.269	5.038.895
Veiligheid	5.451.432	5.253.442	5.537.770	5.471.024	5.500.847	5.495.559
Openbare ruimte en verkeer	10.049.814	9.597.963	9.247.593	8.251.471	8.442.089	8.594.383
Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen, Economie en Toerisme	17.243.455	16.475.581	14.342.134	12.530.790	11.825.507	9.913.408
Duurzaamheid en water	18.945.010	16.500.032	16.746.434	16.726.469	17.175.275	17.202.233
Werk en inkomen	22.553.024	20.018.391	21.793.122	19.982.258	19.883.934	19.802.198
Zorg en welzijn, onderwijs en jeugd	36.145.133	37.252.442	36.377.673	36.474.308	36.512.265	36.407.984
Sport, Cultuur en Recreatie	6.545.706	6.540.089	6.751.237	6.669.973	6.677.397	6.659.132
Algemene baten en lasten	8.539.183	17.771.580	15.107.838	15.789.190	15.584.068	15.737.254
Totaal Lasten	135.486.196	135.148.327	131.602.798	127.029.937	126.497.650	124.851.046
Inwoners en Bestuur	-2.436.909	-1.428.930	-1.507.186	-1.442.036	-1.442.436	-1.479.207
Veiligheid	-93.913	-129.213	-130.807	-131.308	-131.308	-131.308
Openbare ruimte en verkeer	-3.565.644	-2.947.872	-2.967.267	-3.036.563	-3.036.563	-3.036.563
Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen, Economie en Toerisme	-14.531.274	-9.707.934	-7.648.857	-7.511.443	-7.819.287	-6.501.787
Duurzaamheid en water	-13.996.124	-13.632.567	-13.369.573	-13.287.396	-13.274.396	-13.274.396
Werk en inkomen	-11.951.368	-12.897.461	-13.818.321	-11.901.706	-11.901.706	-11.901.706
Zorg en welzijn, onderwijs en jeugd	-7.190.477	-6.683.337	-6.597.421	-6.596.755	-6.591.763	-6.591.763
Sport, Cultuur en Recreatie	-486.817	-771.087	-893.388	-946.388	-946.388	-946.388
Algemene baten en lasten	-80.769.412	-77.377.882	-82.149.677	-82.771.378	-81.748.003	-81.757.892
Totaal Baten	-135.021.938	-125.576.284	-129.082.498	-127.624.974	-126.891.851	-125.621.011
Resultaat voor bestemming	464.258	9.572.043	2.520.300	-595.037	-394.201	-769.965
Totaal toevoegingen reserves	10.766.146	7.140.310	3.273.404	3.004.408	1.540.731	1.470.995
Totaal onttrekkingen reserves	-11.230.405	-16.712.352	-5.793.705	-2.409.371	-1.146.530	-701.030
Totaal reserves saldo	-464.258	-9.572.043	-2.520.300	595.037	394.201	769.965
Lasten inclusief reserves	146.252.342	142.288.636	134.876.203	130.034.345	128.038.382	126.322.040
Baten inclusief reserves	-146.252.342	-142.288.636	-134.876.203	-130.034.345	-128.038.382	-126.322.040
Resultaat na bestemming	-	-	-	-	-	-

Investeringsen

Het totaal aan voorgenomen investeringen voor het begrotingsjaar 2018 bedraagt € 15,9 miljoen (zie bijlage 1 Overzicht investeringen). De kapitaallasten van alle voorgenomen investeringen zijn verwerkt in het meerjarenperspectief van deze programmabegroting en dus in principe afgedekt binnen die begroting. Er worden voor deze voorgenomen investeringen in 2018 separate voorstellen aan u voorgelegd, met uitzondering van de investeringen gerelateerd aan de bedrijfsvoering.

Voor de volgende bedrijfsvoering investeringen (totaal € 0,9 miljoen) wordt reeds nu, bij de vaststelling van deze begroting, akkoord gevraagd:

Tractie BOA's (Programma 2: € 50.000);

Verduurzaming van de gladheidsbestrijding (programma 3: (€ 145.000);

Upgraden beplanting begraafplaatsen (programma 5: (€ 76.000);

Technische installaties De Lunet (Programma 8: € 100.000);

Overige tractie (Programma 9: € 316.000);

Automatisering; hard- en software (Programma 9: € 210.000).

Na vaststelling van de begroting zullen wij tot uitvoering overgaan van deze investeringen.

Overzicht incidentele lasten en baten

INCIDENTELE LASTEN EN BATEN	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Programma 1				
Lasten				
Verbonden in Verscheidenheid/Burgerparticipatie	45.000			
Organisatieontwikkeling	500.000			
Totaal incidentele lasten	545.000	-	-	-
Baten				
Dekking organisatieontwikkeling uit algemene reserve	-500.000			
Totaal incidentele baten	-500.000	-	-	-
<i>Saldo programma 1</i>	<i>45.000</i>	-	-	-
Programma 3				
Lasten				
Wegenbeheerplan Muiden	845.000			
Opstellen gemeentelijk verkeers- en vervoersplan (GVVP)	200.000			
Totaal incidentele lasten	1.045.000	-	-	-
Baten				
Dekking Wegenbeheerplan uit reserve Wegen	-845.000			
Pilot gratis parkeren in aanloopstraten	65.000			
Dekking GVVP uit Algemene reserve	-200.000			
Totaal incidentele baten	-985.000	-	-	-
<i>Saldo programma 3</i>	<i>65.000</i>	-	-	-
Programma 4				
Lasten				
Grote Projecten Muiden (Stuurgroep Krijgsman)	200.000			
RSA Programma Regio		85.000		
Omgevingswet	956.000	669.000	272.000	225.000
Totaal incidentele lasten	1.156.000	754.000	272.000	225.000
Dekking Omgevingswet uit Algemene Reserve	-700.000	-500.000		
Totaal incidentele baten	-700.000	-500.000	-	-
<i>Saldo programma 4</i>	<i>1.156.000</i>	<i>754.000</i>	<i>272.000</i>	<i>225.000</i>
Programma 5				
Lasten				
Openbaar Groen (areaal uitbreiding Krijgsman)	-		320.000	320.000
Totaal incidentele lasten	-	-	320.000	320.000
<i>Saldo programma 5</i>	-	-	<i>320.000</i>	<i>320.000</i>

INCIDENTELE LASTEN EN BATEN	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Programma 6				
Dotatie vangnetuitkering BUIG in reserve Sociaal Domein	-1.400.000			
Formatie USD (incidenteel)	245.000			
Project MVO	255.000			
Totaal incidentele lasten	-900.000	-	-	-
Vangnetuitkering BUIG 2017	1.400.000			
Onttrekking formatie USD (incidenteel) aan reserve Sociaal Domein	-245.000			
Onttrekking MVO aan reserve Sociaal Domein	-255.000			
Totaal incidentele baten	900.000	-	-	-
<i>Saldo programma 6</i>	-	-	-	-
Programma 8				
Lasten				
Cofinanciering Monumenten	150.000			
Totaal incidentele lasten	150.000	-	-	-
<i>Saldo programma 8</i>	<i>150.000</i>	-	-	-
Programma 9				
Lasten				
Onderhoudsbeheerplannen		250.000	500.000	750.000
Frictiekosten i.v.m. realisatie bezuinigingen GMiB	300.000	200.000	200.000	
Reservering afbouw Precariobelasting		300.000	500.000	700.000
Storting incidentele herindelingsbijdrage in de Algemene Reserve	1.602.000	1.602.000		
Totaal incidentele lasten	1.902.000	2.352.000	1.200.000	1.450.000
Baten				
Dekking frictiekosten vanuit Algemene Reserve	-300.000	-200.000	-200.000	
Dekking onderhoudsbeheerplan vanuit Algemene Reserve		-250.000		
Incidentele herindelingsbijdrage	1.602.000	-1.602.000		
Totaal incidentele baten	-1.902.000	-2.052.000	-200.000	-
<i>Saldo programma 9</i>	-	<i>300.000</i>	<i>1.000.000</i>	<i>1.450.000</i>
Saldo begroting	1.416.000	1.054.000	1.592.000	1.995.000

Paragrafen

Paragraaf Lokale heffingen

Overzicht lokale heffingen

Lokale heffingen zijn algemeen of hebben betrekking op een bestemming.

Algemene heffingen

- Onroerendezaakbelasting (OZB)
- Roerende zaakbelasting (RZB)
- Hondenbelasting
- Precariobelasting buizen, kabels en leidingen
- Precariobelasting overige zaken
- Toeristenbelasting
- Watertoeristenbelasting
- Reclamebelasting
- Parkeerbelasting

Bestemmingsheffingen

- Rioolheffing
- Afvalstoffenheffing
- Lijkbezorgingsrechten
- Liggelden
- Marktgelden
- Vermakelijkhedenretributie
- Bouwleges
- Overige leges

Voor bestemmingsheffingen geldt dat de vast te stellen tarieven niet mogen leiden tot geraamde opbrengsten die hoger zijn dan de geraamde kosten (maximaal kostendekkende tarieven).

Het doel van deze paragraaf lokale heffingen is om op één centrale plaats in de begroting alle zaken met betrekking tot de lokale heffingen te groeperen en inzicht te geven in:

- het gemeentelijk beleid (in hoofdlijnen) dat voor de lokale heffingen geldt;
- de tariefvoorstellen 2018;
- de lastendruk.

Beleid lokale heffingen

De lokale heffingen zijn een belangrijke bron van inkomsten voor de gemeente. Het beleid van de lokale heffingen is vastgelegd in verschillende verordeningen. Het beleid is in de voorbereiding van de fusie zoveel mogelijk geüniformeerd en vastgelegd in de verordeningen die in 2015 en 2016 zijn vastgesteld.

Vanaf 2018 moeten alle verordeningen zijn geharmoniseerd. De laatste geharmoniseerde verordeningen zijn eind 2017 vastgesteld (parkeerbelastingen, vermakelijkhedenretributie en rioolheffing). Voor de rioolheffing heeft de raad op 12 oktober 2016 de uitgangspunten voor de harmonisatie vastgesteld.

Op 12 juli 2017 heeft de Raad de Perspectiefnota 2018 vastgesteld en daarmee als uitgangspunt genomen voor de Programmabegroting 2018, waaronder de indexering van tarieven.

Kwijtscheldingsbeleid

Belastingplichtigen die de belastingschuld niet kunnen voldoen door het ontbreken van (voldoende) vermogen of inkomen kunnen kwijtschelding aanvragen. Het beleid dat hierbij gehanteerd wordt, ligt vast in de Regeling kwijtschelding gemeentelijke belastingen 2017. Voor de afvalstoffenheffing wordt in 2018 kwijtschelding verleend tot maximaal het tarief behorende bij een meerpersoons huishouden. Voor hondenbelasting wordt in 2018 kwijtschelding verleend voor maximaal één hond. Voor andere gemeentelijke belastingen wordt geen kwijtschelding verleend.

Belastingen op onroerende zaakbelastingen Gooise Meren 2018 (OZB)

Gelet op de bij de perspectiefnota gemaakte afspraken, is de berekening en de vaststelling van de OZB tarieven 2018 feitelijk een reken technische aangelegenheid.

Met gebruikmaking van de gecorrigeerde WOZ waarde 2016 en de geraamde OZB opbrengst 2018 komen de OZB tarieven voor 2018 voor de gemeente Gooise Meren uit op de volgende percentages:

Tariefgroepen	Geraamde OZB opbrengst	Gecorrigeerde WOZ waarde	Percentage
Woningen eigenaar	7.687.199	8.676.845.000	0,0886%
Niet-woningen eigenaar	1.366.004	1.018.700.000	0,1341%
Niet-woningen gebruiker	1.003.395	878.342.455	0,1142%
Totaal	10.056.599		

Met deze OZB tarieven zal de in de begroting van Gooise Meren geraamde netto OZB opbrengst 2018 van € 10.056.599 worden gerealiseerd.

Effect voor inwoners

Deze nieuwe ozb tarieven hebben bij een gemiddelde WOZ waarde van ongeveer € 350.000 voor de eigenaren van woningen de volgende effecten:

Gemeente	Gemiddelde OZB aanslag 2017	Gemiddelde OZB aanslag 2018	Verhoging
Gooise Meren	305	310	5

Belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten Gooise Meren 2018 (RZB)

Naast de onroerende zaakbelastingen biedt de Gemeentewet de mogelijkheid om ook voor roerende zaken een belasting te heffen. Deze belastingen worden de belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten (RZB) genoemd. De totaal geraamde opbrengst voor deze belastingen in 2018 bedraagt afgerond € 36.100.

In artikel 221 (derde lid) van de Gemeentewet is voorgeschreven dat de tarieven voor de belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten gelijk zijn aan die van de OZB. Daarom stellen wij u voor de hiervoor genoemde OZB tarieven 2018 ook te hanteren voor de belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten in de Gooise Meren 2018.

Om de heffing van de onroerende zaakbelastingen en de belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten in 2018 mogelijk te maken is het noodzakelijk om nieuwe belastingverordeningen voor 1 januari 2018 vast te stellen.

Rioolheffing Gooise Meren 2018

In het kader van de harmonisatie van de verordeningen rioolheffing 2017 wordt vanaf 2018 rioolheffing opgelegd op basis van de volgende uitgangspunten, zoals vastgesteld door de raad op 12 oktober 2016:

- hanteren van één rioolheffing. Hiermee wordt de structuur van de huidige rioolheffing gehandhaafd;
- bij de belastingplichtige bedrijven (grootverbruikers respectievelijk met beperkte waterafvoer) een gebruikersheffing hanteren;
- een bedrijf als grootverbruiker te definiëren bij een jaarlijks waterverbruik dat meer is dan 1000 m³.
- bij de belastingplichtige woningen een eigenarenheffing te hanteren;
- als maatstaf voor bij de belastingplichtige woningen een vast bedrag per pand te hanteren;
- voor de opstelling van de verordening rioolheffing in casu de bepaling van de tarieven onder andere. de navolgende uitgangspunten te hanteren:

- 100% kostendekking nastreven;
- De percentuele lastendrukverdeling 2016 tussen woningen en niet-woningen aanhouden;
- Bij grootverbruikers de navolgende staffeling aanhouden:

Waterverbruik met aantal bedrijfsobjecten

▪ 0 – 1.000 m ³	2.177
▪ 1.000 – 2.000 m ³	32
▪ 2.000 – 5.000 m ³	23
▪ 5.000 – 10.000 m ³	10
▪ Meer dan 10.000 m ³	4

Totaal aantal bedrijfsobjecten: 2.246

Tarieven Gooise Meren 2018

In onderstaande tabel worden de tarieven voor het jaar 2018 weergegeven.

Heffing	Grondslag	Tarief 2018
<i>algemene heffingen</i>		
OZB woning eigenaar	% WOZ-waarde woning	0,0886%
OZB niet-woning eigenaar	% WOZ-waarde niet-woning	0,1341%
OZB niet-woning gebruiker	% WOZ-waarde niet-woning	0,1142%
RZB	Zie OZB	Zie OZB
Hondenbelasting	Eerste hond	€ 77,51
Hondenbelasting	Twee of meer honden; per hond	€ 133,97
Hondenbelasting	Kennel	€ 392,42
Precariobelasting	Buizen, kabels, draden of leidingen per strekkende m	€ 2,50
Toeristenbelasting	Per overnachting	€ 1,70
Watertoeristenbelasting	Per etmaal	€ 1,70

Heffing	Grondslag	Tarief 2018
<i>Bestemmingsheffingen</i>		
Rioolheffing woning eigenaar	Per aansluiting op de riolering	€ 194,64
Rioolheffing niet-woning gebruiker ⁴	Niet meer afgevoerd dan 1.000 m ³	€ 192,38
Rioolheffing niet-woning gebruiker	1.001-2.000 m ³	€ 577,13
Rioolheffing niet-woning gebruiker	2.001-5.000 m ³	€ 1.346,62
Rioolheffing niet-woning gebruiker	5.001-10.000 m ³	€ 2.885,62
Rioolheffing niet-woning gebruiker	> 10.000 m ³	€ 5.771,25
Afvalstoffenheffing gezinnen	Eénpersoonshuishouden	€ 172,48
Afvalstoffenheffing gezinnen	Meerpersoonshuishouden	€ 271,08

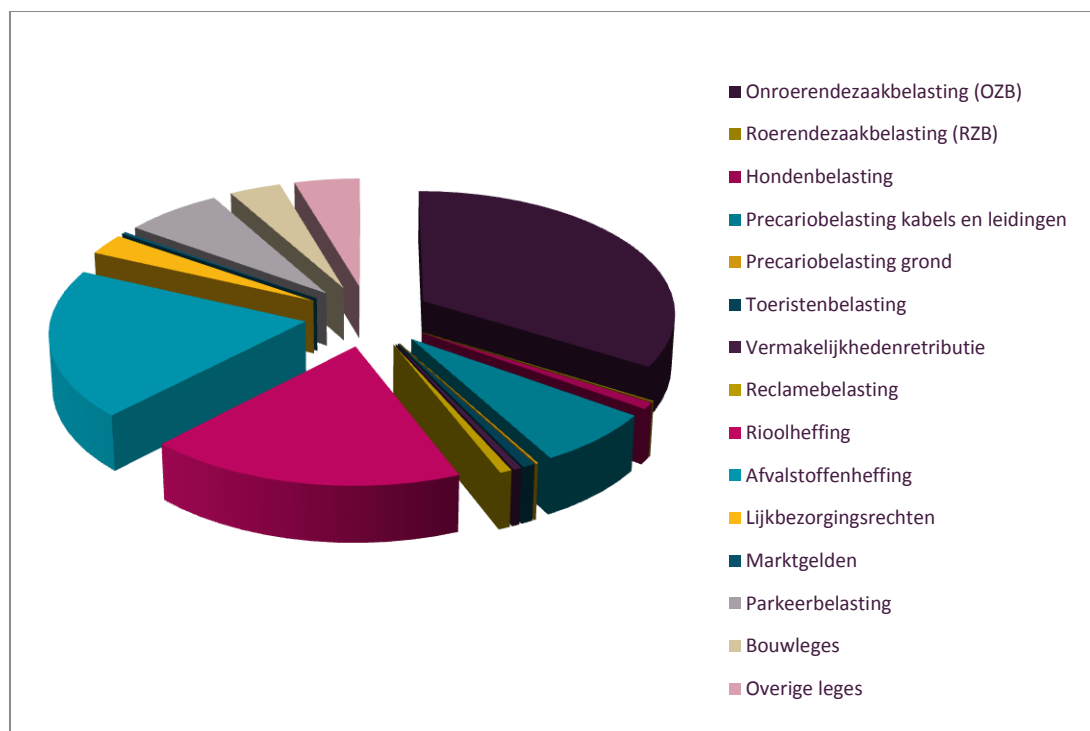
⁴ Gebaseerd op gemiddeld verbruik

Opbrengsten en tarieven lokale heffingen

Op basis van het beleid, de tarieven en volumeontwikkelingen is in de begroting 2018 een totale belastingopbrengst geraamd van circa € 29,7 miljoen. De samenstelling van de voor 2018 geraamde opbrengst ziet er als volgt uit:

Heffing	% aandeel	opbrengst 2018
Onroerendezaakbelasting (OZB)	33,83%	€ 10.056.650
Roerende zaakbelasting (RZB)	0,12%	€ 36.111
Hondenbelasting	0,88%	€ 261.100
Precariobelasting kabels en leidingen	7,12%	€ 2.115.806
Precariobelasting grond	0,13%	€ 37.700
Toeristenbelasting	0,72%	€ 214.830
Vermakelijkhedenretributie	0,47%	€ 140.000
Reclamebelasting	0,70%	€ 207.000
Rioolheffing	18,29%	€ 5.437.600
Afvalstoffenheffing	19,60%	€ 5.826.463
Lijkbezorgingsrechten	2,78%	€ 826.571
Marktgelden	0,32%	€ 95.339
Parkeerbelasting	6,84%	€ 2.033.070
Bouwleges	3,62%	€ 1.076.813
Overige leges	4,59%	€ 1.364.475
Totaal	100,00%	€ 29.729.528

Grafiek: verdeling opbrengst gemeentelijke heffingen

Lokale belastingdruk voor huishoudens

De lokale belastingdruk voor huishoudens is gerelateerd aan het wonen. Dit betekent berekeningen van de belastingdruk per huishouden (gebruikers en/of eigenaren van woningen) aan de hand van de onroerendezaakbelasting, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Onderstaand overzicht geeft inzicht in de lokale belastingdruk, gerelateerd aan de waarde van de woning. Deze berekeningen zijn indicaties. De gemiddelde (WOZ)-waarde van een woning in Gooise Meren is circa € 350.000.

Waarde woning	€ 350.000
Woonlasten	
Afvalstoffenheffing	271,08
Rioolheffing	
Onroerendezaakbelasting	310,10
Totaal	€ 775,82

Op basis van de gemiddelde WOZ-woningwaarde per gemeente en de gegevens van 2017 zijn voor de gemeente de woonlasten per huishouden van de gemeenten in de regio in beeld gebracht (bron Coelo).

Gemeente	Gemiddelde WOZ-waarde	Tarief OZB	OZB bedrag	Rioolheffing	Afvalstoffenheffing	Totaal woonlasten
Blaricum	€ 553.850	0,1314%	€ 728	€ 205	€ 278	€ 1.211
Gooise Meren *)	€ 347.424	0,0878%	€ 305	€ 202	€ 267	€ 774
Hilversum	€ 264.052	0,0935%	€ 247	€ 207	€ 278	€ 732
Huizen	€ 269.091	0,0580%	€ 156	€ 218	€ 241	€ 615
Laren	€ 557.176	0,1147%	€ 639	€ 179	€ 240	€ 1.058
Weesp	€ 227.360	0,1003%	€ 228	€ 208	€ 293	€ 729
Wijdmeren	€ 329.875	0,1376%	€ 454	€ 288	€ 237	€ 979

*) rioolheffing incl. Bussum

Kostendekkende heffingen

De harmonisatie van de verschillende tarieven is in 2017 afgerond. Daarnaast zijn de nieuwe rente- en overheadregels van de BBV van toepassing. Dit leidt tot de volgende kostendekkende tabellen voor afval en riolering voor 2018. Het bedrag van de overhead is bepaald naar rato van het aandeel in de totale salarislasteren voor afval respectievelijk riolering.

In het najaar van 2017 zal een onderzoek naar de mogelijkheden van het toerekenen van kosten voor de diverse leges en tarieven worden afgerond. Per onderdeel worden kostenonderbouwingen opgesteld zodat inzichtelijk wordt gemaakt welke kosten zijn toe te rekenen en wat de inkomsten zullen zijn wanneer maximale kostendekkende tarieven worden gehanteerd. De uitkomsten van deze analyses met inbegrip van het effect op de mutaties in de voorzieningen zullen in 2018 worden meegenomen met het opstellen van de meerjarenbegroting 2019-2022. Voor de 2018 wordt uitgegaan van de huidige werkwijze.

Berekening van kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing	2018 (in € x 1.000)
Kosten taakveld afval	4.606
Inkomsten taakveld afval, excl. heffingen	0
Netto kosten taakveld	4.606
Toe te rekenen kosten kwijtschelding	210
Overhead	107
BTW op exploitatie en investeringen	1.053
Totale kosten	5.976
Opbrengst heffingen	5.826
Dekkingspercentage	98%

Berekening van kostendekkendheid van de rioolheffing	2018 (in € x 1.000)
Kosten taakveld riolering	4.630
Inkomsten taakveld riolering, excl. heffingen	-27
Netto kosten taakveld	4.603
Toe te rekenen kosten kwijtschelding	0
Overhead	243
BTW op exploitatie en investeringen	591
Totale kosten	5.438
Opbrengst heffingen	5.438
Dekkingspercentage	100%

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Aanleiding en achtergrond

Door inzicht in de risico's wordt de organisatie in staat gesteld om op verantwoorde wijze besluiten te nemen, zodat de risico's nu en de risico's gerelateerd aan toekomstige activiteiten in verhouding staan tot de vermogenspositie van de organisatie. Om inzicht in de risico's van de gemeente te kunnen verkrijgen worden er risico-inventarisaties uitgevoerd. De inventarisatie wordt gedurende het jaar bijgewerkt. Hieronder wordt verslag gedaan van de resultaten van de meest recente risico-inventarisatie voor een zo actueel mogelijk beeld. Risico's zijn meestal ook niet jaar gebonden. Op basis van de geïnventariseerde risico's is tevens het weerstandsvermogen berekend. De benodigde weerstandscapaciteit wordt berekend op basis van de cijfers per 1 januari 2018.

In 2018 wordt er een Nota Risicomanagement opgesteld en voorgelegd aan de raad, waarin de kaders rond het risicomanagement worden verduidelijkt en geactualiseerd.

Risicoprofiel

Om de risico's van Gemeente Gooise Meren in kaart te brengen is een risicoprofiel opgesteld. Dit risicoprofiel is tot stand gekomen met behulp het softwareprogramma NARIS® (NAR Risicomanagement Informatie Systeem) waarmee risico's systematisch in kaart zijn gebracht en beoordeeld. Uit de inventarisatie zijn in totaal 71 risico's in beeld gebracht.

De geïnventariseerde risico's zijn in klassen ingedeeld en geplaatst in een risicokaart. De risicokaart geeft inzicht in de spreiding van de risico's naar kans en gevolg. De nummers in de risicokaart corresponderen met de aantallen risico's die zich in het desbetreffende vak van de risicokaart bevinden. Een risico dat in het groene gebied zit, vormt geen direct gevaar voor de continuïteit van de organisatie. Een risico dat een score heeft die in het oranje gebied zit, vraagt om aandacht. Een risico dat een risicoscore heeft die in het rode gebied zit vereist directe aandacht om te voorkomen dat de continuïteit van de organisatie wordt bedreigd. Preventieve of reducerende maatregelen kunnen de kans of het gevolg terugbrengen naar een niveau dat een meer acceptabele waarde heeft.

Financieel

> € 1.000.000	1	3	1		1
€ 500.000 < x < € 1.000.000	2	3	2	4	4
€ 100.000 < x < € 500.000	2	3	5	10	3
€ 10.000 < x < € 100.000	2	7	2	3	2
x < € 10.000					
Geen financiële gevolgen	9				
Kans	1%	10%	25%	50%	75%

In onderstaand overzicht zijn de tien risico's gepresenteerd die de hoogste bijdrage hebben aan de benodigde weerstandscapaciteit. In deze tabel leest u een korte omschrijving van het risico, een beschrijving van het verwachte financiële gevolg en het bijbehorende invloed percentage. Dit percentage geeft aan hoeveel procent dit risico bijdraagt bij het verwachte totale financiële gevolg. Dit zijn de 10 risico's die de grootste verwachte financiële impact hebben.

In de laatste kolom is aangegeven of het risico ten opzichte van de laatste gepresenteerde stand (Jaarstukken 2017) is vervallen, gewijzigd, of nieuw is. De stand van de laatste risico-inventarisatie wordt gebruikt om een zo actueel mogelijk beeld te geven.

Nr.	Risico	Financieel gevolg	Invloed	Wijziging
1	Bouwkosten Onderwijshuisvesting: Aanbestedingen van het werk / te realiseren voorziening onderwijshuisvesting vallen hoger uit.	Budget ontoereikend voor de realisatie van een kwalitatieve huisvestingsvoorziening die voldoet aan wettelijke eisen.	14.42%	+
2	BUIG: Toename last door toegenomen bijstandsvolume, terwijl het Rijk pas later een deel daarvan compenseert.	Er wordt bij ongewijzigd bestandsvolume een financieel tekort verwacht.	6.89%	+
3	Garantie- en vaststellingsovereenkomsten Gooiberg: Eigenaren van woningen op Gooiberg doen bij verkoop van hun woning een beroep op deze overeenkomst met de gemeente.	De gemeente dient per woning het verschil tussen de marktwaarde (onvervuild) en de verkoopprijs bij te passen incl. taxatie en veilingkosten.	5.57%	+
4	Onderhoud: De begroting 2017 heeft onvoldoende middelen om het noodzakelijk groot onderhoud uit te voeren (openbare ruimte).	Budgetoverschrijding	5.54%	+
5	Grondwatervervuiling Chemicaterrein: De gemeente is probleemeigenaar van de verontreiniging en moet deze, voor de verkoop van de ontwikkellocatie, afkopen binnen de kaders van het gebiedsgericht grondwaterbeheer het Gooi.	Budgetoverschrijding	5.40%	+
6	Crailo: De gemeenschappelijke aankoop gaat niet door.	Budgetoverschrijding	4.14%	N
7	WIKRO leiding: Claim van AGV wordt door de rechter toegewezen en de gemeente is aansprakelijk voor verdragingschade.	Verdragingschade	4.14%	+
8	Crailo: De huidige geurcirkel van de manage wordt gehandhaafd, waardoor er minder ontwikkelmogelijkheden zijn.	Verminderde inkomsten	3.57%	N
9	Ontwikkeling Stationsgebied: Definitieve toekenning subsidie voor herontwikkeling fietsenstalling is nog onzeker.	Budgetoverschrijding	3.38%	N
10	De Krijgsman: In een uitvoerings-overeenkomst d.d. eind december 2016 zijn afspraken vastgelegd tussen KNSF en gemeente over de onderdelen en discussiepunten die nog niet waren beslecht. Daarmee zijn de grootste risico's tussen de gemeente en de KNSF/ Krijgsman als contractpartner gemitigeerd. De bestuurlijk besluitvorming over de verschillende dossiers vindt plaats in 2017.	Financiële risico's bij de definitieve ontwerpen/ uitvoering van verschillende dossiers rond De Krijgsman.	3.11%	-

+ = Gestegen, - = Gedaald, N = Nieuw in top -10, O = Ongewijzigd

Ten opzichte van de recente risico-inventarisatie bij de jaarstukken 2017 is de totale financiële impact van de financiële risico's toegenomen van € 32.954.500 naar € 38.357.500. Hieronder volgt een overzicht van de grootste wijzigingen:

- De toename van het totaalbedrag aan financiële risico's wordt voornamelijk veroorzaakt door de start van een aantal nieuwe projecten zoals Crailo.
- Dat de lijst met de top 10 risico's die bijdragen aan de benodigde weerstandscapaciteit veel stijgers kent, komt door het wegvallen van het risico rond de precarioheffing uit de top 10. Dit risico is voor een groot deel afgedekt door hier al meerjarig rekening mee te houden in de begroting.

Risico-simulatie

Op basis van de ingevoerde risico's is een Monte-Carlo risicosimulatie uitgevoerd. Deze simulatie berekend duizenden keren per risico het gevolg maal de kans. De risico-simulatie wordt toegepast, omdat het reserveren van het maximale risicobedrag ongewenst is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden. Onderstaande tabel tonen de resultaten van de risico-simulatie.

Zekerheidspercentage	Bedrag
50%	€ 4.690.636
75%	€ 5.701.397
80%	€ 5.979.859
95%	€ 6.323.787
90%	€ 6.793.365
95%	€ 7.576.339

In bovenstaande tabel wordt de omvang van de benodigde weerstandscapaciteit aangegeven, verbonden aan de mate van betrouwbaarheid van de simulatie. Uit bovenstaande tabel volgt dat met een zekerheid van 90% alle risico's kunnen worden afgedekt met een bedrag van € 6.793.365.

Beschikbare weerstandscapaciteit

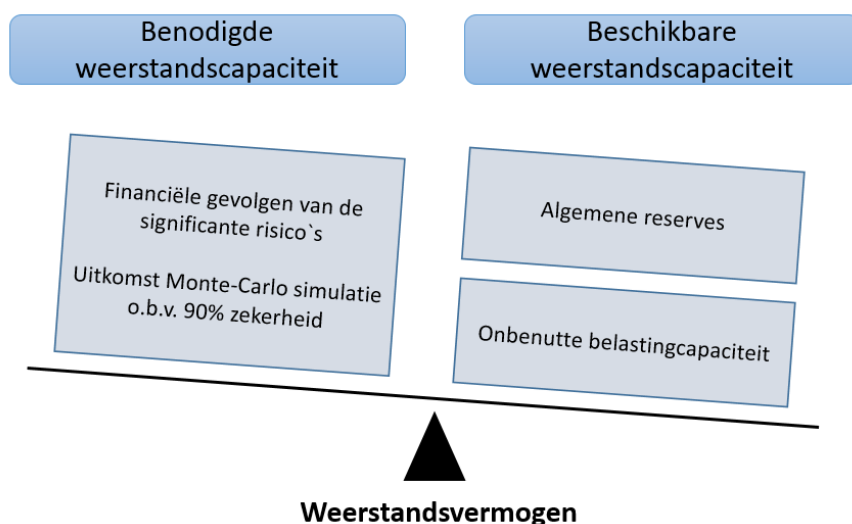
De beschikbare weerstandscapaciteit van Gemeente Gooise Meren bestaat uit het geheel aan middelen dat de organisatie daadwerkelijk beschikbaar heeft om de risico's in financiële zin af te dekken. De samenstelling en omvang van de beschikbare weerstandscapaciteit is in de onderstaande tabel opgenomen.

Binnen de gemeente Gooise Meren is een aantal reserves dat (ten dele) herbestemd kan worden. Het betreft een totaal bedrag van € 39.182.638.

Weerstandscapaciteit	
Algemene reserve per 1 januari 2018	€ 19.284.454
Onbenutte belastingcapaciteit 2018	PM
Stelpost onvoorzien	€ 50.000
Vrij besteedbare bestemmingsreserves	€ 19.848.184
Totale weerstandscapaciteit (vooralsnog excl. onbenutte belastingcapaciteit)	€ 39.182.638

Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, dient de relatie te worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij benodigde weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. De relatie tussen beide componenten wordt in onderstaande figuur weergegeven.

De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}^5}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{\text{€ } 39.182.638}{\text{€ } 6.793.365} = 5,8$$

Tabel: Weerstandsnorm

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	>2.0	uitstekend
B	1.4-2.0	ruim voldoende
C	1.0-1.4	voldoende
D	0.8-1.0	matig
E	0.6-0.8	onvoldoende
F	<0.6	ruim onvoldoende

De normtabel is ontwikkeld in samenwerking met de Universiteit Twente. Het biedt een waardering van het berekende ratio. Het ratio van Gooise Meren valt in klasse A. Dit duidt op een uitstekend weerstandsvermogen. Bij de begroting 2017 (4.36) en jaarstukken 2017 (6.6) was de waardering ook uitstekend.

⁵ Exclusief onbenutte belastingcapaciteit

Kengetallen

Verloop van de kengetallen	Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Raming 2019	Raming 2020	Raming 2021
netto schuldquote	59,0%	100,9%	84,1%	88,3%	91,3%	92,4%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	58,8%	100,9%	84,1%	88,3%	91,3%	92,4%
solvabiliteitsratio	28,2%	21,3%	20,6%	20,4%	20,4%	20,9%
structurele exploitatieruimte	4,1%	1,1%	0,5%	0,4%	1,3%	1,6%
grondexploitatie	0,8%	1,9%	1,0%	1,1%	0,1%	0,0%
belastingcapaciteit	97,0%	104,5%	105,7%	105,7%	105,7%	105,7%

Vanuit de stresstest voor 100.000+ gemeenten is voor elk kengetal een indeling gemaakt voor de interpretatie van voor het betreffende kengetal.

Netto Schuldquote

Netto gecorrigeerde schuldquote (= schuldlast ten opzichte van eigen middelen). De netto schuld betreft de totale schuldlast (aangegane leningen).

Categorie A = kleiner dan 90% het minst risicovol, B = 90-130% matig risico en C = groter dan 130% zeer risicovol. Met 84 % valt Gooise Meren onder categorie A.

De begrote baten zijn toegenomen met name door een gestegen uitkering gemeentefonds. Hierdoor verbetert de verhouding tussen de begrote baten en de schuldenlast.

Netto gecorrigeerde schuldquote

Netto gecorrigeerde schuldquote (= schuldlast ten opzichte van eigen middelen). De netto schuld betreft de totale schuldlast (aangegane leningen). De schuldlast verminderd met alle doorgeleende/verstrekte leningen leidt tot een gecorrigeerde netto schuld.

Categorie A = kleiner dan 90% het minst risicovol, B = 90-130% matig risico en C = groter dan 130% zeer risicovol. Met 84 % valt Gooise Meren onder categorie A.

De begrote baten zijn toegenomen met name door een gestegen uitkering gemeentefonds. Hierdoor verbetert de verhouding tussen de begrote baten en de schuldenlast.

Solvabiliteit

Solvabiliteitsratio (= in hoeverre in staat om aan financiële verplichtingen te voldoen).

Categorie A = groter dan 50% het minst risicovol, B = 20-50% matig risico en C = kleiner dan 20% zeer risicovol. Met 21% valt Gooise Meren onder categorie B.

Structurele exploitatieruimte

Structurele exploitatieruimte (= welke structurele ruimte heeft de gemeente om haar eigen lasten te dragen).

Categorie A = groter dan 0% het minst risicovol, B = 0% matig risico en C = kleiner dan 0% zeer risicovol. Met 0,5 % valt Gooise Meren onder categorie A.

De structurele exploitatieruimte is gedaald met name door lager structurele onttrekkingen aan de reserves.

Grondexploitatie

Grondexploitatie (= hoe verhoudt de waarde van de grond zich tot de totale (geraamde) baten)

Categorie A = kleiner dan 20% het minst risicovol, B = 20-35% matig risico en C = groter dan 35% zeer risicovol. Met 1,0% valt Gooise Meren onder categorie A.

Doordat de boekwaarde van de niet in exploitatie genomen gronden vanaf 2018 niet worden meegenomen en de gestegen totale baten is dit kengetal gunstiger geworden.

Belastingcapaciteit

Belastingcapaciteit (= hoe verhoudt de belastingdruk zich ten opzichte van het landelijke gemiddelde).

Categorie A = kleiner dan 95% het minst risicovol, B = 95-105% matig risico en C = groter dan 105% zeer risicovol. Met 106,9 % valt Gooise Meren onder categorie C.

Paragraaf Onderhoud kapitaal-goederen

De paragraaf onderhoud kapitaalgoederen geeft via een dwarsdoorsnede van de begroting inzicht in de mate van onderhoud en de financiële lasten die daarmee gepaard gaan. Met het onderhoud van kapitaalgoederen is een substantieel deel van de begroting gemoeid. Een helder en volledig overzicht is daarom van belang voor een goed inzicht in de financiële positie.

In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen worden de volgende kapitaalgoederen opgenomen:

1. Riolering
2. Wegen
3. Kunstwerken
4. Openbare verlichting
5. Speelvoorzieningen
6. Gebouwen
7. Groen en natuur
8. Sportvelden en accommodaties
9. Waterwegen
10. Exploitatie onroerende zaken
11. Sportfondsen Naarden
12. MFA De Zandzee

Van deze kapitaalgoederen wordt aangegeven:

1. Het beleidskader
2. De uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties
3. De vertaling van de financiële consequenties in de begroting

Het beleid, beheer en de financiële gegevens met betrekking tot het onderhoud van kapitaalgoederen zijn in het volgende schema samengevat

Nr	Kapitaalgoed	Beheerplannen	Voormalig gemeente	Door de raad vastgesteld in	Looptijd t/m	Achterstallig onderhoud	Begrote exploitatielasten 2018 ²	Begrote boekwaarde 1-jan- 2018 ²
1	Riolering	GRP 2013-2016	Bussum	2013	2016	Nee	4,335	47,090
1	Riolering	GRP 2013-2016	Naarden	2013	2016	Nee		
1	Riolering	GRP 2012	Muiden	2012	2017	Nee		
2	Wegen	Wegenbeheerplan 2010-2014	Bussum	2010	2014	Ja*	4,672	19,781
2	Wegen	MJOP	Naarden	2014	2020	Nee		
2	Wegen	Wegenbeheerplan	Muiden	2015	2019	Ja**		
3	Kunstwerken	MJOP	Bussum	2014		Nee	0,273	1,207
3	Kunstwerken	MJOP	Naarden	2014	2020	Nee		
3	Kunstwerken	MJOP	Muiden	2014		Ja**		
4	Openbare verlichting	Duurzame openbare verlichting 2011-2016	Bussum	2011	2016	Nee	0,736	3,091
4	Openbare verlichting	Beleidsnota openbare verlichting 2004-2013	Naarden	2004	2013	Nee		
4	Openbare verlichting	Openbaar verlichtingsplan 2009	Muiden	2009	2013	Ja**		
5	Speelvoorzieningen	Nota Speelruimte 2013-2020	Bussum	2013	2020	Nee	0,470	0,603
5	Speelvoorzieningen	Speelruimteplan 2007-2016	Naarden	2007	2016	Nee		
6	Gebouwen	MJOP	Bussum	2015	2018	Nee	1,480	16,460
6	Gebouwen	MJOP	Naarden	2014	2022	Nee		
6	Gebouwen	MJOP 2013	Muiden	2013	2022	Nee		
7	Groen	Groen 2005	Bussum	2005	N.v.t.	Nee	3,608	2,842
7	Groen	Nota Bomen 2014	Bussum	2014	2019	Nee		
7	Groen	IBOR	Bussum	2013	2018	Nee		
7	Groen	Beheerkwaliteitsplan 2013-2018	Bussum en Naarden	2013	2018	Nee		
7	Groen	Groenstuctuurplan Naarden	Naarden	2009	2024	Nee		
7	Groen	Bomenbeleidsplan Naarden	Naarden	2009	2024	Nee		
7	Groen	Beheerkwaliteitsplan 2015-2018	Muiden	2015	2018	Nee		
7	Groen (incl. sportfaciliteiten)	Groenbeheerplan	Muiden	2009	2014	Nee		
8	Sportvelden en accommodaties	Sportnota 2012-2016	Bussum	2012	2016	Nee	2,059	10,879
8	Sportvelden en accommodaties	Voorzieningennota 2012-2020	Naarden	2012	2020	Nee		
8	Sportvelden en accommodaties	Sportnota 2015	Muiden	2015	2027	Nee		
8	Gymnastieklokalen	MJOP	Bussum	2015	2018	Nee		

Nr	Kapitaalgoed	Beheerplannen	Voormalig gemeente	Door de raad vastgesteld in	Looptijd t/m	Achterstallig onderhoud	Begrote exploitatielasten 2018 ²	Begrote boekwaarde 1-jan- 2018 ²
9	Waterwegen	Waterplan Naarden-Bussum 2008-2014	Bussum	2008	2014	Nee	0,465	0,794
9	Waterwegen	Waterplan Naarden-Bussum 2008-2014	Naarden	2008	2014	Nee		
9	Water (incl. beschoeiing en baggeren)	Loopt via Waternet	Muiden	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.		
10	Exploitatie onroerende zaken	MJOP	Naarden	2014	2024	Nee	1,173	8,717
11	Sportfondsen Naarden	MJOP	Naarden	2014	2021	Nee	0,425	2,028
12	MFA De Zandzee	MJOP	Bussum	N.v.t.	2031	Nee	1,339	7,829
Totaal							21,035	121,321

* Enig achterstallig onderhoud

** Er is in deze begroting budget gereserveerd om de achterstand in Muiden weg te werken

² Begrote bedragen 2018 voor Gooise Meren x € 1 miljoen.

Eind 2015 is de gemeente begonnen met het ontwikkelen en opstellen van nieuwe beheerplannen. De eerste fase bestond aan het actualiseren van beheerplannen voor die kapitaalgoederen die gefinancierd worden door middels voorzieningen (wegen, kunstwerken, gebouwen en sport). Deze zijn begin 2017 opgesteld en worden nu verder ingevuld en verdiept. Tegelijk met de actualisering van de beheerplannen wordt een visie openbare ruimte opgesteld in samenspraak met ondernemers, inwoners en instanties. Deze visie vormt het kader voor de verdere invulling of aanpassing van de beheerplannen. Het beleidsplan wordt begin 2018 aan de Raad aangeboden. Intussen is voor de overige kapitaalgoederen (riolering, water en groen plus nog enkele andere) in de eerste helft van 2017 een proces opgestart om deze beheerplannen ook te ontwikkelen en op te stellen. In het derde kwartaal 2017 zal een eerste versie van deze beheerplannen gereed zijn en nog verder worden verdiept, zodat in het eerste kwartaal 2018 de definitieve beheerplannen kunnen worden vastgesteld. Ook deze plannen zullen, zo nodig, in het licht van de visie op de openbare ruimte worden aangevuld of bijgesteld.

Gelijktijdig met dit proces loopt een project om de informatievoorziening van de kapitaalgoederen op orde te krijgen.

De financiële consequenties kunnen, waar nodig, voor 2018 worden meegenomen in het eerste voortgangsverslag en voor 2019 en daarna worden opgenomen in de Perspectiefnota 2019 en de daarop volgende jaarlijkse begrotingen.

In de lange termijn doorrekening van de gemeente is er al rekening gehouden met eventueel additionele budgetten.

Paragraaf Financiering

Algemene ontwikkelingen

De gemeente dient een paragraaf Financiering in zowel de begroting als in het jaarverslag op te nemen waarin aangegeven wordt op welke manier er uitvoering wordt gegeven aan de financieringsfunctie. Het uitgangspunt hierbij is het beheersen van risico's, met name het renterisico. Bij een hoog renterisico zijn de gevolgen van een stijgende rente groot voor de financiële resultaten in een bepaald jaar. Daarnaast zijn er risico's op kredieten, liquiditeiten en koersen.

Financieringsbeleid

De beleidsdoelstelling van het Financieringsbeleid van de gemeente Gooise Meren kan als volgt worden omschreven:

De gemeente voert, gelet op haar publiekrechtelijke taak om maatschappelijk kapitaal te beheren, een risicomijdend financieringsbeleid. Binnen dit risicomijdende beleid stelt de gemeente zich ten doel zo laag mogelijke kosten over leningen en/of een zo hoog mogelijk rendement over het belegd vermogen te realiseren, voor zover nog mogelijk binnen de opgelegde regeling voor schatkistbankieren. Dit binnen de daarvoor geldende randvoorwaarden en ter beperking van risico's.

Renterisico's

Een hoofddoel van financiering is het beperken van de gevolgen van een stijgende rente. Aan de andere kant dient er optimaal geprofiteerd te worden van lage rentestanden. Met behulp van het bijhouden van de ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt en de grote diversiteit in leningsproducten wordt continu geprobeerd om een zo optimaal mogelijk resultaat te behalen tegen een verantwoord risico.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft het renterisico op de korte termijn weer. Hieronder vallen alle kortlopende financieringen met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar. De kasgeldlimiet is gericht op het voorkomen van ongewenste renterisico's die ontstaan door het aangaan van overmatige korte termijn financieringen en stelt een grens aan de omvang van de korte schuld waarover de gemeente renterisico mag lopen. De toegestane kasgeldlimiet is 8,5% van de totale begroting. Voor 2018 ziet de kasgeldlimiet er als volgt uit.

Kasgeldlimiet (bedragen x € 1.000)	Begroting 2018
1 Begrotingstotaal (grondslag 1 jan 2018)	131.603
2 Percentage regeling	8,50%
3 (1*2) Kasgeldlimiet	11.186

Deze ruimte zal zoveel mogelijk worden benut omdat bij een normale rentestructuur kortlopende geldleningen goedkoper zijn dan langlopende geldleningen of de roodstandfaciliteit bij onze huisbankier.

Renterisiconorm

In de wet FIDO is door het Rijk de renterisiconorm geïntroduceerd. Met de invoering van deze renterisiconorm wordt een kader gesteld tot een zodanige opbouw van de leningenportefeuille van de gemeente, dat het renterisico uit hoofde van renteaanpassing en herfinanciering van leningen in voldoende mate wordt beperkt. De renterisiconorm houdt in dat het totaal aan renteherzieningen en aflossingen in een jaar niet hoger mag zijn dan 20% van het begrotingstotaal van dat jaar. Dit betekent dat voor het jaar 2018 de renterisiconorm als volgt kan worden berekend:

Renterisiconorm (bedragen x € 1.000)	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
1 Renteherzieningen	0	0	0	0
2 Aflossingen	7.483	6.885	6.687	6.690
3 (1+2) Renterisico	7.483	6.885	6.687	6.690
4a Begrotingstotaal (grondslag 1 jan 2017)	131.603			
4b Percentage regeling	20%			
4 (4a x 4b / 100) Renterisiconorm	26.321	26.321	26.321	26.321
5a (4 > 3) Ruimte onder renterisiconorm	18.838	19.436	19.634	19.631
5b (3 > 4) Overschrijding renterisiconorm	0	0	0	0

Aangezien het bedrag aan aflossingen lager is dan de renterisiconorm kan gesteld worden dat er voldaan wordt aan de eisen in de wet FIDO.

Kredietrisico's

Ten behoeve van de uitoefening van de publieke taak kunnen gemeenten leningen verstrekken. Op deze verstrekte leningen loopt de gemeente kredietrisico. Gooise Meren heeft in totaal voor ca. € 25 mln. aan leningen verstrekt.

Financiering

Dit onderdeel geeft inzicht in de ontwikkeling van de financieringspositie van onze gemeente en de daarbij behorende financieringsbehoefte, rekening houdend met (geplande) (des-)investeringen en beschikbare interne en externe middelen. In feite gaat het hier om het opstellen van een liquiditeitsbegroting. De ontwikkeling van de financieringspositie is bepalend voor de leningenportefeuille. De activa van de gemeente Gooise Meren zullen per begin 2018 als volgt gefinancierd worden:

Omschrijving	Bedrag
Boekwaarde vaste activa	191.976.561
<i>vaste financieringsmiddelen</i>	
Reserves	46.704.655
Voorzieningen	20.524.030
Langlopende leningen	114.476.703
Totaal vaste financieringsmiddelen	181.705.389
Vlottende financieringsmiddelen	10.271.172

Prognose financieringsbehoefte

In onderstaand schema worden de mutaties van de leningenportefeuille voor begrotingsjaar 2018 weergegeven:

Omschrijving	Bedrag	Gemiddelde rente
Stand per 1 januari 2018	114.476.703	3,09%
Nieuwe leningen	20.100.000	
Reguliere aflossingen	8.035.946	
Vervroegde aflossingen		
Stand per 31 december 2018	126.540.757	2,81%

Voor het aantrekken van nieuwe leningen wordt rekening gehouden met een percentage van 2,5%.

De bepaling van de rekenrente is vanaf 2017 veranderd op grond van de nieuwe BBV-regels. De rekenrente wordt bepaald aan de hand van het feitelijke rentepercentage van de aangegane leningen. Voor grondexploitaties wordt daarbij ook de verhouding eigen/vreemd vermogen toegepast. In de tabel hieronder is te zien hoe de berekening tot stand komt.

Renteberekening	2018
Externe rentelasten over korte en lange financiering	3.223
Externe rentebaten	-
Totaal door te rekenen externe rente	3.223
Rente door te berekenen aan grondexploitaties	27
Rente projectfinanciering toe te rekenen aan taakvelden	-
	27
Saldo door te rekenen externe rente	3.196
Rente over eigen vermogen	1.311
Rente over contante waarde voorzieningen	-
De aan taakvelden toe te rekenen rente	2,51% 4.507
Aan taakvelden toe te rekenen rente (afgerond op 0,5%)	3,00% 5.759
Renteresultaat	2.563

De rekenrente is, na toegestane afronding, bepaald op 3% voor de vaste activa, gelijk aan 2017. De grondexploitaties worden tegen 2% belast.

EMU-saldo

Met het EMU-saldo wil het Rijk de begroting en de jaarrekening van gemeenten monitoren om te kunnen voldoen aan afspraken die gemaakt zijn binnen de Economische en Monetaire Unie (EMU). Het EMU-saldo is gebaseerd op het kasstelsel en bestaat uit het saldo van alle inkomsten en uitgaven op kasbasis, ongeacht of dit ten behoeve van bedrijfsvoering of investering is.

Het belangrijkste verschil tussen het door de gemeente gehanteerde stelsel van lasten en baten met het door het Rijk gehanteerde kasstelsel is dat de gemeente door middel van afschrijvingen de investeringen over meerdere jaren ten laste brengt van de exploitatie, daar waar het Rijk deze investeringen in één keer ten laste brengt van het investeringsjaar.

EMU-berekening

no.	Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2018	2019	2020
		Volgens begroting 2018	Volgens meerjarenraming in begroting 2018	Volgens meerjarenraming in begroting 2018
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	2.520	-595	-394
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	8.180	8.549	8.579
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	2.047	2.044	2.044
4	Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	16.633	11.546	10.385
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	-	-	-
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord	-	-	-
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	-	-	-
8	Baten bouwgrondexploitatie: Baten voor zover transacties niet op de exploitatie verantwoord	-	-	-
9	Lasten op balanspost Voorzieningen voor zover deze transacties met derden betreffen	3.285	2.330	2.655
10	Lasten i.v.m. transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	-	-	-
11	Verkoop van effecten:			
a	Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)	nee	nee	nee
b	Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?			
Berekend EMU-saldo		-7.170	-3.877	-2.810

Paragraaf Bedrijfsvoering

Doelstelling van deze paragraaf is inzicht geven in de aandachtspunten van de bedrijfsvoering in 2018.

Organisatieontwikkeling

De organisatie wil functioneren als een netwerkorganisatie, in verbinding staan met de samenleving en zorgen voor een gezonde en stabiele financiële basis om de samenleving te ondersteunen. Dat is de doelstelling van de organisatie Gooise Meren. De kaders voor de doorontwikkeling van de organisatie, richting een netwerkorganisatie met intern en extern goede verbindingen, zijn vastgelegd in de Kadernota

Organisatieontwikkeling Gooise Meren: Groei Mee.

In 2018 ligt het accent op:

- intern meer integraal samenwerken;
- minder vanuit functie denken, meer vanuit rol;
- goede gesprekken voeren;
- ontwikkeling naar een lerende organisatie.

Voor de doorontwikkeling van de organisatie is een meerjarig incidenteel budget van € 500.000 ingesteld. Dit budget maakt mede mogelijk dat de organisatie zich kan ontwikkelen tot de netwerkorganisatie die zij wil zijn met een meer beperkte formatie (ten opzichte van referentiegemeenten, volgens de benchmark Berenschot) en met oog voor kwaliteit, diversiteit en welzijn van de medewerkers. Zo zet de gemeente zich als werkgever actief in om banen te creëren voor mensen met een afstand tot de reguliere arbeidsmarkt vanuit de wet banenafspraken (zie ook programma 6, paragraaf 6.1).

Control

Control is het geheel van activiteiten dat in het teken staat van het verschaffen van kaders waarbinnen gehandeld wordt, het signaleren en adviseren over afwijkingen en het rapporteren over de bereikte resultaten ten opzichte van de kaders. Simpel gezegd: 'control is beheersing'.

Doel is een rechtmatige, doelmatige en doeltreffende totstandkoming en uitvoering van beleid.

In 2018 zal de unit control de volgende zaken oppakken:

- Mede op advies van de gemeentelijke accountant zal in de eerste helft van 2018 een Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen worden opgesteld.
- De rechtmatigheidsverklaring over de jaarrekening zal niet meer door de gemeentelijke accountant worden verstrekt, maar door het college van B&W. Wetgeving hierover dient nog te worden vastgesteld door het Rijk. Naar verwachting zal met ingang van de Jaarstukken 2019 de bestuursverklaring een feit zijn. Het controlteam zal in 2018 extra aandacht besteden aan de inrichting van de (verbijzonderde) interne controle functie, zodat er een bestuursverklaring kan worden verstrekt door het college aan de gemeenteraad.

Huisvesting

In 2018 testen we of de uitgedachte concepten zoals algemene werkplekken, stille werkplekken en de flex-norm van 0,7 fte/werkplek (excl. inhuur) in de praktijk werkbaar zijn.

Voor de overige locaties waar ambtenaren werken, zoals de gemeentewerven, vindt er een onderzoek plaats naar de arbeidsomstandigheden van de daar aanwezige kantoorfuncties.

Er moet nog wel een discussie gevoerd worden voor de inrichting van het voorterrein. Er is een budget van € 100.000 beschikbaar gesteld. Hierover komen wij te zijner tijd bij u op terug.

Inkoop & contractmanagement

In 2018 streven we naar een doelmatigere en rechtmatigere inkoopfunctie. Het contractbeheer wordt verder uitgebouwd en er wordt gestart met de implementatie van contractmanagement. Met dit laatste wordt bewerkstelligd dat de contracten, die met inkoop gerealiseerd zijn, ook daadwerkelijk doelmatig worden benut.

De wens is dat het circulaire denken een vaste rol krijgt bij alle medewerkers die met inkoop bezig zijn. Mogelijk kan een meer centrale inkoopfunctie hieraan een bijdrage leveren. In 2018 worden de voor- en nadelen van een centrale inkoopfunctie onderzocht om te ontdekken hoe in de toekomst grotere stappen gemaakt kunnen worden op het gebied van duurzaamheid en rechtmatige inkoop.

Verzekeringen

In 2018 wordt een risicoanalyse uitgevoerd om vast te stellen of de gemeente nog steeds adequaat verzekerd is. Een tweede analyse betreft de invulling van de verzekeringsportefeuille sinds de fusie. Doel van beide analyses is de efficiency en effectiviteit te vergroten.

Paragraaf Verbonden partijen

Een verbonden partij is een rechtspersoon, waarin de gemeente zowel bestuurlijk als financieel een belang heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan een zetel in het bestuur of een stemrecht. Met een financieel belang wordt bedoeld dat de gemeente middelen beschikbaar stelt, die zij mogelijk kwijt is, in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partijen verhaald kunnen worden op de gemeente. In praktijk is deelname in NV's, BV's, VOF's, CV's en Gemeenschappelijke Regelingen (per definitie) een verbonden partij. Ook stichtingen en (coöperatieve) verenigingen kunnen onder verbonden partijen vallen, indien de gemeente een zetel in het bestuur heeft en financiële risico's loopt.

Voor de raad is inzicht in de verbonden partijen belangrijk, aangezien het gaat om afwegingen met betrekking tot de taken en activiteiten waartoe u de kaders uitzet. Voor het aangaan en onderhouden van contacten met verbonden partijen is het van belang om af te wegen wat de meest doelmatige manier is om een taak uit te voeren, welke beste manier de garantie geeft dat de taak wordt uitgevoerd op een manier zoals de gemeente voor ogen staat en op welke manier voldoende inhoudelijk en financieel inzicht in het uitvoeren van een taak. Deze en andere voorwaarden en uitgangspunten zijn beschreven in de nota verbonden partijen van de gemeente Naarden, Muiden en Bussum. Eventuele financiële risico's van de verbonden partijen is opgenomen bij de paragraaf Weerstandsvermogen.

In deze paragraaf is een overzicht opgenomen van de belangrijkste ontwikkelingen die zich binnen verbonden partijen voordoen. Voor een volledig overzicht van verbonden partijen, wordt verwezen naar de bijlage verbonden partijen van de begroting die aan de BBV-definitie voldoen. Dit is op basis van de BBV vanaf 2016 verplicht. De volgende gegevens moeten worden weergegeven:

1. De wijze waarop de gemeente een belang heeft in de verbonden partij en het openbaar belang dat ermee gediend wordt;
2. de omvang van de bekostiging in het begrotingsjaar;
3. de verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar;
4. de verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar;
5. de maatschappelijke risico's.

Ontwikkelingen

Regio Gooi en Vechtstreek

Beschermde wonen (voorzieningen voor iedereen die niet meer zelfstandig kan wonen vanwege psychische en/of psychosociale problematiek) is ondergebracht bij de Regio (was ondergebracht bij centrumgemeente Hilversum). In 2018 wordt werk gemaakt van maatwerk bij de inkoop op dit vlak.

De crisisdienst 24/7 is toegevoegd aan Veilig Thuis. De ontwikkeling van een Integrale Crisisdienst (volwassen en jeugd) en de implementatie van de Multidisciplinaire aanpak van Acut en Structureel geweld in de huiselijke situatie staan in 2018 centraal.

In 2018 wordt extra aandacht besteed aan het versterken van het prenatale aanbod en de omgang met echtscheiding, als een van de belangrijkste oorzaken van opvoedings- en ontwikkelingsproblematiek.

De GGD is betrokken bij de voorbereiding van de invoering van de Omgevingswet. Het begrip 'positieve gezondheid' wordt benut als richtsnoer voor het (preventief) bijdragen aan een gezonde leefstijl en leefomgeving.

De RAV Gooi en Vechtstreek is op weg naar zelfstandigheid. Wanneer dit z'n beslag krijgt is nog niet bekend. Er zal wel nauwer worden samengewerkt met de RAV Flevoland.

De GAD (Gewestelijke Afvalstoffendienst) werkt aan de transitie Van Afval Naar Grondstof (VANG). Speerpunten voor 2018 zijn verzameling en vermarkting van textiel, kleine elektrische apparaten en biomassa.

Op 1 januari 2017 is de versterkte samenwerking in de Metropoolregio Amsterdam (MRA) officieel gestart op basis van het Convenant Versterking samenwerking Metropoolregio Amsterdam. Sindsdien wordt uitvoering gegeven aan de MRA-agenda en de werkplannen van de platforms Economie, Ruimte en Bereikbaarheid.

Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek

De begroting van de Veiligheidsregio staat onder druk. Er zijn geen mogelijkheden meer om te besparen. De besturen van veiligheidsregio Flevoland en veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek hebben besloten te verkennen of een fusie tussen beide veiligheidsregio's haalbaar is. De verwachting is dat een fusie het reeds lopende proces van samenwerking versterkt waardoor een toekomstbestendige veiligheidsregio zal ontstaan.

De meldkamer Midden-Nederland zal naar verwachting eind 2020 op de locatie Groest Hilversum operationeel zijn.

Stichting Goois Natuurreservaat

In 2016 heeft het GNR het Transitieplan 2016-2018 vastgesteld. In dit rapport beschrijft GNR op welke wijze zij gaan werken aan een versterking van haar identiteit, de bestuurskracht, de werkorganisatie en de financiële positie.

De bestuursstructuur is in 2016 vernieuwd. Er is één bestuur, bestaande uit bestuurders van de participanten en drie onafhankelijke bestuurders. Er zijn onderzoeken verricht naar verdienmogelijkheden, fondsenwerving en naar samenwerkingen om de werkorganisatie te versterken. Een conceptbeleidsplan met een uitvoeringsprogramma en begroting is gereed.

Participanten onderhandelen over de Samenwerkingsovereenkomst (SOK). De overeenkomst regelt de verdeelsleutel. Uitgangspunten voor de SOK zijn de uittreding van gemeente Amsterdam uit het GNR en het besluit van de Provincie haar bijdrage te bevroren. Het aandeel van Gooise Meren volgens het huidige verdeelsleutel is 18% van de totale participantenbijdrage.

In 2017 en 2018 draagt Gooise Meren jaarlijks met € 1 extra per inwoner bij aan de uitvoering van het Transitieplan. Om onder andere de organisatiestructuur te kunnen versterken en de plannen voor verdienmodellen en fondsenwerving uit te kunnen voeren, zijn volgens het GNR tot en met 2020 jaarlijkse structurele verhogingen van de participantenbijdrage nodig. In 2017 is dit bedrag totaal € 420.000, waarvan het aandeel voor Gooise Meren € 75.600 bedraagt. In 2018 heeft GNR extra 345.000 nodig, in 2019 € 260.000 en in 2020 € 75.000.

Omgevingsdienst Flevoland Gooi- en Vechtstreek

In juli 2017 heeft het AB van de OFGV besloten de huidige financieringswijze (lumpsum) te vervangen door de zogenaamde kostprijsystematiek (KPS). Dit betekent dat gemeenten en provincies gaan betalen voor de afgenomen producten. Uit calculaties is gebleken dat dit betekent dat sommige partners, op grond van de huidige afgenomen producten, minder gaan betalen terwijl anderen juist meer moeten betalen. Gooise Meren behoort tot degenen die minder gaan betalen. Dit betekent dat ook de begroting van de OFGV aangepast moet worden. Hierin is immers opgenomen welke partner welk bedrag betaalt. Deze begrotingswijziging zal in het najaar plaatsvinden. Tot die tijd is het verstandig om de begroting van Gooise Meren op dit gebied niet te wijzigen. Dit omdat nog onduidelijk is wat de gevolgen hiervan op langere termijn zijn.

Coöperatie Gastvrije Randmeren U.A.

Gastvrije Randmeren is een samenwerkingsverband voor de Randmeren in de vorm van een coöperatieve vereniging. Van uit deze coöperatie zorgen de gemeenten gelegen aan deze Randmeren voor het recreatief beheer en onderhoud van recreatieve voorzieningen in de Randmeren. Naast deze taak streeft de Coöperatie naar het versterken van de natuurwaarden in het gebied en zet het gebied op de recreatieve kaart via gebiedspromotie.

Als gevolg van een verbeterde waterkwaliteit in het Gooimeer neemt de hoeveelheid waterplanten toe. Op een aantal locaties wordt daardoor het recreatief gebruik van het water gehinderd. In 2018 wordt in opdracht van de Coöperatie Gastvrije Randmeren, waterplanten gemaaid om de recreatieve mogelijkheden beter te kunnen benutten. In 2018 wordt onderzocht of er in het beheersgebied het te maaien areaal van waterplanten

kan worden uitgebreid. Daarnaast stelt de coöperatie een uitvoeringsagenda (UA) op voor de integrale ontwikkeling van fiets- en waterrecreatie rondom en in de Randmeren.

Werkvoorzieningschap Tomingroep

De gemeenschappelijke regeling richt zich op het bieden van werk aan mensen met een wsw-dienstverband. Met de inwerkingtreding van de Participatiewet in 2015 neemt het aantal wsw'ers jaarlijks af. Daarbij heeft de gemeente verantwoordelijkheid gekregen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. In 2015 hebben de deelnemende gemeenten Tomingroep daarom de opdracht gegeven te transformeren richting arbeidsontwikkelbedrijf. Eind 2016 is deze opdracht op basis van de resultaten in 2015 en 2016 geëvalueerd. Naar aanleiding daarvan wordt de bestuursopdracht aan Tomingroep bijgesteld, hetgeen tot aanpassing van het bedrijfsplan 2018 zal leiden.

Risico's

Regio Gooi en Vechtstreek

Voor de risico's wordt verwezen naar de jaarrekening 2016 van de Regio. In de risicoparagraaf heeft men de risico's uitgebreid toegelicht.

Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek

Voor de risico's wordt verwezen naar de jaarrekening 2016 van de Veiligheidsregio. Hierin heeft men een uitgebreid risicoprofiel opgesteld.

Stichting Goois Natuurreservaat

Bij faillissement van het GNR zullen de participanten als eigenaren van de stichting de financiële gevolgen voor hun rekening krijgen. Het faillissement kan gevolgen hebben voor het beheer van natuur en de recreatieve voorzieningen.

Omgevingsdienst Flevoland Gooi- en Vechtstreek

Gooise Meren heeft al haar milieutaken ondergebracht bij de OFGV. Op grond van een wettelijke verplichting (Wet VTH) zijn gemeenten verplicht om een groot aantal milieutaken bij een uitvoeringsdienst, in dit geval de OFGV. Dit zijn de zogenaamde basistaken. Daarnaast staat het gemeenten vrij om ook andere taken bij deze dienst onder te brengen. Dit zijn de zogenaamde plustaken. Zoals gezegd heeft Gooise Meren zowel basistaken als plustaken op milieugebied bij de OFGV ondergebracht. Bij een eventueel faillissement van de OFGV loopt Gooise Meren het maatschappelijke risico dat milieutaken niet meer uitgevoerd zullen worden. Dit kan ook niet overgenomen worden door eigen medewerkers aangezien er binnen het ambtelijk apparaat geen milieukennis (meer) aanwezig is. Aangezien er in ieder geval de wettelijke verplichting bestaat om basistaken bij een uitvoeringsdienst onder te brengen (binnen de eigen regio) zal Gooise Meren, net als de andere partners bij de OFGV, ook financieel moeten ingrijpen om het voortbestaan van de OFGV, en daarmee de uitvoering van de wettelijke milieutaken, te garanderen.

Tabel: Verbonden partijen

Naam verbonden partij	Vestigingsplaats	Bijdrage
Regio Gooi en Vechtstreek	Bussum	8.360.512
Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek	Hilversum	4.096.428
Stichting Goois Natuurreservaat	Hilversum	483.112
Omgevingsdienst Flevoland Gooi- en Vechtstreek	Lelystad	757.064
Coöperatie Gastvrije Randmeren U.A.	Harderwijk	21.718
Werkvoorzieningschap Tomingroep	Hilversum	2.258.697
Stichting Basisonderwijs Gooi en Vechtstreek (werknaam Talent Primair)	Bussum	pm
Bank Nederlandse Gemeenten N.V.	Den Haag	pm
Totaal		15.977.531

De specifieke informatie per verbonden partij is opgenomen in de bijlage verbonden partijen

Paragraaf Grondbeleid

De hoofdlijnen van het grondbeleid

Het grondbeleid omvat de activiteiten en calculaties voor de grondverwerving, toekomstige ontwikkelingen, beheer en uitgifte van de gronden.

Het Grondbeleid Gooise Meren wordt in 2017 opgesteld en aan de raad ter besluitvorming voorgelegd. Het Grondbeleid biedt instrumenten om binnen ruimtelijke ontwikkelingen gemeentelijke ambities uit diverse beleidsterreinen (economisch, ruimtelijk, volkshuisvestelijk, maatschappelijk en financieel) te realiseren en geeft inzicht in welke situaties welke instrumenten inzetbaar zijn. De raad treedt daarbij kader stellend en controlerend op. Het college voert uit. Naar verwachting heeft het nog vast te stellen Grondbeleid geen specifieke consequenties voor de Programmabegroting 2018.

Bouwgronden in exploitatie

Binnen de gemeente Gooise Meren is een beperkt aantal complexen in exploitatie.

Roodborstlaan

Doel grondexploitatie	Verkoop kavels en realisering langzaam verkeerontsluiting naar Crailo
Raadsbesluit vaststelling exploitatieplan	Bussum RV 2012.111
Jaar van start ontwikkeling	2013
Verwacht jaar van afsluiting	2018

Begrote financiële ontwikkeling 2018

Begrote boekwaarde per 1-1-2018	€ 110.000
Begrote lasten 2018	€ 27.000
Begrote baten 2018	€ 108.000
Begrote boekwaarde per 31-12-2018	€ 0
Begroot eindresultaat (nadelig)	-/- € 29.000

Geweststrook / Bensdorp

Doel grondexploitatie	Het realiseren van woningbouw
Raadsbesluit vaststelling exploitatieplan	Bussum RV 2013.016
Jaar van start ontwikkeling	2013
Verwacht jaar van afsluiting	2018

Begrote financiële ontwikkeling 2018

Begrote boekwaarde per 1-1-2018	-/- € 249.000
Begrote lasten 2018	€ 79.000
Begrote baten 2018	€ 5.000
Begrote boekwaarde per 31-12-2018	€ 0
Begroot eindresultaat (voordelig)	€ 175.000

MOB-complex/ Landgoed Nieuw Cruisbergen (LNC)

Doel grondexploitatie	Het realiseren van een natuurterrein en woningbouw
Raadsbesluit vaststelling exploitatieplan	Bussum RV 2013.056
Jaar van start ontwikkeling	2013
Verwacht jaar van afsluiting	2018

Begrote financiële ontwikkeling 2018

Begrote boekwaarde per 1-1-2018	-/- € 259.000
Begrote lasten 2018	€ 245.000
Begrote baten 2018	€ 5.000
Begrote boekwaarde per 31-12-2018	€ 0
Begroot eindresultaat (voordelig)	€ 19.000

Stork-locatie

Doel grondexploitatie	Het realiseren van woningbouw
Raadsbesluit vaststelling exploitatieplan	Naarden RV 15.026
Jaar van start ontwikkeling	2009
Verwacht jaar van afsluiting	2020

Begrote financiële ontwikkeling 2018

Begrote boekwaarde per 1-1-2018	€ 1.300.000
Begrote lasten 2018	€ 32.000
Begrote baten 2018	€ 0
Begrote boekwaarde per 31-12-2018	€ 1.332.000
Begroot eindresultaat	-/-€ 79.000

Daarnaast is de gemeente vanuit haar publieke taak betrokken bij de ontwikkeling van twee locaties welke niet zijn aan te merken als grondexploitaties voor de gemeente:

- De Krijgsman (KNSF-terrein);
- De Borgronden.

Reserves en Risico's grondexploitaties

De reserve Grondexploitatie (verwacht saldo 1 januari 2018: € 5.417.806) vormt een buffer voor de financiële fluctuaties en risico's die samenhangen met de grondexploitaties. Als op een gemeentelijke grondexploitatie een tekort wordt verwacht, wordt hiervoor een voorziening gecreëerd die van de reserve Grondexploitatie wordt afgeschreven.

De risico's vanuit de grondexploitaties worden per project in beeld gebracht in het projectenboek. De projecten zijn na te lezen in het projectenboek (zie bijlage voortgangsverslag). Voor een verdere uitleg verwijzen wij naar de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Bijlage 1 | Overzicht Investerings

Nr.	Pr.	Activum	Totaal Uitgaven	Totaal inkomsten	Uitgaven 2017	Inkomsten 2017	Uitgaven 2018	Inkomsten 2018	Uitgaven 2019	Inkomsten 2019	Uitgaven 2020	Inkomsten 2020	Uitgaven 2021	Inkomsten 2021
1	2	Verbouwing brandweergarage Muiden 2013	1.000.000	-			600.000		400.000					
		subtotaal Brandweer	1.000.000	-			600.000		400.000					
2	2	Vervanging auto BOA	50.000	-			50.000							
		subtotaal Handhaving	50.000	-			50.000							
		subtotaal Programma 2	1.050.000	-	-	-	650.000	-	400.000	-	-	-	-	-
3	3	Wegen Beerensteinerlaan e.o.	1.039.000	665.000	105.000		700.000	332.500	234.000	332.500				
4	3	Wegen Groot Hertoginnelaan	-	-										
5	3	Wegen Herenstraat e.o.	183.750	-			35.000		148.750					
6	3	Wegen Lorentzweg e.o.	525.000	-			75.000		450.000					
7	3	Wegen Vlietlaan (incl. sloopkstn)	495.000	-	100.000		395.000							
8	3	Wegen Spiegelstr. e.o.	554.000	-					75.000		479.000			
9	3	Veldweg Wegen	157.500	-					35.000		122.500			
10	3	Kloosterweg wegen	250.000	-					35.000		215.000			
11	3	Olmenlaan wegen	375.000	-			35.000		340.000					
12	3	Veerstraat/Veerplein wegen	570.000	-							40.000		530.000	
13	3	Energiestraat wegen	140.000	-			40.000		100.000					
14	3	Brinklaan wegen	300.000	-							35.000		265.000	
15	3	Emmaschool Lomanplein wegen	115.500	-			115.500							
16	3	Voorbereidingskrediet rotonde Maxisweg	50.000	-			50.000							
17	3	Voorbereidingskrediet herinrichting Oostereng	100.000	-							100.000			
18	3	Voorbereidingskrediet herinrichting spiegel noord	50.000	-							50.000			
19	3	Vervanging wegen algemeen 2017	200.000	-			100.000		100.000					
20	3	Hoofdstraten Muiden	-	-										
21	3	AFA Rijksweg thv Graaf Lodewijklaan	114.438	-							114.438			
22	3	Kerkstraat wegen	170.000	-							35.000		135.000	
23	3	Uitvoeringskrediet Kerkplein	-	-										
24	3	Verlegging van de Mariahoeveweg	1.665.000	1.105.000			150.000	100.000	1.365.000	1.005.000	150.000			

Nr.	Pr.	Activum	Totaal Uitgaven	Totaal inkomsten	Uitgaven 2017	Inkomsten 2017	Uitgaven 2018	Inkomsten 2018	Uitgaven 2019	Inkomsten 2019	Uitgaven 2020	Inkomsten 2020	Uitgaven 2021	Inkomsten 2021
25	3	Mariahoeveweg zand/ondergrond	120.000	-			120.000							
26	3	Aanpassing wegvakken overwegen	150.000	75.000	60.000		90.000	75.000						
		subtotaal Wegen	7.324.188	1.845.000	265.000	-	1.905.500	507.500	2.882.750	1.337.500	1.340.938	-	930.000	-
27	3	Fietspad Mariahoeveweg (15 jaar)	200.000	-			200.000							
28	3	Voetpad P&R richting Krijgsman (15 jaar)	100.000	-							100.000			
29	3	Busbaan en brug naar Krijgsman (20 jaar)	450.000	-							450.000			
		Div ov investeringen	750.000	-	-	-	200.000	-	-	-	550.000	-	-	-
30	3	brug Oud Blaricumweg	-	-										
		kunstwerken	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
31	3	Op. Verl. Beerensteinerlaan	146.000	-	15.000		100.000		31.000					
32	3	Vervanging OV: Keverdijk (incl. Vaartweg)	140.373	-							140.373			
33	3	Op.verl. Groot Hertoginnelaan	-	-										
34	3	Op.verl. Herenstraat e.o.	52.500	-			5.000		47.500					
35	3	Lorentzweg OV	150.000	-			7.500		142.500					
36	3	Op.verl. Vlietlaan	120.000	-			120.000							
37	3	Op.verl. Nieuwe Spiegelstr. e.o.	165.500	-					12.500		153.000			
38	3	Veldweg OV	45.000	-					5.000		40.000			
39	3	Kloosterweg OV	50.000	-					5.000		45.000			
40	3	Olmenlaan OV	50.000	-			5.000		45.000					
41	3	Veerstraat/Veerplein OV	80.000	-			-				5.000		75.000	
42	3	ov Energiestraat	35.000	-			5.000		30.000					
43	3	Brinklaan OV	125.000	-							5.000		120.000	
44	3	Emmaschool Lomanplein OV	33.000	-			33.000							
45	3	Stelpost OV 2017-2020	680.000	-	200.000		80.000		200.000		200.000			
46	3	Vervanging OV Naarderwoonbos	285.560	-			285.560							
47	3	Vervanging OV oa Amsterdamsestraatweg	217.813	-					217.813					
48	3	Vervanging openbare verlichting Kerkplein	-	-										
		subtotaal Openbare Verlichting	2.375.747	-	215.000	-	641.060	-	736.313	-	588.373	-	195.000	-
49	3	Vervanging VRI Laarderweg-	120.000	-			120.000							

Nr.	Pr.	Activum	Totaal Uitgaven	Totaal inkomsten	Uitgaven 2017	Inkomsten 2017	Uitgaven 2018	Inkomsten 2018	Uitgaven 2019	Inkomsten 2019	Uitgaven 2020	Inkomsten 2020	Uitgaven 2021	Inkomsten 2021
		Prinsenstraat (Bussum)												
50	3	Doseerinstallatie Amsterdamsestraatweg	80.000	-					80.000					
51	3	Doseerinstallatie Kap. Meyerweg	80.000	-					80.000					
52	3	Doseerinstallatie Burg. Van Wettumweg	80.000	-					80.000					
53	3	Comm.verkeersregeli.met computer prov. N-H	180.000	-	60.000		60.000		60.000					
		subtotaal Verkeersregelininstallaties	540.000	-	60.000	-	180.000	-	300.000	-	-	-	-	-
54	3	Verder met de Vesting (Bastions/vestingpl.)	1.550.000	-	300.000		376.667		620.000		253.333			
55	3	Verder met de Vesting Muiden	632.000	200.000			300.000		100.000	200.000	232.000			
		subtotaal cultuurhistorische wegen	2.182.000	200.000	300.000	-	676.667	-	720.000	200.000	485.333	-	-	-
56	3	Voorber krediet Tuindorp Keverdijk	96.926	-					96.926					
57	3	Uitvoering herinrichting Tuindorp Keverdijk	350.000	-							350.000			
58	3	Herinrichting Stationsgebied	1.500.000	-			600.000		900.000					
		subtotaal gebiedsontwikkeling	1.946.926	-	-	-	600.000	-	996.926	-	350.000	-	-	-
59	3	vervanging p-automaten (p/14)	88.000	-	88.000									
60	3	Modernisering parkeervoorzieningen	450.000	-			300.000		150.000					
		subtotaal parkeerautomaten	538.000	-	88.000	-	300.000	-	150.000	-	-	-	-	-
		subtotaal Programma 3	15.656.861	2.045.000	928.000	-	4.503.227	507.500	5.785.989	1.537.500	3.314.644	-	1.125.000	-
61	4	Aankoop Bredius	4.000.000	-	4.000.000									
62	4	Bredius zandaankoop	1.600.000	-			1.400.000		200.000					
63	4	Bredius inrichting groene buffer	100.000	-			100.000							
64	4	Bredius verleggen NUTS	680.000	-			680.000							
65	4	Bredius VAT-kosten	495.000	-			165.000		165.000		165.000			
66	4	SAAONE wegen, wegvakken A1/A6	100.000	-			100.000							
		subtotaal Programma 4	6.975.000	-	4.000.000	-	2.445.000	-	365.000	-	165.000	-	-	-

Nr.	Pr.	Activum	Totaal Uitgaven	Totaal inkomsten	Uitgaven 2017	Inkomsten 2017	Uitgaven 2018	Inkomsten 2018	Uitgaven 2019	Inkomsten 2019	Uitgaven 2020	Inkomsten 2020	Uitgaven 2021	Inkomsten 2021
67	5	Vervangingsinvesteringen riolering 2018	416.807	-					416.807					
68	5	Riolering Beerensteinerlaan	1.462.000	-	150.000		1.000.000		312.000					
69	5	Herinrichting Keverdijk	97.920	-							97.920			
70	5	Riolering Groot Hertoginnelaan	-	-										
71	5	Riolering Herenstraat e.o.	262.500	-			5.000		257.500					
72	5	Riolering Lorentzweg e.o.	750.000	-			5.000		745.000					
73	5	Riolering Vlietlaan	600.000	-			600.000							
74	5	Riolering Spiegelstr. e.o.	790.000	-					7.500		782.500			
75	5	Veldweg riol	225.000	-					5.000		220.000			
76	5	Kloosterweg riol	491.667	-					5.000		70.000		416.667	
77	5	Riolering Energiestraat riol	175.000	-			5.000		170.000					
78	5	Emmaschool Lomanplein riol	165.000	-			165.000							
79	5	reparaties riolering e.d.	100.000	-	100.000									
		subtotaal riolering	5.535.893	-	250.000	-	1.780.000	-	1.918.807	-	1.170.420	-	416.667	-
80	5	Upgraden verharding blok 13 begraafplaats NV	25.010	-	25.010									
81	5	Vervangen hoofdpaden Nieuw Valkeveen	56.020	-	56.020									
82	5	Upgraden beplanting begraafplaatsen GM	76.000	-			76.000							
83	5	Upgraden begraafplaatsen	-	-	-									
84	5	Ruimen begraafplaats Muiden	60.000	-	60.000									
		subtotaal begraafplaatsen	217.030	-	141.030	-	76.000	-	-	-	-	-	-	-
85	5	Vervangingsinvesteringen groen	248.925	-	82.975		82.975		82.975					
86	3	Plantsoen Beerensteinerlaan	292.000	-	30.000		200.000		62.000					
87	5	Plantsoen Groot Hertoginnelaan	-	-										
88	5	Plantsoen Herenstraat e.o.	26.250	-			5.000		21.250					
89	5	Lorentzweg groen	75.000	-			12.500		62.500					
90	5	Plantsoen Vlietlaan	60.000	-			60.000							
91	5	Plantsoen Spiegelstr. e.o.	80.000	-					12.500		67.500			
92	5	Veldweg groen	25.000	-					5.000		20.000			
93	5	Kloosterweg groen	25.000	-					5.000		20.000			
94	5	Olmenlaan groen	40.000	-			5.000		35.000					
95	5	Brinklaan groen	75.000	-							5.000		70.000	

Nr.	Pr.	Activum	Totaal Uitgaven	Totaal inkomsten	Uitgaven 2017	Inkomsten 2017	Uitgaven 2018	Inkomsten 2018	Uitgaven 2019	Inkomsten 2019	Uitgaven 2020	Inkomsten 2020	Uitgaven 2021	Inkomsten 2021
96	5	Verbet. groeiomstandigheden bomen Bos van Bredius	33.710	-	33.710									
		subtotaal Groen	980.885	-	146.685	-	365.475	-	286.225	-	112.500	-	70.000	-
		subtotaal Programma 5	6.733.808	-	537.715	-	2.221.475	-	2.205.032	-	1.282.920	-	486.667	-
97	7	Vervangende permanente bouw Godelinde	2.525.000	-	1.683.333		841.667							
98	7	Integraal Kindcentrum Muiden	4.350.000	-			2.900.000		1.450.000					
99	7	Uitbreiding/vervanging Vituscollege	1.075.000	-	716.667		358.333							
		subtotaal Programma 7	7.950.000	-	2.400.000	-	4.100.000	-	1.450.000	-	-	-	-	-
100	8	Techn inst De Lunet 2017-2019	300.000	-	100.000		100.000		100.000					
101	8	Hockeyveld Muiderberg	650.000	-	650.000									
102	8	Kunstgrasveld en accommodatie SC Muiden	2.200.000	1.000.000	2.200.000	1.000.000								
		subtotaal Sport	3.150.000	1.000.000	2.950.000	1.000.000	100.000	-	100.000	-	-	-	-	-
103	8	Gymnastieklokken in Muiden	1.525.000	-			1.016.667		508.333					
		subtotaal Bewegingsonderwijs	1.525.000	-	-	-	1.016.667	-	508.333	-	-	-	-	-
104	8	Renovatie toren Grote Kerk	221.735	90.000			147.823	90.000	73.912					
		subtotaal monumenten	221.735	90.000	-	-	147.823	90.000	73.912	-	-	-	-	-
105	8	Vervanging speeltoestellen 2017	410.210	-	100.070		175.070		135.070					
		subtotaal Speelvoorzieningen	410.210	-	100.070	-	175.070	-	135.070	-	-	-	-	-
106	8	Groencompensatie SAAone Echobos	65.000	65.000	65.000	65.000								
		subtotaal Echobos	65.000	65.000	65.000	65.000	-	-	-	-	-	-	-	-
		subtotaal Programma 8	5.371.945	1.155.000	3.115.070	1.065.000	1.439.560	90.000	817.315	-	-	-	-	-
107	9	Q 45: Nissan Primastar (p/14)	33.000	-					33.000					
108	9	Q 46: Opel Vivaro 2 (p/14)	48.000	-					48.000					
109	9	Vervangingsinvestering (Tractor wijk)	55.636	-					55.636					

Nr.	Pr.	Activum	Totaal Uitgaven	Totaal inkomsten	Uitgaven 2017	Inkomsten 2017	Uitgaven 2018	Inkomsten 2018	Uitgaven 2019	Inkomsten 2019	Uitgaven 2020	Inkomsten 2020	Uitgaven 2021	Inkomsten 2021
110	9	Piaggio 2018 (2 stuks)	54.000	-			54.000							
111	9	Vw Caddy (2 stuks)	62.000	-							62.000			
112	9	Mitsubishi Canter (2 stuks)	110.000	-			55.000				55.000			
113	9	Ravo veegmachine	150.000	-			150.000							
114	9	Tractor Sportpark	56.000	-					56.000					
115	9	Volkswagen transporter	55.000	-							55.000			
116	9	Volkswagen transporter (99-VTL-8)	57.000	-			57.000							
117	9	Volkswagen transporter (VD-662-L)	57.000	-									57.000	
118	9	Isuzu	57.000	-					57.000					
		subtotaal Tractie	794.636	-	-	-	316.000	-	249.636	-	172.000	-	57.000	-
119	9	Vaste werkplekken (5 jaar)	-	-										
120	9	Mobiele werkplekken/devices (3 jr)	280.500	-									280.500	
121	9	Back end serverruimte (5 jaar)	200.000	-							200.000			
122	9	UPS (10 jaar)	50.000	-							50.000			
123	9	Kassa en Zuilen (5 jaar)	50.000	-									50.000	
124	9	Oracle & VM Ware (5 jaar)	125.000	-					125.000					
125	9	Firewall/reverse proxy (5 jaar)	-	-										
126	9	Storage & backup (5 jaar)	30.000	-			30.000							
127	9	Vervanging APPS (7 jaar)	525.000	-							200.000		325.000	
128	9	Programma digitalisering (5 jaar)	200.000	-			180.000		20.000					
		subtotaal Hard-/software	1.460.500	-	-	-	210.000	-	145.000	-	450.000	-	655.500	-
		subtotaal Programma 9	2.255.136	-	-	-	526.000	-	394.636	-	622.000	-	712.500	-
		Totaal programma's	45.992.750	3.200.000	10.980.785	1.065.000	15.885.262	597.500	11.417.972	1.537.500	5.384.564	-	2.324.167	-

Bijlage 2 | Balansontwikkeling, incl. Staat Reserves & Voorzieningen

Balansontwikkeling

Balansontwikkeling	2017	2018	2019	2020	2021
<i>Stand per ultimo jaar</i>	<i>bedragen in € x 1.000</i>				
Materiële Vaste Activa	191.977	200.429	203.363	205.106	203.849
Vlottende activa	15.834	15.915	16.059	16.183	16.283
Totale Activa	207.810	216.344	219.422	221.289	220.133
Reserves	46.705	45.083	45.978	46.872	48.342
Voorzieningen	20.524	18.316	17.254	15.868	13.843
Langlopende leningen	114.477	126.841	130.085	132.444	131.843
Vlottende passiva	26.105	26.105	26.105	26.105	26.105
Totale Passiva	207.810	216.344	219.422	221.289	220.133

Reserves en voorzieningen

Er komen in de staat van reserves & voorzieningen enkele negatieve standen voor. Deze worden hieronder toegelicht.

Reserve Grote Projecten Muiden

De reserve Grote Projecten Muiden is in feite een egalisatiereserve, bedoeld om de positieve en negatieve exploitaties van de verschillende projecten gedurende de looptijd op te vangen. In de periode 2018-2021 kent deze reserve negatieve standen. De verklaring hiervoor is dat enkele opbrengsten (projecten Bloemendalerpolder en Krijgsman) na deze begrotingsperiode binnenkomen. De Projectbegroting is uiteindelijk sluitend.

Egalisatievoorziening Afvalstoffenheffing

De egalisatievoorziening Afvalstoffenheffing wordt bij de nu geprognosticeerde exploitatiebegroting in 2021 negatief. Zoals bij de Paragraaf Lokale Heffingen gemeld vindt op dit moment onderzoek plaats naar de mogelijkheid tot toerekening van kosten aan tarieven. Zodra de uitkomsten bekend zijn worden de financiële consequenties aan u voorgelegd om te komen tot een sluitende stand.

Onderhoudsvoorzieningen

Diverse onderhoudsvoorzieningen kennen in de begrotingsperiode negatieve standen. Zoals in de Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen gemeld is de gemeente begonnen met het ontwikkelen en opstellen van nieuwe beheerplannen. Vooruitlopend daarop zijn op basis van bestaande beheerplannen de geraamde uitgaven als onttrekkingen opgevoerd. Tevens zijn bij voorgaande jaarrekeningen van Naarden, Muiden en Bussum enkele voorzieningen, in verband met het ontbreken van actuele beheerplannen, vervallen en tijdelijk als reserve opgevoerd. Deze reserves zullen, na de huidige actualisatie, worden betrokken bij de stand van de onderhoudsvoorzieningen. Tenslotte dient vermeld dat in de Perspectiefnota 2018 een stelpost ter aanvulling voor de onderhoudsplannen is opgenomen. Deze is nog niet vertaald in onderliggende staat van reserves en voorzieningen. Dit tezamen leidt begin 2018 tot een nieuw financieel beeld, waarvan de (financiële) consequenties aan u worden voorgelegd.

Op de volgende pagina's zijn de reserves en voorzieningen uitgesplitst.

Reserves en voorzieningen

RESERVES	Saldo 1-1- 2018	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 1-1- 2019	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 1-1- 2020	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 1-1- 2021	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 1-1- 2022
Algemene Reserve	19.284.454	2.202.000	2.404.732	19.081.722	2.316.371	1.229.835	20.168.258	852.694	479.835	20.541.117	737.957	479.835	20.799.239
Totaal Algemene reserve	19.284.454	2.202.000	2.404.732	19.081.722	2.316.371	1.229.835	20.168.258	852.694	479.835	20.541.117	737.957	479.835	20.799.239
Bestemmingsreserves													
Algemene reserve Grondexploitatie	5.417.806	393.477	29.819	5.781.465	0	0	5.781.465	0	79.330	5.702.135	0	0	5.702.135
Reserve Scapinoterrein	2.179.241	0	0	2.179.241	0	0	2.179.241	0	0	2.179.241	0	0	2.179.241
Reserve exploitatie Gewestkantoor	499.301	0	56.074	443.227	0	44.903	398.324	0	33.732	364.591	0	22.562	342.030
Reserve Godelinde/Keverdijk	8.854.195	0	0	8.854.195	0	0	8.854.195	0	0	8.854.195	0	0	8.854.195
Reserve Egalisatie Marktgelden	45.916	0	5.337	40.579	0	5.337	35.242	0	5.337	29.905	0	5.337	24.568
Reserve Exploitatie begraafplaatsen	153.307	41.711	0	195.018	51.822	0	246.840	51.822	0	298.662	51.822	0	350.484
Reserve Bruggen	219.000	0	0	219.000	0	0	219.000	0	0	219.000	0	0	219.000
Reserve Reconstructie Wegen (GDU)	2.161.558	380.000	845.000	1.696.558	380.000	0	2.076.558	380.000	0	2.456.558	380.000	0	2.836.558
Reserve Exploitatie gebouwen	208.502	256.216	0	464.718	256.216	0	720.934	256.216	0	977.150	256.216	0	1.233.366
Reserve grondwater Masterplan 't Gooi	85.600	0	21.400	64.200	0	21.400	42.800	0	21.400	21.400	0	21.400	0
Reserve Onderwijsachterstandenbeleid	202.164	0	0	202.164	0	0	202.164	0	0	202.164	0	0	202.164
Reserve Sociaal Domein	2.543.067	1.400.000	501.215	3.441.852	0	0	3.441.852	0	0	3.441.852	0	0	3.441.852
Reserve Bovenwijkse voorz. Krijgsman	1.091.364	0	0	1.091.364	0	825.740	265.624	0	0	265.624	0	0	265.624
Reserve Grote projecten Muiden	1.850.962	950.000	3.210.150	-409.188	0	115.260	-524.448	0	360.000	-884.448	45.000	5.000	-844.448
Reserve Egalisatie Primair	41.189	0	2.902	38.287	0	2.902	35.385	0	2.902	32.483	0	2.902	29.581
Reserve uitbreiding sportvoorzieningen	1.519.919	0	168.291	1.351.628	0	163.994	1.187.634	0	163.994	1.023.640	0	163.994	859.646
Reserve Buurtsportcoaches	154.705	0	0	154.705	0	0	154.705	0	0	154.705	0	0	154.705
Reserve groot onderhoud De Zandzee	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve Tijdelijke tekorten Wabo	62.733	0	0	62.733	0	0	62.733	0	0	62.733	0	0	62.733
Reserve groenbeleidsplan	129.673	0	0	129.673	0	0	129.673	0	0	129.673	0	0	129.673
Reserve Afbouw Precario	0	0	0	0	300.000	0	300.000	500.000	0	800.000	700.000	0	1.500.000
Totaal bestemmingsreserves	27.420.201	3.421.404	4.840.188	26.001.418	988.038	1.179.536	25.809.920	1.188.038	666.695	26.331.263	1.433.038	221.195	27.543.106
Totaal reserves	46.704.655	5.623.404	7.244.920	45.083.140	3.304.409	2.409.371	45.978.178	2.040.732	1.146.530	46.872.379	2.170.995	701.030	48.342.345

VOORZIENINGEN	Saldo 1-1-2018	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 1-1-2019	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 1-1-2020	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 1-1-2022
Door derden beklemd middelen met een specifieke aanwendingsrichting													
Egalisatie rioolheffing	5.335.443	202.781	275.056	5.263.168	202.781	195.775	5.270.174	202.781	195.775	5.277.180	202.781	195.775	5.284.186
Egalisatie afvalstoffenheffing	1.461.541	0	465.209	996.332	0	479.584	516.748	0	479.584	37.164	0	479.584	-442.420
Egalisatie sociale recherche	100.400	8.000	62.400	46.000	8.000	0	54.000	8.000	0	62.000	8.000	0	70.000
Totaal voorzieningen derden	6.897.385	210.781	802.665	6.305.501	210.781	675.359	5.840.923	210.781	675.359	5.376.345	210.781	675.359	4.911.767
Onderhoudsvoorzieningen													
Voorziening groot onderhoud Breeduit	559.017	80.000	0	639.017	80.000	0	719.017	80.000	0	799.017	80.000	0	879.017
Voorziening onderhoud gebouwen	144.195	154.517	1.172.444	-873.731	154.517	494.168	-1.213.383	154.517	1.173.339	-2.232.205	154.517	572.622	-2.650.309
Voorziening onderhoud wegen	-587.868	896.500	1.188.697	-880.065	896.500	266.883	-250.448	896.500	482.558	163.494	896.500	446.563	613.431
Voorziening onderhoud gebouwen begraafplaats	65.218	23.500	36.068	52.650	23.500	7.946	68.204	23.500	40.897	50.807	23.500	24.408	49.899
Voorziening onderhoud schoolgebouwen	121.994	0	0	121.994	0	0	121.994	0	0	121.994	0	0	121.994
Voorziening groot onderhoud zwembad	1.259.840	277.500	152.444	1.384.896	277.500	48.125	1.614.271	277.500	143.629	1.748.142	277.500	1.978.804	46.838
Voorziening onderhoud Sport	133.430	229.385	656.813	-293.999	229.385	1.236.135	-1.300.748	229.385	749.170	-1.820.533	229.385	197.957	-1.789.105
Voorziening onderhoud kunstwerken	943.926	0	79.031	864.895	0	276.503	588.392	0	65.155	523.237	0	35.753	487.484
Voorziening groenbeheer LNC	254.268	0	0	254.268	0	0	254.268	0	0	254.268	0	0	254.268
Totaal onderhoudsvoorzieningen	2.894.018	1.661.402	3.285.497	1.269.923	1.661.402	2.329.760	601.565	1.661.402	2.654.748	-391.781	1.661.402	3.256.107	-1.986.486
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's													
Spaarpremies hypoth. Ambt.	144.500	9.925	67.257	87.168	6.800	0	93.968	7.200	0	101.168	6.350	37.621	69.896
Afkoopsommen begraafrechten	1.405.876	45.000	100.167	1.350.709	45.000	100.167	1.295.542	45.000	100.167	1.240.375	45.000	100.167	1.185.208
Voorziening Pensioen/wachtg. wethouders	6.651.332	120.000	0	6.771.332	120.000	0	6.891.332	120.000	0	7.011.332	120.000	0	7.131.332
Voorziening personele kosten	2.530.920	0	0	2.530.920	0	0	2.530.920	0	0	2.530.920	0	0	2.530.920
Totaal overige voorzieningen	10.732.628	174.925	167.424	10.740.129	171.800	100.167	10.811.762	172.200	100.167	10.883.795	171.350	137.788	10.917.357
Totaal voorzieningen	20.524.030	2.047.108	4.255.586	18.315.553	2.043.983	3.105.286	17.254.250	2.044.383	3.430.274	15.868.359	2.043.533	4.069.254	13.842.638
Totaal reserves en voorzieningen	67.228.686	7.670.512	11.500.505	63.398.693	5.348.392	5.514.657	63.232.427	4.085.115	4.576.804	62.740.738	4.214.528	4.770.284	62.184.982

Bijlage 3 | Verbonden partijen

Naam verbonden partij	Regio Gooi en Vechtstreek
Rechtsvorm	De Regio is een openbaar lichaam op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen.
Programma	Programma 1: Inwoners en bestuur; Programma 3: Openbare ruimte en verkeer; Programma 7: Zorg en Welzijn, Onderwijs en Jeugd; Programma 9: Algemene baten en lasten
Taakvelden	0.4 Overhead 1.2 Openbare orde en veiligheid 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie 6.82 Geëscaleerde zorg 18+ 7.1 Volksgezondheid 7.3 Afval 7.5 Begraafplaatsen en crematoria 8.3 Wonen en bouwen
Doel/Openbaar belang	Intergemeentelijke beleidsvorming- en afstemming dan wel uitvoering van taken op terreinen waarvan vaststaat dat dit toegevoegde waarde heeft in vergelijking met taakbehartiging door de individuele gemeente.
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft rechtstreekse invloed op de besluitvorming. Elke gemeente wordt in het algemeen bestuur vertegenwoordigd op basis van een verdeelsleutel van één stem per 10.000 inwoners (met een minimum van twee stemmen per lid). Dit is vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling.
Financieel belang	De gemeentelijke bijdrage is begroot voor het jaar 2018 op € 8.360.512
Eigen vermogen per 1-1-2018	€ 7.863.000
Vreemd vermogen per 1-1-2018	€ 27.806.000
Solvabiliteit per 1-1-2018: EV/VV	0,28
Eigen vermogen per 31-12-2018	€ 5.710.000
Vreemd vermogen per 31-12-2018	€ 29.793.000
Solvabiliteit per 31-12-2018: EV/VV	0,19
Geraamd resultaat 2018	€ 0

Naam verbonden partij	Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek
Rechtsvorm	De Veiligheidsregio is een openbaar lichaam op basis van de Wet veiligheidsregio's en de Wet gemeenschappelijke regelingen.
Programma	Programma 2: Veiligheid
Taakvelden	1.1 Crisisbeheersing en brandweer
Doel/Openbaar belang	De veiligheidsregio heeft tot doel door samenwerking doelmatig georganiseerde en gecoördineerde preventieve en repressieve brandbestrijding en hulpverlening bij ongevallen en rampen in het verzorgingsgebied te verzorgen.
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur heeft negen leden (met negen plaatsvervangers). De gemeente Gooise Meren is met drie leden vertegenwoordigd in het algemeen bestuur. Daarmee heeft zij rechtstreekse invloed. Een en ander is geregeld in de gemeenschappelijke regeling.
Financieel belang	De gemeentelijke bijdrage is begroot voor het jaar 2018 op € 4.096.428
Eigen vermogen per 1-1-2018	€ 1.363.144
Vreemd vermogen per 1-1-2018	€ 13.894.279
Solvabiliteit per 1-1-2018: EV/VV	0,10
Eigen vermogen per 31-12-2018	€ 1.220.144
Vreemd vermogen per 31-12-2018	€ 12.927.734
Solvabiliteit per 31-12-2018: EV/VV	0,09
Geraamd resultaat 2018	Het geraamde resultaat is € 143.000 negatief. Dit negatieve resultaat wordt gedekt door een onttrekking uit de algemene reserve.

Naam verbonden partij	Stichting Goois Natuurreservaat
Rechtsvorm	Stichting
Programma	Programma 3: Openbare ruimte en vervoer
Doel/Openbaar belang	<ul style="list-style-type: none"> De instandhouding van het natuurschoon in het Gooi door de verkrijging van aldaar gelegen terreinen, ten einde ten eeuwigden dage ongeschonden als natuurreservaat te behouden. Aan het publiek door vrije toegang tot die terreinen onder eventueel te stellen bepalingen, het genot van dat natuurschoon verzekeren.
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur heeft 17 leden en evenzoveel plaatsvervangers. De gemeente Gooise Meren is met 3 leden (Naarden/Bussum) en zijn/haar plaatsvervanger vertegenwoordigd. De vertegenwoordiger van de Gooise Meren zit ook in het dagelijks bestuur.
Financieel belang	De gemeentelijke bijdrage is voor het jaar 2018 begroot op € 483.112
Eigen vermogen per 1-1-2018	€ 836.300
Vreemd vermogen per 1-1-2018	€ 582.300
Solvabiliteit per 1-1-2018: EV/VV	1,44
Eigen vermogen per 31-12-2018	€ 691.300
Vreemd vermogen per 31-12-2018	€ 567.000
Solvabiliteit per 31-12-2016: EV/VV	1,22
Geraamd resultaat 2018	Het geraamde resultaat is € 145.000 negatief. Dit negatieve resultaat wordt gedekt door een onttrekking uit de algemene reserve.

Als gevolg van het goedkeuren van het beleidsplan 2017-2020 van het GNR door de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten was het niet mogelijk om in april 2017 een concept begroting 2018 aan de gemeenteraden aan te bieden. Dit betekent dat er nu geen balanscijfers beschikbaar zijn. De verwachting is, nu de gemeenteraden het beleidsplan hebben goedgekeurd, de conceptbegroting 2018 in september zal worden aangeboden.

Naam verbonden partij	Omgevingsdienst Flevoland Gooi- en Vechtstreek
Rechtsvorm	De omgevingsdienst is een openbaar lichaam op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen.
Programma	Programma 3: Openbare ruimte en verkeer
Taakvelden	7.4 Milieubeheer
Doel/Openbaar belang	Deze regeling is opgezet door de deelnemers met als doel een robuuste uitvoeringsdienst te vormen ten behoeve van een adequate uitvoering van milieutaken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving voor de provincie Flevoland, de provincie Noord-Holland en de regio Gooi en Vechtstreek. De deelnemers kiezen voor een verbetering van de kwaliteit en de integraliteit van de uitvoering van de taken door deze onder te brengen in deze regionale uitvoeringsdienst. De uitvoering wordt bij de uitvoeringsdienst belegd met het behoud van de eigen bevoegdheden van alle deelnemers. Tevens kan de OFGV taken verrichten op basis van de WABO voor zover de deelnemers hiertoe opdracht verlenen.
Bestuurlijk belang	Gemeenten en provincies zijn opdrachtgever van de Omgevingsdienst en vormen samen het Algemeen Bestuur (AB). De stemverdeling in het AB is gebaseerd naar rato van de ingebrachte financiële bijdrage per deelnemende partij aan de gemeenschappelijke regeling.
Financieel belang	De gemeentelijke bijdrage is voor het jaar 2018 begroot op € 757.064.
Eigen vermogen per 1-1-2018	€ 875.000
Vreemd vermogen per 1-1-2018	€ 3.064.114
Solvabiliteit per 1-1-2018: EV/VV	0,29
Eigen vermogen per 31-12-2018	€ 875.000
Vreemd vermogen per 31-12-2018	€ 3.064.114
Solvabiliteit per 31-12-2018: EV/VV	0,29
Gerealiseerd resultaat 2018	€ 0

Naam verbonden partij	Coöperatie Gastvrije Randmeren U.A.
Rechtsvorm	Coöperatieve vereniging
Programma	Programma 5: Duurzaamheid en Water; Programma 8: Sport en Recreatie, Cultuur en Toerisme
Taakvelden	2.4 Economische havens en waterwegen
Doel/Openbaar belang	1. Het behartigen van de bovengemeentelijke belangen van de recreatie binnen het gebied van de Randmeren; 2. Het behartigen van de belangen van de natuur binnen het gebied van de Randmeren; 3. Het bewaren en bevorderen van het natuur- en landschapsschoon binnen het gebied van de Randmeren; 4. Het bevorderen van de watersportsector in het gebied van de Randmeren.
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur bestaat uit 5 leden, waarvan 1 bestuurder de voormalige blauwe as (leden B) vertegenwoordigt. De gemeente Gooise Meren heeft op basis van haar jaarlijkse bijdrage 4 stemmen in de algemene ledenvergadering.
Financieel belang	De gemeentelijke bijdrage is voor het jaar 2018 begroot op € 21.718. Leden zijn niet aansprakelijk voor de schulden van de coöperatie en zijn op geen enkele wijze verplicht om bij te dragen in een eventueel tekort bij de ontbinding van de coöperatie.
Eigen vermogen per 1-1-2018	€ 14.921.000
Vreemd vermogen per 1-1-2018	€
Solvabiliteit per 1-1-2018: EV/VV	
Eigen vermogen per 31-12-2018	€ 14.150.000
Vreemd vermogen per 31-12-2018	€
Solvabiliteit per 31-12-2018: EV/VV	
Geraamd resultaat 2018	Het geraamde resultaat is ca. € 771.000 negatief. Dit negatieve resultaat wordt gedekt door een onttrekking uit de algemene- en bestemmingsreserve.

Naam verbonden partij	Werkvoorzieningschap Tomingroep
Rechtsvorm	BV
Programma	Programma 6: Werk en Inkomen
Doel/Openbaar belang	De gemeenschappelijke regeling richt zich op het bieden van werk aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt met een Wsw-indicatie. Tevens is de doelstelling zoveel mogelijk Wsw'ers richting de reguliere arbeidsmarkt te begeleiden/ontwikkelen. Om dit te bereiken maakt de gemeenschappelijke regeling gebruik van Tomin B.V., waar zij een honderd procent deelneming in heeft. De B.V. heeft een aantal bedrijfsactiviteiten ingericht om de doelstellingen te behalen.
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur heeft elf leden en wordt geadviseerd door twee vaste adviseurs. De gemeente Gooise Meren is met 3 leden vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Financieel belang	De Rijksvergoeding wordt doorbetaald aan Tomingroep. De deelnemende gemeenten zijn gezamenlijk financieel verantwoordelijk voor de gemeenschappelijke regeling. Vooralsnog staat de B.V. garant voor afdekking van dit risico. Mochten de winst en de Algemene Reserves van de B.V. echter niet volstaan, zullen de gemeenten zelf extra moeten bijdragen.
Eigen vermogen per 1-1-2018	€ 1.900.000
Vreemd vermogen per 1-1-2018	€ 10.800.000
Solvabiliteit per 1-1-2018: EV/VV	0,18
Eigen vermogen per 31-12-2018	€ 1.900.000
Vreemd vermogen per 31-12-2018	€ 10.600.000
Solvabiliteit per 31-12-2018: EV/VV	0,18
Geraamd resultaat Werkvoorzieningschap Tomingroep 2018	Het resultaat is € 1.101.000. In het jaarcontract tussen Tomingroep BV en het Werkvoorzieningschap is vastgelegd dat Tomingroep BV een nihil resultaat bij het Werkvoorzieningschap Tomingroep garandeert.
Tomingroep BV	
Eigen vermogen per 1-1-2018	€ 21.800.000
Vreemd vermogen per 1-1-2018	€ 6.100.000
Solvabiliteit per 1-1-2018: EV/VV	3,57
Eigen vermogen per 31-12-2018	€ 20.700.000
Vreemd vermogen per 31-12-2018	€ 6.500.000
Solvabiliteit per 31-12-2018: EV/VV	3,59
Geraamd resultaat 2018	Het resultaat is € 400.000 negatief (na afdracht Werkvoorzieningschap Tomingroep)

Naam verbonden partij	Stichting Basisonderwijs Gooi en Vechtstreek (werknaam Talent Primair)
Rechtsvorm	Stichting
Programma	Programma 7: Zorg en Welzijn, Onderwijs en Jeugd
Doel/Openbaar belang	Talent Primair oefent alle taken en bevoegdheden van het bevoegd gezag uit inzake de openbare basisscholen in de gemeenten Gooise Meren, Wijdmeren, Weesp, Huizen en de BEL-gemeenten. De gemeenten zien toe op de financiën en werkzaamheden van de stichting en op het functioneren van het bestuur. Daartoe bestaat een bestuurlijke Regiegroep op grond van een samenwerkings-overeenkomst tussen de voornoemde gemeenten.
Bestuurlijk belang	De bestuurlijke Regiegroep bestaat uit 7 leden. Het betreft de collegeleden met Onderwijs/Talent Primair in portefeuille vanuit de bovengenoemde gemeenten van het werkgebied. De stichting heeft een College van Bestuur (CvB) van maximaal 3 leden en een Raad van Toezicht (RvT) van maximaal 7 natuurlijke personen. In de huidige praktijk bestaat het CvB uit één directeur-bestuurder. De directeur-bestuurder is belast met het besturen van de stichting. De RvT heeft tot taak toezicht te houden op het beleid van de directeur-bestuurder en op de algemene gang van zaken in de onder de stichting ressorterende scholen. In de huidige statuten is opgenomen dat 3 leden van de RvT worden benoemd op voordracht vanuit de gemeenten waar de stichting scholen exploiteert. De directeur-bestuurder heeft een actieve informatieplicht. Hij informeert de RvT en de Regiegroep tijdig, zowel over de voortgang als ook wanneer er (financiële) omstandigheden ontstaan die de continuïteit van de stichting in gevaar brengen.
Financieel belang	De gemeente Gooise Meren heeft een renteloze lening van € 274.413 (€ 132.913 Naarden /€ 96.500 Bussum/€ 45.000 Muiden) verstrekt aan de rechtsvoorganger van de huidige stichting.
Eigen vermogen per 1-1-2018	€ 5.198.071
Vreemd vermogen per 1-1-2018	€ 5.250.542
Solvabiliteit per 1-1-2018: EV/VV	0,99
Eigen vermogen per 31-12-2018	€ 5.198.071
Vreemd vermogen per 31-12-2018	€ 5.005.229
Solvabiliteit per 31-12-2018: EV/VV	1,04
Geraamd resultaat 2018	€ 0

Naam verbonden partij	N.V. Bank Nederlandse Gemeenten
Rechtsvorm	N.V.
Programma	Programma 9: Algemene baten en lasten
Doel/Openbaar belang	De Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is de bank van en voor overheden en instellingen met maatschappelijk belang. Het is de huisbankier van de gemeente.
Bestuurlijk belang	De gemeente Gooise Meren heeft 100.698 van de 55.690.720 aandelen in zijn bezit. Muiden heeft 3.510 aandelen en Bussum 97.188 aandelen. De aandeelhouders hebben zeggenschap in BNG Bank via het stemrecht op de aandelen die zij bezitten (een stem per aandeel van € 2,50).
Financieel belang	
Eigen vermogen per 1-1-2018	
Vreemd vermogen per 1-1-2018	
Solvabiliteit per 1-1-2018: EV/VV	
Eigen vermogen per 31-12-2018	
Vreemd vermogen per 31-12-2018	
Solvabiliteit per 31-12-2018: EV/VV	
Geraamd resultaat 2018	

Jaarlijks voorziet BNG Bank haar klanten van informatie over BNG Bank, die zij kunnen gebruiken voor het invullen van hun begrotingsparagraaf over verbonden partijen. Provincies en gemeenten worden geacht daarbij vooruit te kijken tot en met het komende begrotingsjaar, maar helaas kan de bank die financiële informatie niet verstrekken.

BNG Bank emitteert leningen, die beursgenoteerd zijn. Om die reden is BNG Bank gehouden aan de regels die de Autoriteit Financiële Markten stelt aan het verstrekken van mogelijk koersgevoelige informatie. Het verstrekken van cijfers en verwachtingen over eigen vermogen en netto resultaat valt daar uitdrukkelijk onder. BNG Bank gaat pas tot publicatie van de gerealiseerde resultaten over na behandeling van de door de externe accountant goedgekeurde jaarrekening en het voorstel tot winstuitkering door de Raad van Commissarissen.

Overzicht gemeentelijke bijdrage 2018 per verbonden partij verdeeld over de taakvelden

Naam verbonden partij	Taakvelden	Bijdrage aan taakveld
Regio Gooi en Vechtstreek	0.4 Overhead	743.010
	1.2 Openbare en veiligheid	3.900
	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	146.977
	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	98.300
	6.82 Geëscaleerde zorg 18+	331.439
	7.1 Volksgezondheid	1.968.727
	7.3 Afval	5.013.964
	7.5 Begraafplaatsen en crematoria	19.942
	8.3 Wonen en bouwen	34.254
Totale gemeentelijke bijdrage		8.360.512

Naam verbonden partij	Taakvelden	Bijdrage aan taakveld
Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek	1.1 Crisisbeheersing en brandweer	4.096.428
Totale gemeentelijke bijdrage		4.096.428

Naam verbonden partij	Taakvelden	Bijdrage aan taakveld
Stichting Goois Natuurreservaat	5.7 Openbaar groen en (openlucht recreatie)	483.112
Totale gemeentelijke bijdrage		483.112

Naam verbonden partij	Taakvelden	Bijdrage aan taakveld
OFGV	7.4 Milieubeheer	757.064
Totale gemeentelijke bijdrage		757.064

Naam verbonden partij	Taakvelden	Bijdrage aan taakveld
Coöperatie Gastvrije Randmeren U.A.	2.4 Economische havens en waterwegen	21.718
Totale gemeentelijke bijdrage		21.718

Naam verbonden partij	Taakvelden	Bijdrage aan taakveld
Werkvoorzieningschap Tomingroep	6.5 Arbeidsparticipatie	2.258.697
Totale gemeentelijke bijdrage		2.258.697

Bijlage 4 | Taakvelden

Taakveld	Omschrijving	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
0.1	Bestuur	1.451.712	1.440.962	1.441.920	1.442.175
	Baten	0	0	0	0
	Lasten	1.451.712	1.440.962	1.441.920	1.442.175
0.10	Mutaties reserves	-2.520.300	1.420.777	394.201	769.965
	Baten	-5.793.705	-1.583.631	-1.146.530	-701.030
	Lasten	3.273.404	3.004.408	1.540.731	1.470.995
0.2	Burgerzaken	847.611	919.678	680.178	785.778
	Baten	-1.338.410	-1.343.642	-1.343.642	-1.343.642
	Lasten	2.186.021	2.263.320	2.023.820	2.129.420
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	173.800	155.083	107.589	50.029
	Baten	-1.611.681	-1.611.681	-1.611.681	-1.611.681
	Lasten	1.785.481	1.766.764	1.719.270	1.661.710
0.4	Overhead	16.032.850	15.666.532	15.548.420	15.565.372
	Baten	-208.101	-137.719	-138.119	-174.890
	Lasten	16.240.951	15.804.251	15.686.539	15.740.262
0.5	Treasury	-3.270.998	-3.206.677	-3.271.004	-3.132.950
	Baten	-17.636.577	-18.200.268	-18.433.234	-18.242.620
	Lasten	14.365.579	14.993.591	15.162.231	15.109.670
0.61	OZB woningen	-8.377.779	-8.378.716	-8.378.716	-8.378.716
	Baten	-9.150.875	-9.150.875	-9.150.875	-9.150.875
	Lasten	773.096	772.159	772.159	772.159
0.62	OZB niet-woningen	-1.005.675	-1.005.675	-1.005.675	-1.005.675
	Baten	-1.005.675	-1.005.675	-1.005.675	-1.005.675
0.63	Parkeerbelasting	-2.033.070	-2.093.070	-2.093.070	-2.093.070
	Baten	-2.033.070	-2.093.070	-2.093.070	-2.093.070
0.64	Belastingen overig	-2.657.717	-2.357.717	-2.157.717	-1.957.717
	Baten	-2.657.717	-2.357.717	-2.157.717	-1.957.717
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-65.998.004	-66.685.316	-65.585.986	-65.733.928
	Baten	-66.020.810	-66.707.185	-65.607.855	-65.755.797
	Lasten	22.806	21.869	21.869	21.869
0.8	Overige baten en lasten	1.034.588	-500.750	26.308	-37.459
	Baten	-501.215	-825.740	0	0
	Lasten	1.535.803	324.990	26.308	-37.459
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)				
	Lasten				
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	4.670.160	4.617.953	4.647.777	4.642.489
	Lasten	4.670.160	4.617.953	4.647.777	4.642.489
1.2	Openbare orde en veiligheid	636.803	621.762	621.762	621.762
	Baten	-130.807	-131.308	-131.308	-131.308
	Lasten	767.610	753.070	753.070	753.070
2.1	Verkeer en vervoer	6.975.445	6.084.600	6.264.897	6.424.040
	Baten	-482.722	-492.018	-492.018	-492.018
	Lasten	7.458.167	6.576.618	6.756.915	6.916.058
2.2	Parkeren	1.337.951	1.223.378	1.233.699	1.226.850
	Baten	-451.475	-451.475	-451.475	-451.475
	Lasten	1.789.426	1.674.853	1.685.174	1.678.325
2.4	Economische havens en waterwegen	454.249	446.594	448.850	446.938
	Baten	-10.500	-10.500	-10.500	-10.500
	Lasten	464.749	457.094	459.350	457.438
3.1	Economische ontwikkeling	13.793	89.471	4.471	4.471

Taakveld	Omschrijving	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
	Baten	-521.303	-521.303	-521.303	-521.303
	Lasten	535.096	610.774	525.774	525.774
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	195.654	170.059	170.059	170.059
	Baten	-95.339	-95.339	-95.339	-95.339
	Lasten	290.993	265.398	265.398	265.398
3.4	Economische promotie	114.224	104.903	104.903	104.903
	Baten	-354.830	-354.830	-354.830	-354.830
	Lasten	469.054	459.733	459.733	459.733
4.1	Openbaar basisonderwijs	74.421	66.376	66.376	66.376
	Lasten	74.421	66.376	66.376	66.376
4.2	Onderwijshuisvesting	3.662.306	4.042.141	3.956.726	3.814.560
	Baten	-1.148.071	-1.148.071	-1.148.071	-1.148.071
	Lasten	4.810.377	5.190.212	5.104.797	4.962.631
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.377.925	1.409.958	1.441.358	1.472.358
	Baten	-413.339	-413.339	-413.339	-413.339
	Lasten	1.791.264	1.823.297	1.854.697	1.885.697
5.1	Sportbeleid en activering	714.828	769.030	769.030	769.030
	Baten	-128.593	-181.593	-181.593	-181.593
	Lasten	843.421	950.623	950.623	950.623
5.2	Sportaccommodaties	2.896.564	2.762.500	2.729.224	2.646.310
	Baten	-926.130	-926.130	-926.130	-926.130
	Lasten	3.822.694	3.688.630	3.655.354	3.572.440
5.3	Cultuurpresentatie, -productie & -participatie	915.344	881.488	860.141	839.093
	Baten	-159.861	-159.861	-159.861	-159.861
	Lasten	1.075.205	1.041.349	1.020.002	998.954
5.4	Musea	84.097	84.097	84.097	84.097
	Baten	-2.500	-2.500	-2.500	-2.500
	Lasten	86.597	86.597	86.597	86.597
5.5	Cultureel erfgoed	413.914	265.336	289.405	358.908
	Baten	-63.425	-63.425	-63.425	-63.425
	Lasten	477.339	328.761	352.830	422.333
5.6	Media	1.425.151	1.425.151	1.425.151	1.425.151
	Baten	-14.116	-14.116	-14.116	-14.116
	Lasten	1.439.267	1.439.267	1.439.267	1.439.267
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	4.663.607	4.672.975	5.053.656	5.065.312
	Baten	-436.643	-416.643	-403.643	-403.643
	Lasten	5.100.250	5.089.618	5.457.299	5.468.955
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	4.421.134	4.181.667	4.135.040	4.135.013
	Baten	-133.997	-133.997	-133.997	-133.997
	Lasten	4.555.131	4.315.664	4.269.037	4.269.010
6.3	Inkomensregelingen	3.227.941	4.586.901	4.586.901	4.586.901
	Baten	-13.309.341	-11.893.941	-11.893.941	-11.893.941
	Lasten	16.537.282	16.480.842	16.480.842	16.480.842
6.4	Begeleide participatie	1.909.239	1.787.618	1.672.351	1.578.286
	Baten				
	Lasten	1.909.239	1.787.618	1.672.351	1.578.286
6.5	Arbeidsparticipatie	1.498.563	1.265.760	1.282.703	1.295.032
	Lasten	1.498.563	1.265.760	1.282.703	1.295.032
6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	2.708.303	2.682.715	2.682.375	2.680.718
	Lasten	2.708.303	2.682.715	2.682.375	2.680.718
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	8.217.184	8.132.767	8.220.181	8.220.086
	Baten	-744.850	-744.184	-739.192	-739.192
	Lasten	8.962.034	8.876.951	8.959.373	8.959.278
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	6.565.340	6.610.785	6.659.663	6.660.688
	Baten				
	Lasten	6.565.340	6.610.785	6.659.663	6.660.688

Taakveld	Omschrijving	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
6.81	Ge-escaleerde zorg 18+	452.873	447.424	447.424	447.424
	Baten	-5.300.000	-5.300.000	-5.300.000	-5.300.000
	Lasten	5.752.873	5.747.424	5.747.424	5.747.424
7.1	Volksgezondheid	2.602.887	2.597.702	2.597.202	2.597.202
	Lasten	2.602.887	2.597.702	2.597.202	2.597.202
7.2	Riolering	-1.316.668	-1.233.830	-1.174.968	-1.169.928
	Baten	-5.740.043	-5.660.762	-5.660.762	-5.660.762
	Lasten	4.423.375	4.426.933	4.485.794	4.490.834
7.3	Afval	-1.059.266	-1.084.856	-1.085.315	-1.085.773
	Baten	-6.291.672	-6.306.047	-6.306.047	-6.306.047
	Lasten	5.232.406	5.221.191	5.220.732	5.220.274
7.4	Milieubeheer	1.250.979	1.280.400	1.311.722	1.326.722
	Baten	-800	-800	-800	-800
	Lasten	1.251.779	1.281.200	1.312.522	1.327.522
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	71.024	55.743	58.822	54.785
	Baten	-973.079	-975.808	-975.808	-975.808
	Lasten	1.044.103	1.031.550	1.034.630	1.030.593
8.1	Ruimtelijke ordening	1.407.851	1.351.859	1.399.859	1.414.709
	Baten	-340.870	-341.276	-341.276	-341.276
	Lasten	1.748.721	1.693.135	1.741.135	1.755.985
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	2.275.616	1.117.686	616.016	136.686
	Baten	-1.972.828	-1.834.656	-2.142.500	-825.000
	Lasten	4.248.444	2.952.342	2.758.516	961.686
8.3	Wonen en bouwen	1.463.548	1.106.775	711.995	664.939
	Baten	-1.140.364	-1.140.717	-1.140.717	-1.140.717
	Lasten	2.603.913	2.247.493	1.852.712	1.805.656